

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

**INFORMACJA O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU
PAŹDZIERNIK 2012**

Warszawa, 23 listopada 2012 r.

Spis treści

	strona
Wstęp.....	3
Rynek pracy	5
Wynagrodzenia i świadczenia społeczne	13
Ceny.....	17
Rolnictwo.....	24
Przemysł	28
Budownictwo	33
Budownictwo mieszkaniowe	36
Rynek wewnętrzny	38
Transport.....	41
Bilans płatniczy	43
Handel zagraniczny	45
Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych	52
Nakłady inwestycyjne	59
Wyniki finansowe banków	64
Pieniądz	67
Budżet państwa.....	70
Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju.....	73
Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne.....	75

Wstęp

W październiku br. w ważniejszych obszarach gospodarki obserwowano poprawę dynamiki, częściowo związaną z wpływem czynników o charakterze sezonowym. Po spadku w poprzednim miesiącu, produkcja sprzedana przemysłu ukształtowała się na poziomie wyższym niż przed rokiem. Nieco zwiększyła się również sprzedaż detaliczna. Utrzymał się znaczny wzrost sprzedaży usług w transporcie. Produkcja budowlano-montażowa po raz kolejny była niższa niż przed rokiem, ale tempo spadku uległo spowolnieniu. Notowano dalsze osłabienie dynamiki cen producentów w przemyśle oraz niewielki spadek cen produkcji budowlano-montażowej. Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku był wolniejszy niż w poprzednich miesiącach, ale – podobnie jak we wcześniejszych okresach – szybszy niż przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw. W rezultacie siła nabywcza płac pozostawała na poziomie niższym niż przed rokiem. Utrzymał się natomiast wzrost realnych emerytur i rent w obu systemach. Na rynku pracy dotychczasowe tendencje nie uległy zmianom. Przy podobnym jak przed rokiem poziomie przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw, obserwowano wzrost bezrobocia rejestrowanego.

Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych w okresie trzech kwartałów br. pogorszyły się w stosunku do korzystnych notowanych przed rokiem. Wolniejsza niż w poprzednich okresach była dynamika nakładów inwestycyjnych tych podmiotów. Nieznacznie wyższe niż przed rokiem były wyniki finansowe banków.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w październiku br., podobnie jak w poprzednich miesiącach, ukształtowało się na poziomie sprzed roku. Stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec października br. wyniosła 12,5% i była wyższa od notowanej przed miesiącem (o 0,1 p.proc.) i w październiku ub. roku (o 0,7 p.proc.). Wstępne wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności za III kwartał br. również wskazują na trudniejszą niż przed rokiem sytuację w zakresie bezrobocia. Nieznacznie poprawiła się natomiast liczba pracujących, wskaźnik zatrudnienia oraz relacja liczby niepracujących do pracujących.

Przeciętne wynagrodzenia nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw w październiku br. rosły w skali roku nieco szybciej (2,8%) niż w poprzednich miesiącach, ale ich siła nabywcza nadal kształtowała się na poziomie niższym niż przed rokiem (o 0,5%). Dynamika nominalnych i realnych świadczeń emerytalno-rentowych była wyższa niż płac, podobna jak w poprzednich okresach.

W rezultacie wolniejszego wzrostu cen żywności i napojów bezalkoholowych, towarów i usług w zakresie transportu oraz mieszkania, odnotowano osłabienie znacznej dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku (do 3,4%).

Produkcja sprzedana przemysłu w październiku br. była wyższa niż przed rokiem o 4,6%, a po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym zwiększyła się o 0,6%. Wzrost notowano we wszystkich sekcjach przemysłu, największy w górnictwie i wydobywaniu. Wśród głównych grupowań przemysłowych najszybciej rosła sprzedaż dóbr konsumpcyjnych nietrwałych i trwałych. Produkcja budowlano-montażowa była niższa niż przed rokiem o 3,6% (po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym – spadek o 7,0%). Zmniejszenie produkcji obserwowano w większości działów, z wyjątkiem budowy budynków (gdzie odnotowano wzrost produkcji po znacznym spadku przed rokiem i w poprzednich miesiącach). Sprzedaż detaliczna zwiększyła się w skali roku o 0,5% (wobec spadku we wrześniu br.).

Przedsiębiorstwa przetwórstwa przemysłowego oceniają ogólny klimat koniunktury gospodarczej w listopadzie nieco mniej pesymistycznie niż przed miesiącem. Wpływa na to głównie poprawa negatywnych ocen bieżącego portfela zamówień oraz produkcji, przy pogorszeniu niekorzystnych prognoz w tym zakresie. Utrzymują się trudności w regulowaniu zobowiązań finansowych. Bardziej pesymistyczne niż w październiku br. są opinie przedsiębiorstw budowlanych na temat warunków prowadzenia działalności gospodarczej. Pogorszyły się negatywne wskazania w zakresie bieżącego oraz przyszłego portfela zamówień, produkcji oraz sytuacji finansowej. W handlu detalicznym ogólny klimat koniunktury jest nieco mniej pesymistyczny niż w październiku, głównie pod wpływem poprawy niekorzystnych ocen bieżącej i przyszłej sprzedaży oraz prognoz dotyczących popytu na towary. Jednostki handlowe planują nieznaczne ograniczenie redukcji zatrudnienia. Przewidywania przedsiębiorstw przetwórstwa przemysłowego w tym zakresie są nadal negatywne – zbliżone do formułowanych przed miesiącem. W budownictwie skala zwolnień może być znacząca, większa niż w październiku.

Sytuacja finansowa przedsiębiorstw niefinansowych w okresie trzech kwartałów br. była słabsza od korzystnej przed rokiem. Przychody z całokształtu działalności rosły wolniej niż koszty ich uzyskania, co wpłynęło na pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów. Niższy niż przed rokiem był wynik na działalności gospodarczej oraz wyniki finansowe brutto i netto. Osłabieniu uległy podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe badanych podmiotów, w tym – eksporterów (które jednak kształtowały się korzystniej niż dla ogółu badanych przedsiębiorstw). Nieznacznie obniżył się udział jednostek wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw. Nakłady inwestycyjne badanych przedsiębiorstw w okresie trzech kwartałów br. były wyższe niż przed rokiem o 4,4% (wobec wzrostu odpowiednio o 7,6% w I półroczu br.). Nieco wolniejsza niż przeciętnie była dynamika nakładów podmiotów z kapitałem zagranicznym. W badanej zbiorowości przedsiębiorstw ogółem w skali roku zmniejszyła się liczba i wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych.

W okresie styczeń–wrzesień br. obroty towarowe handlu zagranicznego liczone w złotych zwiększyły się w skali roku, ale ich dynamika w kolejnych kwartałach stopniowo słabła. W rezultacie szybszego wzrostu eksportu niż importu poprawiło się ujemne saldo wymiany ogółem. Największy wzrost obrotów obserwowano z krajami Europy Środkowo-Wschodniej. Najwolniej rozwijała się wymiana z krajami rozwiniętymi (w tym UE) – przy stosunkowo niewielkim wzroście eksportu odnotowano spadek importu z tych krajów. Wysoka dynamika obrotów produktami rolno-spożywczymi wpłynęła na wzrost udziału tych towarów w wymianie ogółem. W okresie ośmiu miesięcy br. nieco pogorszył się w skali roku wskaźnik terms of trade i wyniósł 98,4.

Na rynku rolnym, przy skupie wyższym niż przed rokiem, ceny większości podstawowych produktów pochodzenia roślinnego w październiku br. kształtowały się powyżej poziomu ubiegłorocznego. Wyższe były również ceny żywca wieprzowego i wołowego. Zwiększonej podaży mleka towarzyszył obserwowany od kwietnia br. spadek cen tego surowca w skali roku. W skali miesiąca nieco obniżyły się ceny żywca wołowego i drobiowego. Opłacalność tuczu trzody chlewnej pozostała na poziomie notowanym we wrześniu br. Utrzymał się wzrost cen prosiąt do dalszego chowu.

Deficyt budżetu państwa po dziesięciu miesiącach br. wyniósł 34,1 mld zł, co stanowiło 97,5% kwoty założonej w ustawie budżetowej na 2012 r.

Rynek pracy

W październiku br., podobnie jak w poprzednich miesiącach, przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw nie zmieniło się wobec notowanego przed rokiem. Zarówno liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy, jak i stopa bezrobocia rejestrowanego zwiększyły się w porównaniu z październikiem ub. roku.

Wstępne wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności za III kwartał br. również wskazują na trudniejszą niż przed rokiem sytuację w zakresie bezrobocia. Nieznacznie poprawiły się natomiast liczba pracujących, wskaźnik zatrudnienia oraz relacja liczby niepracujących do pracujących.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw¹ w październiku br. wyniosło 5510,4 tys. osób i było podobne jak przed rokiem (wobec wzrostu o 2,5% w październiku ub. roku). Wzrost utrzymał się m.in. w informacji i komunikacji (o 3,6%), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 3,4%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 2,7%) oraz dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 1,7%). Obniżyło się natomiast zatrudnienie m.in. w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 6,2%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 5,7%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 1,5%) oraz przetwórstwie przemysłowym (o 0,5%). Po raz pierwszy od kwietnia 2010 r. odnotowano spadek zatrudnienia w budownictwie (o 0,9%).

Przeciętne zatrudnienie kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	2012		2011		2012	
	X		I-X			
	w tys.	analogiczny okres roku poprzedniego=100			w tys.	
Sektor przedsiębiorstw	5510,4	100,0	102,5	103,5	100,2	5546,7
w tym:						
Przemysł	2463,8	99,3	101,4	102,4	99,1	2472,4
górnictwo i wydobywanie.....	169,6	100,5	100,5	94,3	101,9	170,7
przetwórstwo przemysłowe	2041,8	99,5	101,7	102,9	99,1	2046,2
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	141,9	93,8	97,0	103,3	94,6	145,0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja.....	110,5	101,7	103,8	104,6	101,5	110,5
Budownictwo	470,9	99,1	106,7	108,0	103,1	485,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych.....	1117,2	100,8	101,9	102,4	100,6	1122,1
Transport i gospodarka magazynowa.....	480,2	102,7	101,6	101,6	102,6	482,2
Zakwaterowanie i gastronomia	108,9	94,3	108,5	108,3	95,5	111,2
Informacja i komunikacja.....	171,5	103,6	106,2	102,8	103,9	171,1
Obsługa rynku nieruchomości.....	96,0	100,2	105,7	108,2	98,4	97,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	166,3	103,4	110,0	110,1	104,7	167,2
Administrowanie i działalność wspierająca	304,7	98,5	99,3	105,0	98,4	307,1

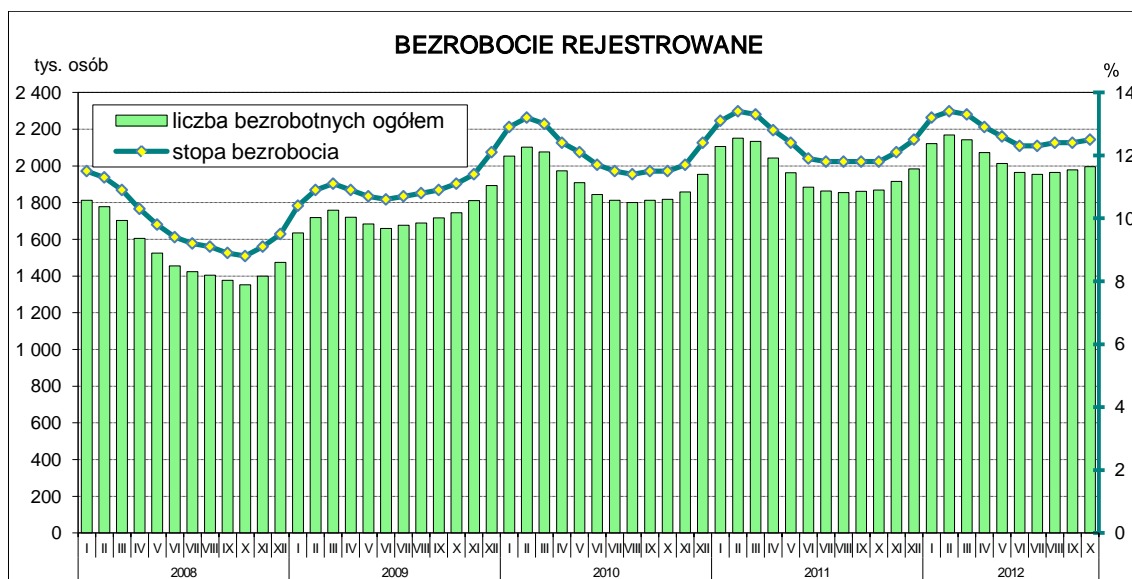
^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

¹ W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Spośród działów o znaczącym udziale w zatrudnieniu, w październiku br. wzrost przeciętnego zatrudnienia w skali roku obserwowano m.in. w przedsiębiorstwach zajmujących się transportem lądowym i rurociągowym (o 4,1%), produkcją wyrobów z metali (o 3,2%), magazynowaniem i działalnością usługową wspomagającą transport (o 3,0%), produkcją pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 2,9%) oraz robotami budowlanymi specjalistycznymi (o 2,7%). Utrzymał się notowany od kilku lat spadek zatrudnienia w produkcji odzieży (o 7,5%). Niższe niż przed rokiem było również zatrudnienie w produkcji mebli (o 4,8%), handlu hurtowym i detalicznym pojazdami samochodowymi oraz ich naprawie (o 4,0%), budowie budynków (o 3,8%), produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny oraz artykułów spożywczych (po 2,2%).

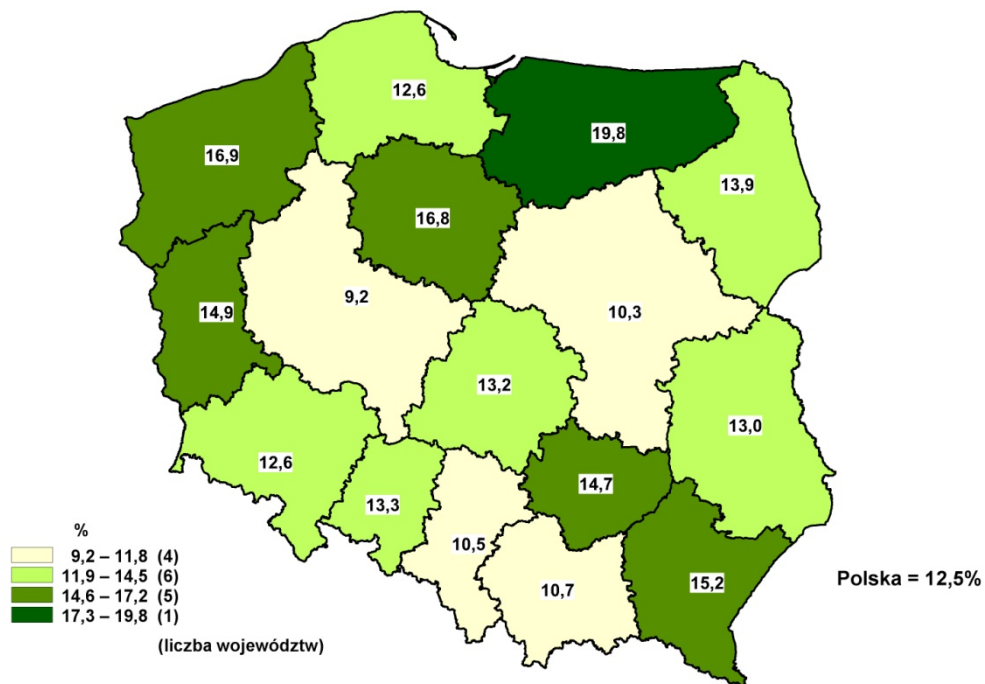
W okresie styczeń–październik br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 5546,7 tys. osób i było o 0,2% wyższe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 3,5% w analogicznym okresie ub. roku).

W końcu października br. liczba **bezrobotnych zarejestrowanych** w urzędach pracy ukształtowała się na poziomie 1994,9 tys. i zwiększyła się w porównaniu z poprzednim miesiącem o 0,8% (o 15,9 tys.), a w skali roku – o 6,8% (o 127,3 tys.). **Stopa bezrobocia rejestrowanego** wyniosła 12,5%, tj. wzrosła o 0,1 p.proc. wobec notowanej przed miesiącem i o 0,7 p.proc. w stosunku do obserwowanej przed rokiem.

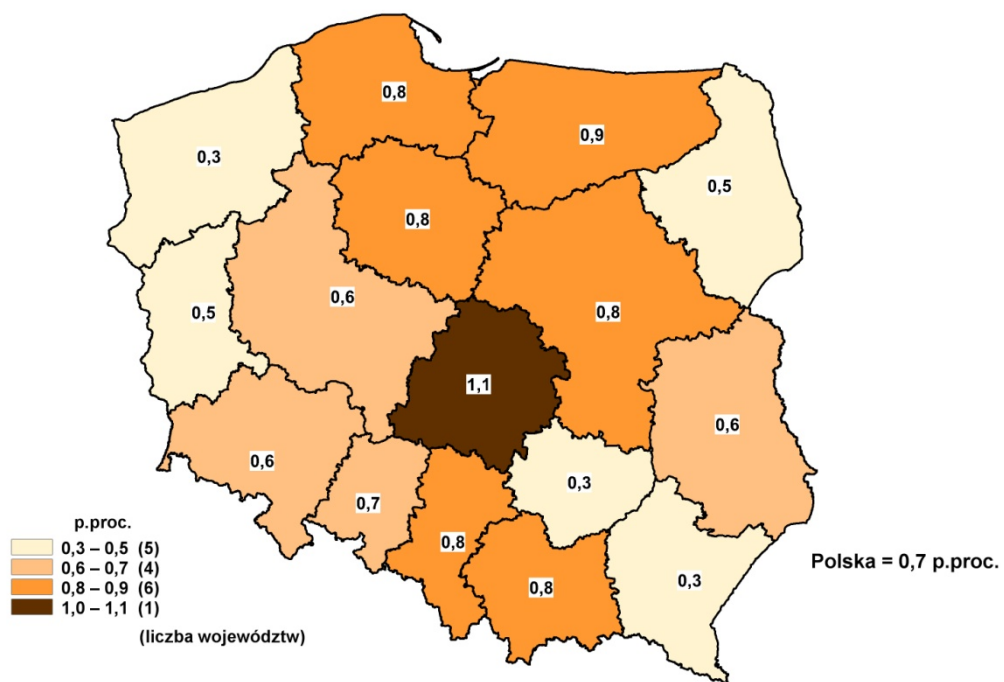

Stopa bezrobocia w województwach kształtowała się w granicach od 9,2% w wielkopolskim do 19,8% w warmińsko-mazurskim. W ujęciu miesięcznym wzrosła ona w większości województw, z wyjątkiem świętokrzyskiego i lubuskiego, w których spadła, oraz lubelskiego i łódzkiego, w których nie uległa zmianie. Największy wzrost obserwowano w województwie warmińsko-mazurskim (o 0,3 p.proc.) oraz zachodniopomorskim i pomorskim (po 0,2 p.proc.). W porównaniu z październikiem ub. roku stopa bezrobocia zwiększyła się we wszystkich województwach, najbardziej w województwie łódzkim (o 1,1 p.proc.) i warmińsko-mazurskim (o 0,9 p.proc.).

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO Stan w końcu października 2012 r.

ZMIANY STOPY BEZROBOCIA REJESTROWANEGO Październik 2012 r. do października 2011 r.

W końcu października br. w **strukturze zarejestrowanych bezrobotnych** udział kobiet wyniósł 53,0%, tj. o 1,9 p.proc. mniej niż przed rokiem. Obniżył się również odsetek osób bez prawa do zasiłku (o 0,4 p.proc. do 84,0%) i absolwentów (o 0,2 p.proc. do 5,8%). Zwiększył się natomiast udział osób wcześniej pracujących (o 1,5 p.proc. do 80,7%), w tym osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy (o 0,7 p.proc. do 4,5%).

Spośród osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, obniżył się w skali roku odsetek osób długotrwale bezrobotnych² (o 0,1 p.proc. do 50,6%). Zmniejszył się również udział osób bezrobotnych do 25 roku życia (o 1,2 p.proc. do 20,3%) oraz osób, które nie posiadały kwalifikacji zawodowych (o 0,7 p.proc. do 29,5%). Wzrósł natomiast odsetek osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 0,5 p.proc. do 22,5%) oraz osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku do 18 roku życia (o 0,2 p.proc. do 8,9%). Na poziomie podobnym do notowanego przed rokiem pozostał udział osób niepełnosprawnych (5,3%). Spośród wymienionych kategorii w największym stopniu wzrosła liczba bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku do 18 roku życia (o 9,6%) i osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 9,2%).

W październiku br. liczba **nowo zarejestrowanych bezrobotnych** wyniosła 264,0 tys. osób i była wyższa o 3,4% niż przed miesiącem i o 16,9% – niż w październiku ub. roku. Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, ale ich udział w nowo zarejestrowanych ogółem zmniejszył się w skali roku (o 0,8 p.proc. do 76,7%). Obniżył się również odsetek osób dotychczas niepracujących (o 0,3 p.proc. do 22,2%). Wzrósł natomiast odsetek osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy (o 1,5 p.proc. do 4,1%), osób zamieszkałych na wsi (o 0,5 p.proc. do 41,5%) oraz absolwentów (o 0,4 p.proc. do 13,5%).

Z ewidencji bezrobotnych w październiku br. **skreślono** 248,1 tys. osób, tj. więcej o 2,9% niż przed miesiącem i o 12,8% – niż przed rokiem. Główną przyczynę wyrejestrowania nadal stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 104,5 tys. osób (wobec 108,8 tys. przed miesiącem i 98,2 tys. przed rokiem). Udział tej kategorii w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zmniejszył się jednak w skali roku (o 2,5 p.proc. do 42,1%). Pracę niesubsydiowaną (w tym sezonową) podjęło 89,9 tys. osób, a subsydiowaną (m.in. prace interwencyjne i roboty publiczne) – 14,6 tys. osób (przed rokiem odpowiednio 89,3 tys. i 8,9 tys.). Spośród osób wykreślonych z ewidencji zmniejszył się również odsetek osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (o 3,3 p.proc. do 28,7%) i osób, które dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego (o 0,3 p.proc. do 4,9%). Wzrósł natomiast udział osób, które rozpoczęły staż lub szkolenie u pracodawców (o 7,7 p.proc.

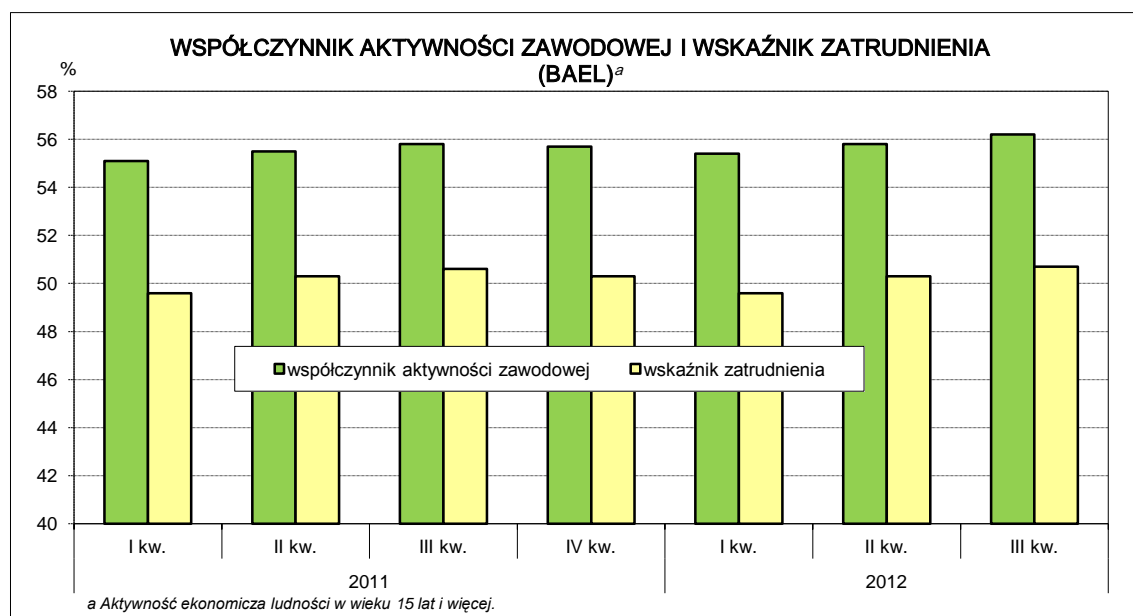
² Do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

do 13,2%). Na poziomie sprzed roku pozostał odsetek osób, które nabyły prawa emerytalne i rentowe (0,9%).

W październiku br. do urzędów pracy zgłoszono 67,5 tys. **ofert zatrudnienia**³, tj. o 18,6% mniej niż przed miesiącem i o 23,0% więcej niż przed rokiem. Oferty z sektora publicznego stanowiły 18,0% ogółu ofert (wobec 26,5% we wrześniu br. i 14,2% w październiku ub. roku). W ujęciu miesięcznym liczba ofert obniżyła się w obu sektorach własności, w znacznie większym stopniu w sektorze publicznym (o 44,7%) niż w sektorze prywatnym (o 9,2%). W skali roku natomiast liczba ofert zwiększyła się w obu sektorach: w sektorze publicznym o 55,8%, a w sektorze prywatnym o 17,6%.

W końcu października br. zadeklarowano więcej niż przed miesiącem i przed rokiem zwolnień grupowych – 534 zakłady **zadeklarowały zwolnienie** 37,9 tys. pracowników, w tym 9,8 tys. osób z sektora publicznego (w końcu września br. odpowiednio 534 zakłady, 36,5 tys. pracowników, w tym 10,0 tys. z sektora publicznego, natomiast w końcu października ub. roku – 467 zakładów, 30,9 tys. pracowników, w tym 16,4 tys. z sektora publicznego).

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**⁴, liczba **aktywnych zawodowo** w III kwartale br. wyniosła 17440 tys. osób, tj. o 0,7% więcej niż przed rokiem. Na jej wzrost wpłynęło zwiększenie zarówno liczby pracujących, jak i liczby bezrobotnych. **Współczynnik aktywności zawodowej** ukształtował się na poziomie 56,2%, tj. był o 0,4 p.proc. wyższy niż przed kwartałem i przed rokiem.

³ Dotyczy wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.

⁴ Prezentowane wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności opracowane na podstawie NSP 2011. Ponadto uwzględniono zmiany metodologiczne, wyłączając z zakresu badania osoby przebywające poza gospodarstwem domowym 12 miesięcy i więcej (dotychczas było to 3 miesiące i więcej).

Liczba osób **pracujących** w III kwartale br. wyniosła 15722 tys., tj. zwiększyła się o 0,7% w porównaniu z poprzednim kwartałem br. i o 0,2% w ujęciu rocznym (wobec wzrostu o 0,1% w III kwartale ub. roku). W skali roku wzrosła liczba pracujących kobiet (o 0,6%), a nieco obniżyła się – mężczyźni (o 0,2%). Po nieznacznym spadku przed rokiem (o 0,4%), zwiększyła się liczba pracujących w usługach (o 1,0% do 8891 tys. osób). Obniżyła się natomiast liczba pracujących w rolnictwie (o 3,4% do 2019 tys. osób). W sektorze przemysłowym liczba pracujących (4806 tys.) była zbliżona do notowanej przed rokiem. Nieznacznie zwiększyła się liczba pracujących w sektorze prywatnym (o 0,7% do 11817 tys. osób), natomiast w sektorze publicznym odnotowano jej spadek (o 1,5% do 3905 tys. osób).

Wskaźnik zatrudnienia ogółem (dla osób w wieku 15 lat i więcej) w III kwartale br. wyniósł 50,7%, tj. był wyższy o 0,4 p.proc. niż w II kwartale br. i o 0,1 p.proc. – niż przed rokiem. Wśród osób w wieku produkcyjnym (18–59/64 lata) wyniósł on 66,0% i zwiększył się o 0,5 p.proc. wobec notowanego przed kwartałem oraz o 0,4 p.proc. w skali roku. Poprawę wskaźnika zatrudnienia w porównaniu z sytuacją sprzed roku obserwowano w grupie osób w wieku 45–59/64 lata (o 1,0 p.proc. do 62,7%). Obniżył się natomiast wśród osób w wieku 15–24 lata (o 0,9 p.proc. do 25,1%) i 35–44 lata (o 0,5 p.proc. do 81,6%). Na poziomie podobnym do notowanego przed rokiem pozostały wskaźniki wśród osób w wieku 25–34 lata (76,7%) oraz 60/65 lat i więcej (6,6%).

Liczba **osób bezrobotnych** ukształtowała się na poziomie 1718 tys. i była większa o 0,3% niż w poprzednim kwartale. W ujęciu rocznym zwiększyła się o 6,4% (podczas gdy przed rokiem notowano jej wzrost odpowiednio o 2,4%). Odsetek osób spełniających kryteria bezrobotnego według BAEL i jednocześnie deklarujących, że są zarejestrowane w urzędach pracy jako bezrobotne wyniósł 65,1%, tj. zmniejszył się o 1,2 p.proc. w porównaniu z poprzednim kwartałem, ale zwiększył się o 0,4 p.proc. w skali roku.

Stopa bezrobocia według BAEL wyniosła w III kwartale br. 9,9%, tj. nie zmieniła się wobec notowanej w poprzednim kwartale, ale wzrosła o 0,6 p.proc. w porównaniu z obserwowaną przed rokiem. Zarówno na wsi, jak i w mieście wskaźnik ten zwiększył się w skali roku i wyniósł odpowiednio 9,7% i 9,9%. W większym stopniu wzrosła stopa bezrobocia wśród mężczyzn (o 0,7 p.proc. do 9,0%) niż wśród kobiet (o 0,3 p.proc. do 10,9%).

Najwyższą stopę bezrobocia według BAEL w III kwartale br. notowano w województwie podkarpackim (13,4%) i była ona znacznie wyższa niż w III kwartale ub. roku (o 0,7 p.proc.). Najniższą stopę bezrobocia notowano natomiast w województwach lubuskim i mazowieckim (po 8,5%), w których miał miejsce odpowiednio spadek o 1,6 p.proc. i wzrost o 0,5 p.proc.

Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia według płci i miejsca zamieszkania kształtowały się następująco:

Okres badania	Ogółem	Miasto	Wieś	Mężczyźni	Kobiety
	bezrobotni				
	w tys.	w % ogółem			
2011 I kw.	1714	61,5	38,5	54,7	45,3
II kw.	1624	62,7	37,3	52,4	47,6
III kw.	1614	62,4	37,6	49,2	50,8
IV kw.	1682	61,0	39,0	50,1	49,9
2012 I kw.	1809	58,9	41,1	53,0	47,0
II kw.	1713	60,3	39,7	51,4	48,6
III kw. ^a	1718	61,3	38,7	50,3	49,7
	stopa bezrobocia w %				
2011 I kw.	10,0	10,0	10,1	10,0	10,1
II kw.	9,4	9,6	9,1	9,0	10,1
III kw.	9,3	9,5	9,0	8,3	10,6
IV kw.	9,7	9,7	9,8	8,8	10,8
2012 I kw.	10,5	10,1	11,2	10,1	11,0
II kw.	9,9	9,8	10,1	9,2	10,7
III kw. ^a	9,9	9,9	9,7	9,0	10,9

^a Dane wstępne.

Źródło: BAEL.

W porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, w III kwartale br. stopa bezrobocia wzrosła we wszystkich grupach wyodrębnionych ze względu na wiek: wśród osób w wieku 35–44 lata (o 0,9 p.proc. do 7,2%), 25–34 lata (o 0,6 p.proc. do 10,5%), 45 lat i więcej (o 0,5 p.proc. do 7,3%) oraz 15–24 lata (o 0,4 p.proc. do 25,8%). Wśród osób w wieku produkcyjnym (18–59/64 lata) stopa bezrobocia wyniosła 10,0%, tj. była o 0,5 p.proc. wyższa niż przed rokiem.

Stopa bezrobocia według poziomu wykształcenia ludności kształtowała się następująco:

Okres badania	Poziom wykształcenia				
	wyższe	policealne i średnie zawodowe	średnie ogólnokształcące	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe
	w %				
2011 I kw.	4,9	9,0	14,1	11,8	20,2
II kw.	5,1	8,2	13,0	10,9	18,6
III kw.	5,4	8,5	13,5	10,3	16,6
IV kw.	5,2	9,3	13,7	11,3	16,9
2012 I kw.	5,4	9,2	15,2	12,7	20,6
II kw.	5,4	8,4	13,4	11,9	19,8
III kw. ^a	5,9	9,0	13,5	11,1	18,1

^a Dane wstępne.

Źródło: BAEL.

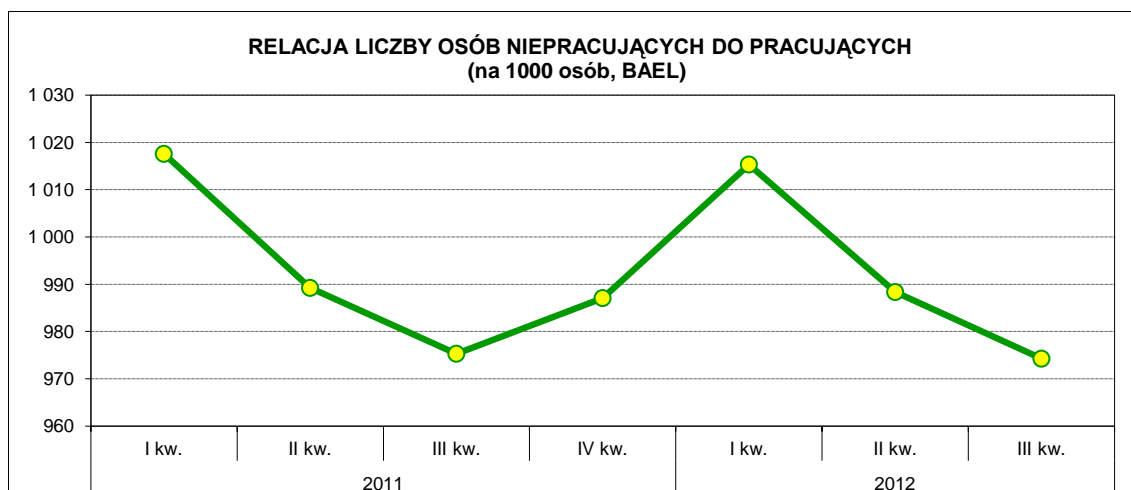
Stopa bezrobocia w III kwartale br. wzrosła w skali roku w większości grup wyodrębnionych ze względu na poziom wykształcenia: wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym (o 1,5 p.proc. do 18,1%), zasadniczym zawodowym (o 0,8 p.proc. do 11,1%), a także policealnym i średnim zawodowym oraz wyższym (po 0,5 p.proc. do odpowiednio 9,0% i 5,9%). Na poziomie

podobnym do notowanego przed rokiem ukształtowała się stopa bezrobocia wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (13,5%),

Wśród bezrobotnych w III kwartale br. dominujący udział miały osoby, które straciły pracę, a ich udział zwiększył się w skali roku (o 1,2 p.proc. do 45,6%). Większy niż przed rokiem (o 0,2 p.proc.) był również odsetek osób, które zrezygnowały z pracy, i wyniósł 5,8%. Zmniejszył się natomiast udział osób zamierzających powrócić do pracy po przerwie (o 0,9 p.proc. do 28,1%) oraz osób planujących podjąć pracę po raz pierwszy (o 0,4 p.proc. do 20,6%).

Odsetek **osób długotrwale bezrobotnych** (tzn. poszukujących pracy 13 miesięcy lub dłużej) w bezrobotnych ogółem zwiększył się w skali roku o 2,7 p.proc. i wyniósł 34,3%. Przeciętny czas poszukiwania pracy wydłużył się z 10,8 miesiąca przed rokiem do 11,2 miesiąca w III kwartale br.

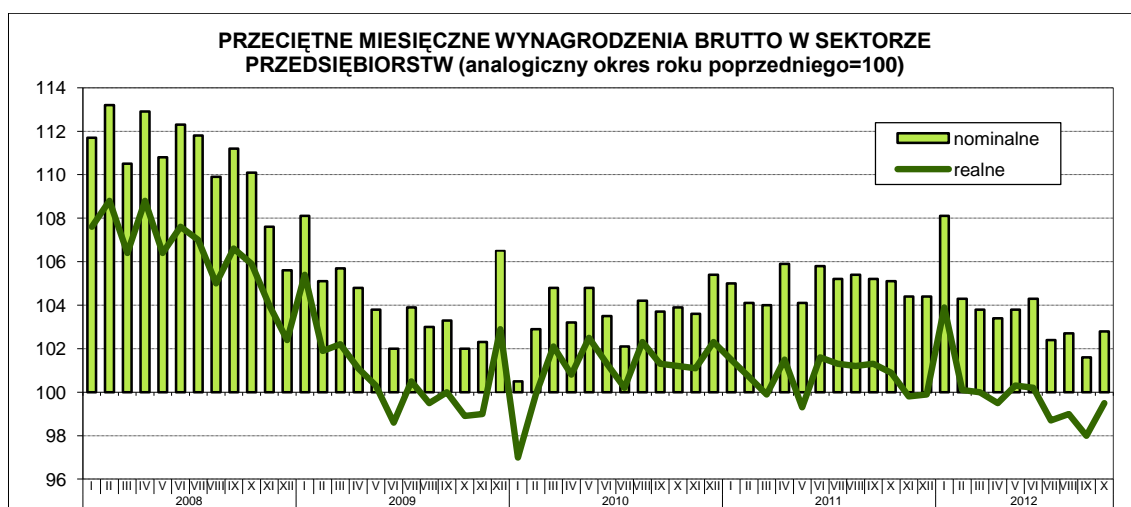
Liczba **biernych zawodowo w wieku produkcyjnym** zmniejszyła się wobec notowanej przed rokiem o 3,5% do 6163 tys. osób. Główną przyczyną bierności zawodowej osób w wieku produkcyjnym nadal była nauka i uzupełnianie kwalifikacji (26,4% biernych zawodowo w wieku produkcyjnym, tj. o 0,7 p.proc. więcej niż przed rokiem). Nieco wyższy niż w analogicznym okresie ub. roku był odsetek biernych zawodowo z powodu chorób i niesprawności (23,3% ogółu biernych zawodowo w wieku produkcyjnym wobec 23,0% przed rokiem) oraz z powodu obowiązków rodzinnych i związanych z prowadzeniem domu (23,2% wobec 23,0%). Osoby będące na emeryturze stanowiły 15,2% biernych zawodowo w wieku produkcyjnym (wobec 16,9% przed rokiem). Zniechęcenie bezskutecznością poszukiwania pracy było natomiast przyczyną bierności 7,1% ogółu biernych zawodowo w wieku produkcyjnym (wobec 6,3% przed rokiem).

Relacja osób niepracujących do pracujących poprawiła się w ujęciu kwartalnym i ukształtowała się na poziomie zbliżonym do obserwowanego przed rokiem – w III kwartale br. na 1000 pracujących przypadało 974 osób biernych zawodowo i bezrobotnych (w poprzednim kwartale – 988, a przed rokiem – 975 osób).

Wynagrodzenia i świadczenia społeczne

Przeciętne miesięczne nominalne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w październiku br. rosły w skali roku nieco szybciej niż w poprzednich miesiącach. Ich dynamika była jednak nadal wolniejsza niż dynamika cen konsumpcyjnych i w rezultacie siła nabywcza płac obniżyła się w skali roku. Utrzymał się wzrost przeciętnych miesięcznych świadczeń społecznych w obu systemach zarówno w ujęciu nominalnym, jak i realnym.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw⁵ w październiku br. wyniosło 3718,19 zł i było wyższe niż przed rokiem o 2,8% (wobec wzrostu o 1,6% we wrześniu br. oraz o 5,1% w październiku ub. roku). Płace wzrosły w większości sekcji, m.in. w górnictwie i wydobywaniu (o 8,0%, w wyniku m.in. wypłat nagród i premii), administrowaniu i działalności wspierającej (o 6,6%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 4,3%), przetwórstwie przemysłowym (o 4,1%) oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 3,2%). Niższe niż przed rokiem były wynagrodzenia w sekcjach: budownictwo (o 1,1%) oraz informacja i komunikacja (o 0,9%). Spośród działów o znaczącym udziale w zatrudnieniu znacznie wzrosły wynagrodzenia m.in. w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego (o 10,6%), produkcji odzieży (o 5,9%), magazynowaniu i działalności usługowej wspierającej transport (o 5,7%), produkcji wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 5,3%), produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 5,1%), produkcji mebli (o 4,7%) oraz produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 4,4%). Niższe niż przed rokiem były wynagrodzenia w działach: roboty budowlane specjalistyczne (o 1,6%), budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 1,3%) oraz budowa budynków (o 0,7%).

⁵ W przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

W okresie styczeń–październik br. **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw** wyniosło 3684,25 zł i było o 3,6% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem notowano wzrost o 5,1%). Wynagrodzenia zwiększyły się we wszystkich sekcjach, a najwyższe tempo wzrostu obserwowano w administrowaniu i działalności wspierającej (7,5%), przetwórstwie przemysłowym (4,7%) oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę (4,6%).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2012	2011		2012		
	X		I-X			
	w zł	analogiczny okres poprzedniego roku=100				w zł
Sektor przedsiębiorstw	3718,19	102,8	105,1	105,1	103,6	3684,25
w tym:						
Przemysł	3750,96	104,4	105,3	105,7	104,3	3766,70
górnictwo i wydobywanie	5842,08	108,0	105,2	110,2	102,8	6034,87
przetwórstwo przemysłowe	3471,79	104,1	105,8	105,6	104,7	3452,13
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	5357,03	104,3	104,7	106,1	104,6	5656,79
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	3637,60	103,2	104,0	104,2	103,0	3607,15
Budownictwo	3771,64	98,9	107,3	105,2	100,4	3672,47
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	3301,82	101,5	104,3	104,7	103,1	3336,82
Transport i gospodarka magazynowa	4020,69	101,7	105,3	104,1	102,9	3498,88
Zakwaterowanie i gastronomia	2514,13	101,9	103,7	103,8	102,6	2520,81
Informacja i komunikacja	6306,10	99,1	102,9	105,1	100,4	6497,18
Obsługa rynku nieruchomości	3824,92	102,5	106,7	105,3	103,7	3810,39
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	5323,92	100,7	101,4	100,6	101,5	5360,01
Administrowanie i działalność wspierająca	2477,43	106,6	107,6	107,4	107,5	2470,85

^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

Kwota wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń–październik br. była wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku o 3,9% (przed rokiem wzrost o 8,8%).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w **sektorze publicznym** w okresie styczeń–październik br. ukształtowało się na poziomie 4404,01 zł (tj. o 3,9% wyższym niż przed rokiem). W październiku br. przeciętna płaca brutto wyniosła 4704,47 zł i zwiększyła się o 4,2% w skali roku. W **sektorze prywatnym**, w okresie dziesięciu miesięcy br., przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło 3572,74 zł i wzrosło o 3,8% w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, a jego relacja w stosunku do płacy brutto w sektorze publicznym nieznacznie zmniejszyła się (z 81,2% do 81,1%). W październiku br. przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze prywatnym było o 2,7% wyższe niż przed rokiem i ukształtowało się na poziomie 3565,64 zł.

Siła nabywcza przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w październiku br. była niższa niż przed rokiem o 0,5% (wobec wzrostu

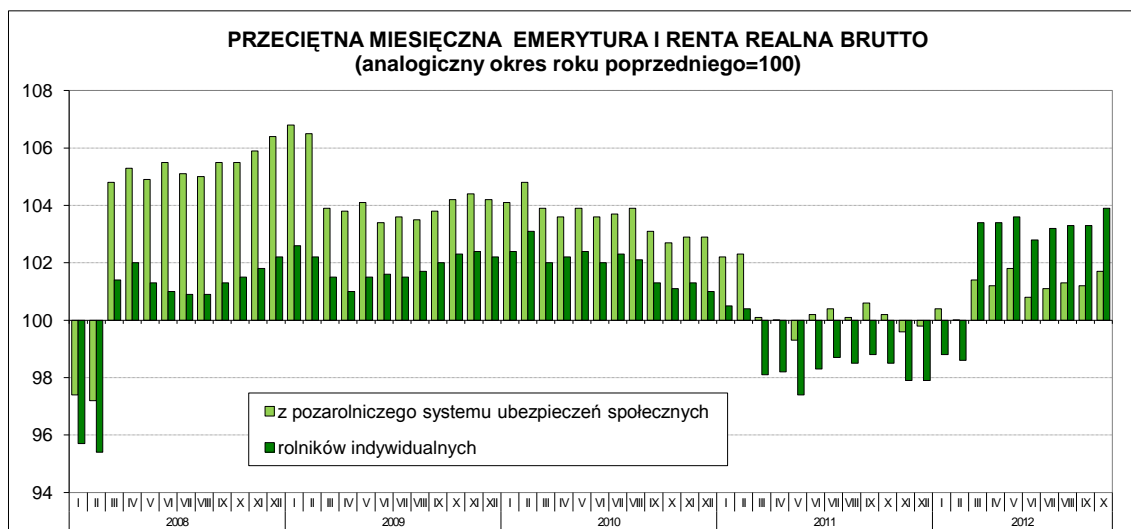
w październiku ub. roku o 0,9%). W okresie dziesięciu miesięcy br. przeciętna miesięczna płaca realna brutto nieznacznie obniżyła się w skali roku (o 0,2%), wobec wzrostu o 1,1% notowanego w analogicznym okresie ub. roku.

Liczba emerytów i rencistów oraz przeciętne miesięczne świadczenia brutto kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Liczba emerytów i rencistów		Przeciętne miesięczne świadczenie brutto			
	X 2012				I-X 2012	
	w tys.	X 2011=100	w zł	X 2011=100	w zł	I-X 2011=100
Emerytury i renty:						
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych.....	7720,4	99,8	1843,46	105,6	1817,13	105,4
emerytury	5242,9	100,7	1954,73	105,1	1934,49	105,1
renty z tytułu niezdolności do pracy.....	1141,6	95,5	1466,05	106,8	1446,48	106,3
renty rodzinne	1335,9	100,4	1729,28	105,8	1681,57	105,5
renty rolników indywidualnych...	1272,4	96,9	1083,79	107,8	1053,49	106,8

Przeciętna miesięczna nominalna **emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych** w październiku br. była o 5,6% wyższa niż przed rokiem i wyniosła 1843,46 zł. W okresie styczeń–październik br. ukształtowała się ona na poziomie 1817,13 zł (wzrost w skali roku o 5,4%). Przeciętna miesięczna realna emerytura i renta brutto w systemie pracowniczym w październiku br. była o 1,7% wyższa niż przed rokiem, natomiast w okresie dziesięciu miesięcy br. – odpowiednio większa o 1,1%.

Przeciętna miesięczna nominalna **emerytura i renta brutto rolników indywidualnych** w październiku br. ukształtowała się na poziomie 1083,79 zł i wzrosła w ujęciu rocznym o 7,8%. W okresie styczeń–październik br. wyniosła ona 1053,49 zł, tj. więcej niż przed rokiem o 6,8%. Przeciętna miesięczna realna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w październiku br. była wyższa niż przed rokiem o 3,9%, a w okresie dziesięciu miesięcy br. – o 2,4%.

Kwota brutto **zasiłków dla bezrobotnych** (bez składki na ubezpieczenie społeczne) wyniosła w okresie styczeń–październik br. 2240,6 mln zł, tj. o 9,2% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. W październiku br. wypłacono bezrobotnym 209,5 mln zł, tj. o 3,1% mniej niż we wrześniu br. oraz o 13,1% więcej niż przed rokiem.

Wartość wypłat z tytułu **zasiłków i świadczeń przedemerytalnych** w październiku br. wyniosła 153,8 mln zł i wzrosła – w skali roku o 13,8% oraz w skali miesiąca – o 0,8%. W okresie styczeń–październik br. wypłacono ogółem świadczenia na kwotę 1455,3 mln zł, tj. o 8,9% wyższą niż przed rokiem.

W ramach **Funduszu Emerytur Pomostowych** w październiku br. zrealizowano 6,5 tys. wypłat (wobec 4,9 tys. przed rokiem). Łączna kwota wypłat wyniosła 14,4 mln zł i była o 3,4 mln zł wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku. W okresie styczeń–październik br. suma wypłaconych świadczeń ukształtowała się na poziomie 129,8 mln zł (przed rokiem 94,6 mln zł). Przeciętna liczba osób pobierających świadczenia z tego źródła wyniosła w tym okresie 5,8 tys. (wobec 4,1 tys. przed rokiem).

Ceny

W październiku br. tempo wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku było nadal znaczne, ale słabsze niż w poprzednich okresach i najwolniejsze od początku ub. roku. Wpłynęła na to m.in. wolniejsza dynamika cen żywności i napojów bezalkoholowych, a także towarów i usług w zakresie transportu i mieszkania. Dalszemu osłabieniu uległ wzrost cen produkcji w przemyśle, a w budownictwie odnotowano, podobnie jak w dwóch poprzednich miesiącach, spadek cen.

Według wstępnych danych, **ceny produkcji sprzedanej przemysłu** w październiku br. były niższe **niż przed miesiącem** o 0,7%. Spadek cen notowano w sekcji górnictwo i wydobywanie (o 2,2%), przetwórstwo przemysłowe (o 0,7%) oraz dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 0,3%). W sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę utrzymał się natomiast niewielki wzrost (o 0,1%). Spośród działów przetwórstwa przemysłowego znacznie obniżyły się ceny produkcji koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 4,1%), a w mniejszym stopniu – m.in. metali (o 1,3%), komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 0,8%), napojów (o 0,6%), pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 0,5%) oraz chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 0,4%). Spadek cen notowano również w produkcji m.in. wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych oraz urządzeń elektrycznych (po 0,3%), a także wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 0,2%). Wzrosły natomiast m.in. ceny produkcji artykułów spożywczych (o 0,1%), wyrobów z metali oraz maszyn i urządzeń (po 0,3%).

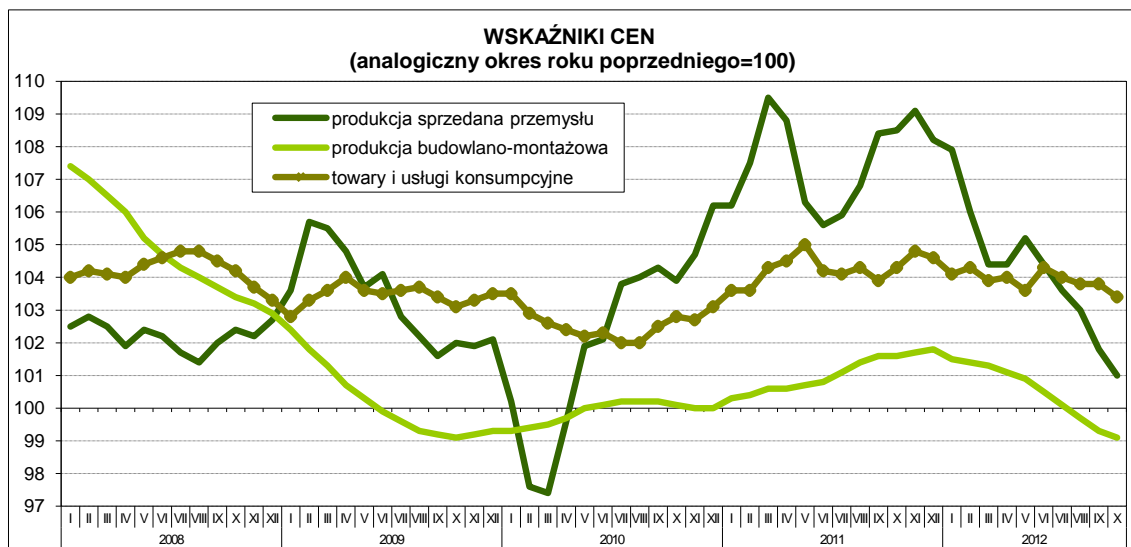
Ceny produkcji sprzedanej przemysłu były w październiku br. wyższe **niż przed rokiem** o 1,0% (wobec wzrostu o 1,8% we wrześniu br.). Ceny wzrosły w większości sekcji, w tym najbardziej w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 5,9% wobec 5,8% przed miesiącem). Ceny w wytwarzaniu paliw gazowych; dystrybucji i handlu paliwami gazowymi w systemie sieciowym podniesiono o 11,5%, w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w parę wodną, gorącą wodą i powietrze do układów klimatyzacyjnych – o 5,6%, a w wytwarzaniu, przesyłaniu, dystrybucji i handlu energią elektryczną – o 3,0%. Wyższe niż przed rokiem były również ceny w sekcji dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 3,5% wobec wzrostu o 3,3% we wrześniu br.) oraz w sekcji przetwórstwo przemysłowe (o 0,4% wobec 1,5% przed miesiącem), w tym wzrosły ceny produkcji m.in. artykułów spożywczych oraz napojów (po 3,2%), a także produkcji koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 2,5%). Wzrosły również ceny produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 1,1%), chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 1,0%) oraz mebli (o 0,7%). Ceny produkcji maszyn i urządzeń oraz komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych kształtowały się na poziomie zbliżonym do obserwowanego przed rokiem.

Spadek cen notowano natomiast m.in. w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 0,7%), wyrobów z metali (o 1,4%), wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 2,0%), urządzeń elektrycznych (o 2,9%) oraz metali (o 3,8%). W sekcji górnictwo i wydobywanie ceny spadły o 0,5% (wobec spadku o 1,9% we wrześniu br.).

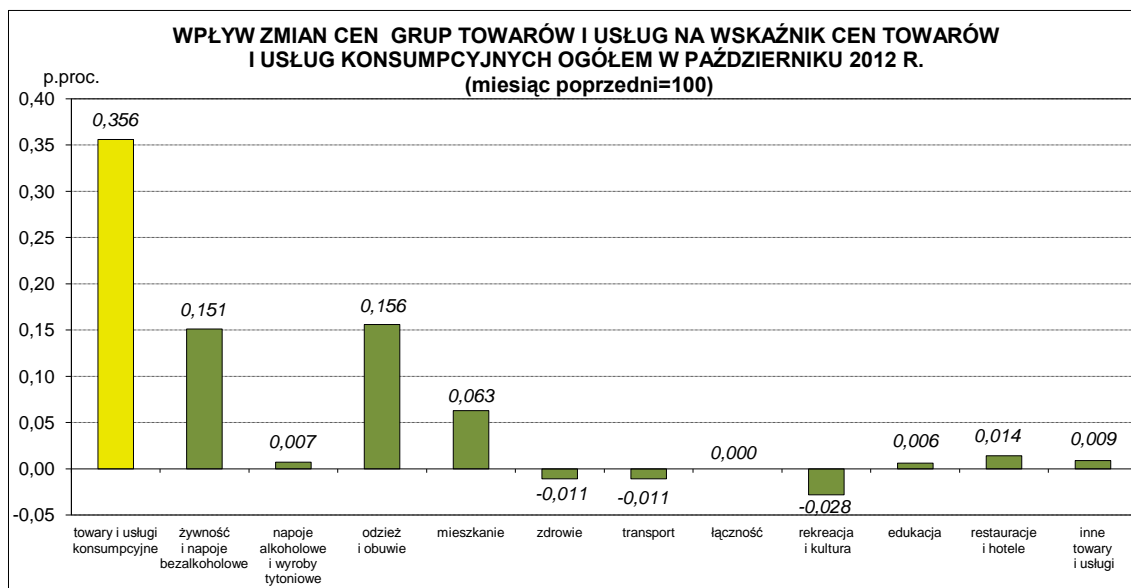
Szacuje się, że **ceny produkcji budowlano-montażowej** w październiku br. były niższe niż przed miesiącem o 0,1%, a w skali roku – o 0,9%.

Dynamika cen w przemyśle i budownictwie kształtowała się następująco:

Okresy	Ceny produkcji sprzedanej przemysłu					Ceny produkcji budowlano-montażowej
	ogółem	górnictwo i wydobywanie	przetwórstwo przemysłowe	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	
2011	Grudzień roku poprzedniego=100					
X.....	106,8	102,6	107,6	102,7	103,9	101,8
2012						
X.....	99,7	96,3	99,2	105,8	102,7	98,9
2011	Miesiąc poprzedni=100					
X.....	100,1	96,4	100,4	100,0	99,6	100,1
XI.....	100,9	101,9	100,9	100,1	99,8	100,0
XII.....	100,4	101,3	100,3	100,0	100,9	100,0
2012						
I.....	100,1	101,9	99,8	101,4	102,1	99,9
II.....	99,5	99,3	99,3	100,2	100,6	99,9
III.....	100,1	99,4	100,1	100,1	100,4	100,0
IV.....	100,7	98,6	100,5	103,5	100,1	100,0
V.....	100,4	100,2	100,5	100,1	99,9	99,9
VI.....	99,5	98,4	99,5	100,1	99,3	99,9
VII.....	99,6	100,1	99,6	100,1	100,0	99,8
VIII.....	100,0	98,6	100,1	100,0	100,4	99,8
IX.....	100,5	102,1	100,5	100,1	100,2	99,8
X.....	99,3	97,8	99,3	100,1	99,7	99,9
2011	Analogiczny okres roku poprzedniego=100					
X.....	108,5	110,3	109,2	102,8	104,7	101,6
XI.....	109,1	110,6	109,9	102,9	104,3	101,7
XII.....	108,2	105,9	109,0	102,8	104,6	101,8
2012						
I.....	107,9	108,0	108,5	103,6	104,4	101,5
II.....	106,0	105,0	106,3	103,6	104,7	101,4
III.....	104,4	104,5	104,4	103,6	105,3	101,3
IV.....	104,4	98,8	104,4	107,2	105,1	101,1
V.....	105,2	100,8	105,2	107,3	104,7	100,9
VI.....	104,4	98,4	104,4	107,2	103,3	100,5
VII.....	103,6	97,3	103,6	106,4	102,9	100,1
VIII.....	103,0	96,9	103,0	105,8	103,1	99,7
IX.....	101,8	98,1	101,5	105,8	103,3	99,3
X.....	101,0	99,5	100,4	105,9	103,5	99,1
I-X.....	104,1	100,7	104,1	105,6	104,0	100,5

W październiku br. **ceny towarów i usług konsumpcyjnych** były o 0,4% wyższe niż przed miesiącem. Największy wpływ na wskaźnik cen towarów i usług miały wzrosty cen odzieży i obuwia oraz żywności i napojów bezalkoholowych, które podwyższyły wskaźnik cen ogółem odpowiednio o 0,16 p.proc i 0,15 p.proc. Na obniżenie wskaźnika wpływały spadki cen towarów i usług związanych z rekreacją i kulturą (o 0,03 p.proc) oraz transportem i zdrowiem (po 0,01 p.proc).

Ceny żywności i napojów bezalkoholowych w październiku br. **w skali miesiąca** wzrosły o 0,6%, przy czym żywność była droższa o 0,7%, a napoje bezalkoholowe podrożały o 0,2%. Więcej niż przed miesiącem konsumenci płacili za warzywa (o 5,6%) oraz oleje i pozostałe tłuszcze (o 1,2%). Wyższe niż we wrześniu br. były ceny m.in. artykułów w grupie „mleko, sery i jaja” (przeciętnie o 0,3%, w tym jaj – o 0,5%, mleka – o 0,3% oraz serów – o 0,2%), a także mięsa (przeciętnie o 0,2%, w tym mięsa wołowego – o 0,8%, wędlin – o 0,7% oraz mięsa wieprzowego – o 0,6%, przy spadku cen drobiu –

o 1,8%). Wzrosły również ceny m.in. pieczywa (o 0,2%) oraz ryżu (o 0,1%). Na poziomie zbliżonym do obserwowanego przed miesiącem kształtowały się ceny m.in. ryb, makaronów i owoców. Niższe były natomiast ceny m.in. mąki (o 0,7%) oraz cukru (o 0,1%).

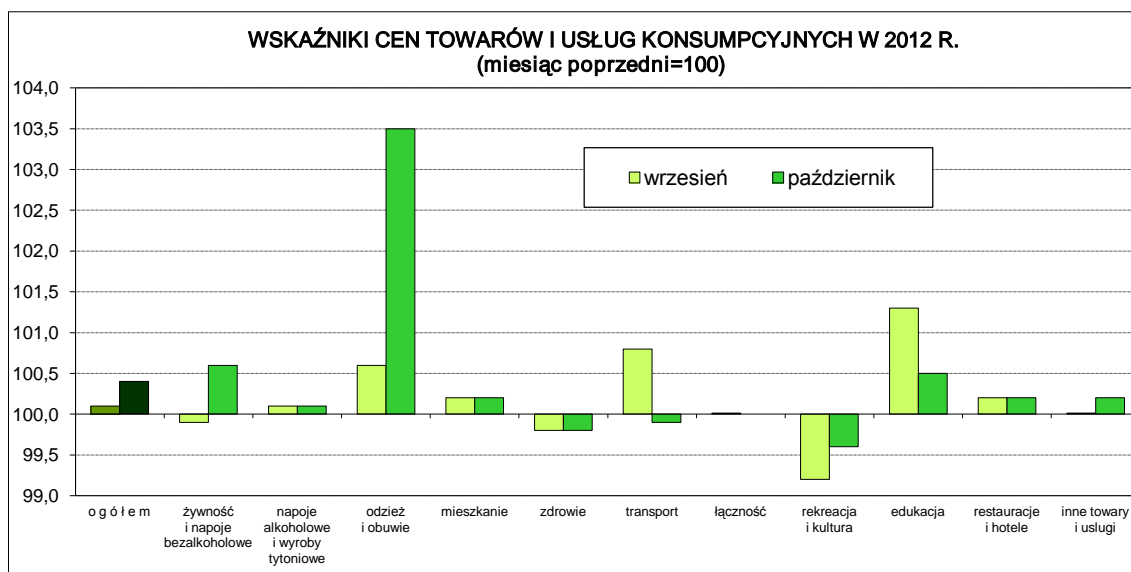
Znacznie wyższe niż przed miesiącem były ceny obuwia – o 5,3% oraz odzieży – o 2,8%.

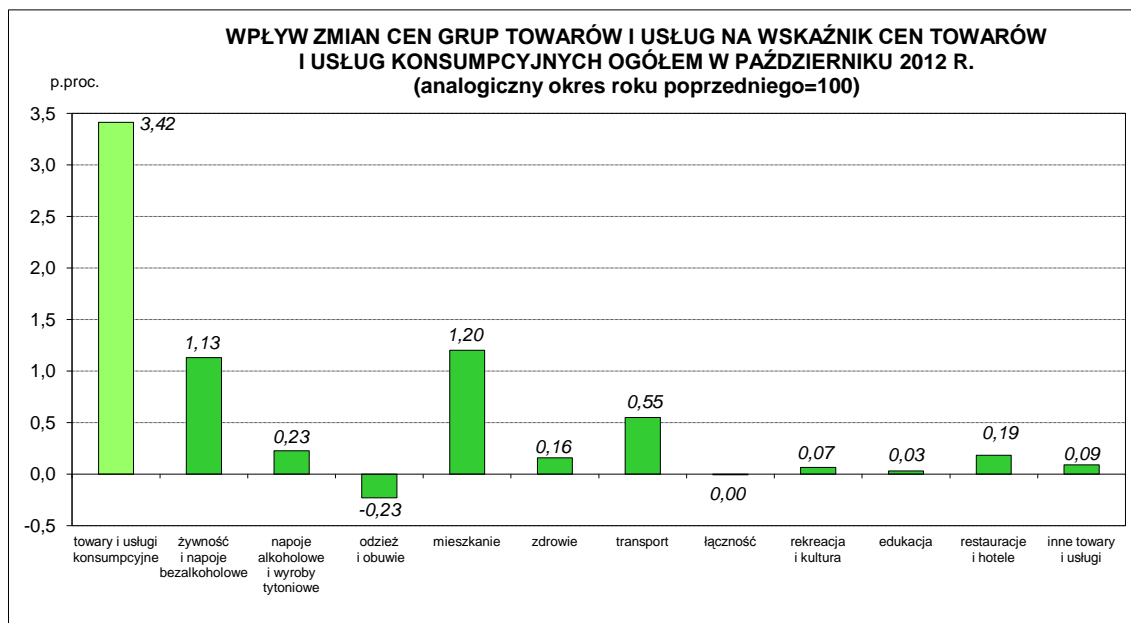
W październiku br. ceny towarów i usług związanych z mieszkaniem zwiększyły się o 0,2%. Podniesiono opłaty za zaopatrywanie w wodę oraz wywóz nieczystości (śmieci) – po 0,3%, a za usługi kanalizacyjne – o 0,2%. Więcej niż we wrześniu br. należało również zapłacić za nośniki energii (o 0,2%), w tym za energię ciepłą (o 0,8%), opał (o 0,2%) oraz gaz (o 0,1%). Na poziomie zbliżonym do notowanego przed miesiącem kształtowały się ceny energii elektrycznej.

Opłaty związane ze zdrowiem były niższe niż przed miesiącem o 0,2%. Obserwowano sezonowy spadek cen usług sanatoryjnych (o 17,0%). Droższe były natomiast opłaty za usługi stomatologiczne (o 0,3%) oraz lekarskie (o 0,2%). Ceny artykułów farmaceutycznych kształtowały się na poziomie zbliżonym do notowanego przed miesiącem.

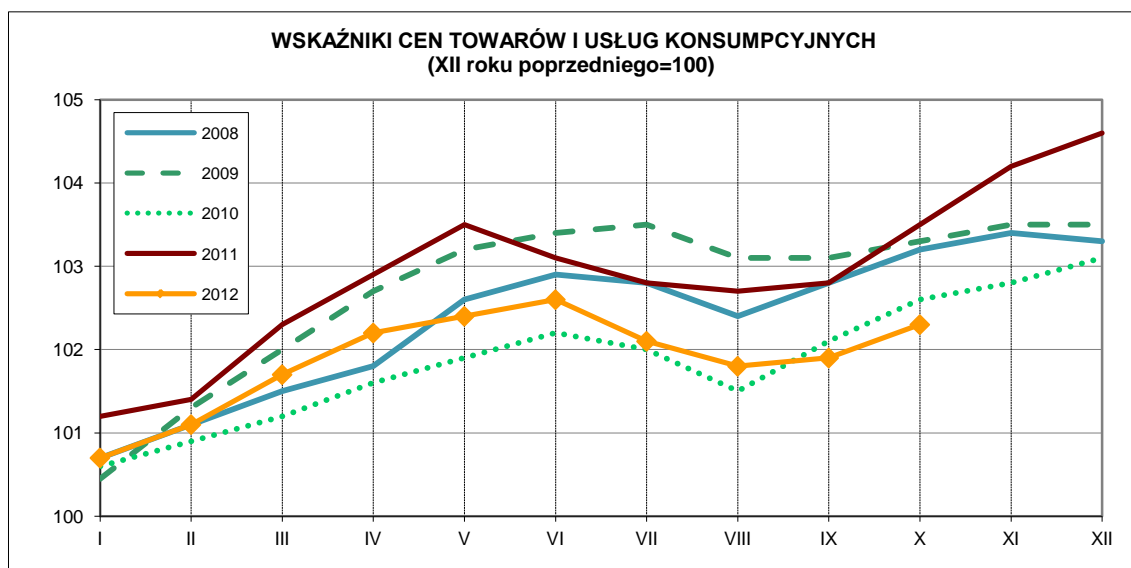
Ceny w zakresie transportu były niższe niż we wrześniu br. o 0,1%. Mniej niż przed miesiącem konsumenci płacili za samochody osobowe (o 0,2%) oraz paliwa do prywatnych środków transportu (o 0,1%), w tym za olej napędowy – o 0,2%, benzyny silnikowe – o 0,1%, natomiast ceny gazu ciekłego pozostały na poziomie zbliżonym do obserwowanego przed miesiącem. Niższe były również ceny usług transportowych (o 0,1%).

W październiku br. ceny związane z rekreacją i kulturą obniżyły się o 0,4%. Mniej należało zapłacić za usługi w zakresie turystyki zorganizowanej (o 2,2%), a także za gazety i czasopisma (o 1,2%) oraz sprzęt audiowizualny, fotograficzny i informatyczny (o 0,8%). Droższe były natomiast książki (o 0,5%) oraz bilety do kin, teatrów i na koncerty (o 0,4%).

Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych **w skali roku** w październiku br. wyniósł 3,4% (wobec 3,8% przed miesiącem). Największy wpływ na poziom tego wskaźnika miały wzrosty cen towarów i usług w zakresie mieszkania oraz żywności i napojów bezalkoholowych, które podwyższyły wskaźnik cen konsumpcyjnych ogółem odpowiednio o 1,20 p.p.p. i 1,13 p.p.p. Spadek cen odzieży i obuwia wpłynął na obniżenie tego wskaźnika o 0,23 p.p.p.

Dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych kształtowała się następująco:

Okresy	Ogółem	żywność i napoje bezalko- holowe	napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	odzież i obuwie	mieszkanie	zdrowie	transport	łączność	rekreacja i kultura	edukacja	restauracje i hotele
2011	Grudzień roku poprzedniego=100										
X	103,5	102,6	103,2	98,6	105,5	103,9	106,4	101,1	100,9	104,8	104,0
2012											
X	102,3	102,5	103,5	96,0	104,1	99,3	103,4	100,1	100,7	102,7	102,5
2011	Miesiąc poprzedni=100										
X	100,7	101,0	100,1	103,1	100,5	99,9	101,7	100,3	99,6	100,4	100,2
XI	100,7	101,2	100,2	100,0	100,4	102,3	101,5	99,7	100,1	100,1	100,1
XII	100,4	100,8	100,0	99,3	100,1	101,6	100,9	100,0	100,0	100,0	100,2
2012											
I	100,7	101,6	100,7	96,8	101,6	97,4	101,2	100,0	100,3	100,4	100,2
II	100,4	100,7	101,3	97,9	100,3	100,4	100,6	100,1	100,7	100,1	100,2
III	100,5	101,2	100,5	100,5	100,2	100,5	100,8	100,0	100,0	100,0	100,3
IV	100,6	100,2	100,2	103,1	100,9	100,3	101,2	100,0	100,1	100,0	100,3
V	100,2	100,8	100,2	99,8	100,1	100,3	99,7	100,0	99,0	100,1	100,3
VI	100,2	100,7	100,1	99,1	100,1	100,2	99,8	100,0	100,6	99,8	100,4
VII	99,5	98,0	100,2	97,6	100,2	100,4	98,8	100,0	101,1	100,1	100,3
VIII	99,7	98,9	100,1	97,2	100,1	100,3	100,7	100,0	100,0	100,1	100,2
IX	100,1	99,9	100,1	100,6	100,2	99,8	100,8	100,0	99,2	101,3	100,2
X	100,4	100,6	100,1	103,5	100,2	99,8	99,9	100,0	99,6	100,5	100,2
2011	Analogiczny okres roku poprzedniego=100										
X	104,3	104,1	104,1	98,4	105,9	104,0	109,1	101,0	100,8	105,0	104,4
XI	104,8	104,6	103,7	98,4	106,1	106,4	111,0	100,8	101,2	105,0	104,3
XII	104,6	104,7	103,4	97,9	106,0	108,0	109,0	100,8	101,0	104,8	104,4
2012											
I	104,1	104,5	103,6	97,9	105,4	104,0	109,2	99,5	100,7	105,1	103,7
II	104,3	104,5	104,6	98,2	105,4	104,1	110,3	99,7	101,4	105,1	103,3
III	103,9	103,7	104,8	95,6	105,4	104,2	109,3	99,7	101,7	105,0	103,1
IV	104,0	103,2	105,0	97,4	106,0	104,1	108,7	101,2	101,7	105,0	102,9
V	103,6	102,7	104,7	95,4	105,8	103,7	108,1	102,3	100,6	105,0	102,9
VI	104,3	105,4	104,1	95,0	105,8	103,6	108,2	103,3	100,9	104,9	102,9
VII	104,0	105,0	103,8	94,9	105,3	103,7	106,8	103,6	101,3	104,7	102,9
VIII	103,8	105,3	103,7	94,9	105,0	103,8	106,5	100,1	101,3	104,9	103,0
IX	103,8	105,3	103,7	95,0	104,9	103,4	108,0	100,1	100,9	102,5	102,9
X	103,4	104,7	103,7	95,4	104,6	103,2	106,0	99,9	100,9	102,7	102,9
I-X	103,9	104,4	104,2	95,9	105,4	103,8	108,1	100,9	101,1	104,5	103,1

Wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych w skali roku w październiku br. wyniósł 4,7% (wobec 5,3% przed miesiącem), przy czym żywność była droższa o 4,9%, a napoje bezalkoholowe – o 3,3%. Więcej niż w październiku ub. roku płacono m.in. za mięso (przeciętnie o 7,2%, w tym za mięso wołowe – o 12,2%, mięso wieprzowe – o 9,7%, wędliny – o 7,7% oraz drób – o 1,6%), ryby (o 7,1%) oraz owoce (o 6,7%). Droższe były również artykuły w grupie „mleko, sery i jaja” (przeciętnie o 5,7%, w tym znacznie wzrosły ceny jaj – o 30,9%, a w mniejszym stopniu jogurtów, śmietany, napojów i deserów mlecznych – o 2,9%, mleka – o 1,8% oraz serów – o 1,0%). Wyższe były również ceny warzyw (o 4,0%), ryżu (o 3,4%), cukru (o 2,4%), makaronów (o 1,5%), pieczywa (o 1,3%)

oraz olejów i pozostałych tłuszczów (o 0,8%). Nieznacznie niższe były natomiast ceny m.in. mąki (o 0,1%).

Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe były droższe niż przed rokiem o 3,7%, w tym znacznie więcej płacono za wyroby tytoniowe (o 7,7%).

Obniżeniu uległy ceny odzieży i obuwi (odpowiednio o 4,8% i 4,2%).

Ceny w zakresie mieszkania wzrosły w skali roku o 4,6%. Usługi kanalizacyjne podrożały o 7,6%, zaopatrywanie w wodę – o 5,9%, a wywóz nieczystości (śmieci) – o 5,7%. Ceny nośników energii zwiększyły się o 5,7%. Znacznie podrożał gaz (o 7,7%), energia cieplna (o 6,1%), energia elektryczna (o 5,9%), a także opał (o 3,4%). Ceny towarów i usług związanych z wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego były wyższe niż w październiku ub. roku o 2,3%.

Artykuły i usługi związane ze zdrowiem podrożały w skali roku o 3,2%. Podniesiono ceny usług sanatoryjnych (o 4,5%), stomatologicznych (o 4,3%), lekarskich (o 4,0%) oraz szpitalnych (o 2,3%). Wzrosły również ceny artykułów farmaceutycznych (o 3,1%).

Ceny towarów i usług w zakresie transportu były w październiku br. o 6,0% wyższe niż przed rokiem. Ceny paliw do prywatnych środków transportu wzrosły przeciętnie o 9,2%, w tym benzyny silnikowe podrożały o 10,7%, olej napędowy – o 10,5%, przy spadku cen gazu ciekłego – o 2,3%. Więcej płacono również za usługi transportowe (o 5,1%). Obniżyły się natomiast ceny samochodów osobowych (o 1,5%).

Opłaty związane z rekreacją i kulturą w październiku br. były o 0,9% wyższe niż przed rokiem. Wzrosły ceny usług w zakresie turystyki zorganizowanej (o 5,5%), książek (o 4,8%) oraz biletów do kin, teatrów i na koncerty (o 4,3%). Mniej natomiast płacono za sprzęt audiowizualny, fotograficzny i informatyczny (o 5,7%) oraz gazety i czasopisma (o 5,4%).

Wyższe niż przed rokiem były ceny w zakresie restauracji i hoteli (o 2,9%) oraz edukacji (o 2,7%). Spośród innych towarów i usług podrożały m.in. usługi w salonach fryzjerskich, kosmetycznych i zakładach pielęgnacyjnych (o 3,0%), natomiast spadły opłaty za ubezpieczenia (o 0,4%).

Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczony metodą średniej ruchomej w okresie listopad 2011 r. – październik 2012 r. w stosunku do poprzednich dwunastu miesięcy wyniósł, podobnie jak przed miesiącem – 3,9%. Ceny konsumpcyjne według **zharmonizowanego wskaźnika cen konsumpcyjnych (HICP)**⁶ wzrosły w tym okresie o 4,0%.

⁶ Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych (HICP) obliczany jest według ujednoliconej metodologii Unii Europejskiej. Podstawę do opracowania HICP dla Polski stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług konsumpcyjnych oraz system wag oparty na strukturze spożycia indywidualnego w sektorze gospodarstw domowych (w 2012 r. – struktura spożycia z 2010 r. w cenach grudnia 2011 r.). Grupowanie towarów i usług konsumpcyjnych oparto na Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu opracowanej na potrzeby HICP (COICOP/HICP).

Rolnictwo

W październiku br. średnia temperatura powietrza wyniosła 8,3 °C i ukształtowała się na poziomie średniej wieloletniej, natomiast średnia suma opadów wyniosła ok. 59 mm i była wyższa od średniej z wielolecia o ok. 33%.

Na rynku rolnym w październiku br. w skali roku utrzymała się tendencja wzrostowa cen skupu pszenicy oraz żywca wieprzowego i wołowego. W drugim miesiącu z kolei obserwowano również wzrost cen ziemniaków. Obniżyły się natomiast ceny skupu żyta, żywca drobiowego oraz mleka. W skali miesiąca wyższe były ceny ziarna zbóż, żywca wieprzowego i mleka.

Warunki agrometeorologiczne w październiku br. były zróżnicowane. Ciepła i słoneczna pogoda w pierwszej i drugiej dekadzie miesiąca stwarzała dobre warunki dla wykonywania prac polowych, zwłaszcza zbioru upraw roślin okopowych i pastewnych. Znaczne ochłodzenie występujące w trzeciej dekadzie miesiąca przyczyniło się do spowolnienia procesów życiowych roślin, a opady utrudniały wykonywanie prac polowych i zbiory upraw. W pierwszej połowie października zakończono siew żyta i pszenżyta, a w drugiej – pszenicy ozimej. Stan wschodów upraw ozimych w październiku br. oceniono jako dobry, tj. na 3,5 do 3,8 stopnia kwalifikacyjnego (przed rokiem 3,4–3,7). W drugiej dekadzie miesiąca zakończono wykopki ziemniaków, zbiór kukurydzy uprawianej na zielonkę i na ziarno oraz sprzęt buraków cukrowych i poplonów ścierniskowych.

Skup zbóż ^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	VII-X 2012		X 2012		
	w tys. t	VII-X 2011	w tys. t	X 2011=100	IX 2012=100
Ziarno zbóż ^b	3942,6	113,7	614,0	116,2	74,7
w tym:					
pszenica.....	2353,3	93,7	426,6	112,5	79,1
żyto.....	525,0	194,9	63,5	88,5	66,9

^a Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. ^b Podstawowych z mieszankami zbożowymi bez ziarna siewnego.

Skup **zbóż podstawowych** (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) z tegorocznych zbiorów, w okresie lipiec–październik br. był wyższy od ubiegłorocznego o 13,7% i wyniósł 3942,6 tys. ton. Dostawy pszenicy były niższe niż przed rokiem (o 6,3%), natomiast żyta znacznie wyższe (o 94,9%). W październiku br. skupiono o 25,3% mniej zbóż niż przed miesiącem, ale o 16,2% więcej niż przed rokiem.

Skup podstawowych produktów zwierzęcych ^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	I-X 2012		X 2012		
	w tys. t	I-X 2011	w tys. t	X 2011	IX 2012
Żywiec rzeźny ^b	2309,7	97,6	204,5	101,0	118,1
w tym:					
bydło (z cielętami)	184,8	94,0	13,7	104,0	110,7
trzoda chlewna	1004,5	86,4	76,0	82,6	120,2
drób	1114,6	111,5	114,4	118,2	117,7
Mleko ^c	8075,0	107,0	767,0	102,0	97,5

^a Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. ^b Obejmuje bydło, cielęta, trzodę chlewną, owce, konie i drób; w przeliczeniu na mięso łącznie z tłuszczami w wadze poubojowej ciepłej. ^c W milionach litrów.

Od początku br. producenci dostarczyli do skupu 2309,7 tys. ton **żywca rzeźnego** ogółem (w wadze poubojowej ciepłej), tj. o 2,4% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku. Wynikało to głównie z ograniczenia podaży żywca wieprzowego na skutek redukcji pogłowia trzody chlewnej. W październiku br. odnotowano w skali miesiąca znaczący wzrost krajowych dostaw wszystkich podstawowych gatunków żywca: wieprzowego – o 20,2%, drobiowego – o 17,7%, a wołowego – o 10,7%. Łączny skup żywca rzeźnego był o 18,1% większy niż przed miesiącem. W skali roku dostawy żywca ogółem wzrosły o 1,0%.

Ceny podstawowych produktów rolnych kształtowały się następująco:

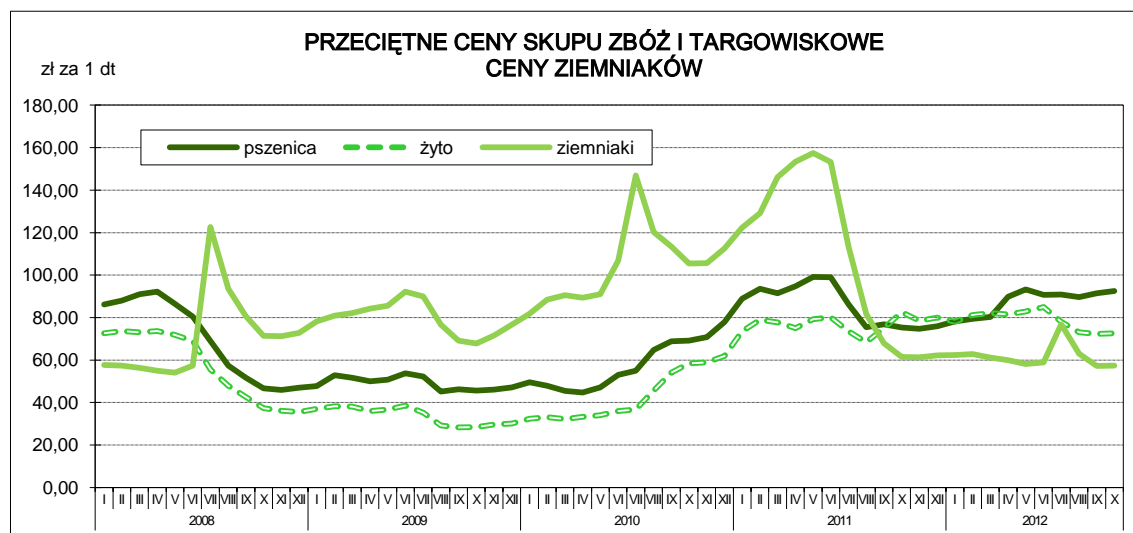
Wyszczególnienie	Ceny w skupie					Ceny na targowiskach				
	X 2012			I-X 2012		X 2012			I-X 2012	
	w zł	X 2011= =100	IX 2012= =100	w zł	I-X 2011= =100	w zł	X 2011= =100	IX 2012= =100	w zł	I-X 2011= =100
Pszenna za 1 dt ^a	92,51	122,8	101,1	87,96	104,9	96,34	109,1	100,4	93,77	96,5
Żyto za 1 dt ^a	72,64	87,9	100,5	75,57	100,2	79,84	100,8	100,3	81,21	103,1
Ziemniaki ^b za 1 dt	26,22	109,9	97,6	34,49	88,9	57,38	93,4	100,1	59,74	50,4
Żywiec rzeźny za 1 kg wagi żywej										
w tym:										
bydło (bez cieląt) ^c	6,46	107,6	97,7	6,40	117,2	6,44	110,1	102,9	6,27	115,3
trzoda chlewna	5,93	116,8	100,3	5,36	122,4	5,63	114,0	102,6	5,31	117,7
drób	4,32	99,3	97,1	4,22	104,2
Prosię na chów za 1 szt	x	x	.	x	183,83	137,9	102,2	172,15	147,9
Mleko za 1 hl	117,80	95,7	102,3	118,65	99,1	.	x	x	.	x

^a W skupie bez ziarna siewnego. ^b Na targowiskach – jadalne. ^c Na targowiskach średnia ważona cena bydła rzeźnego obliczona przy przyjęciu struktury ilości skupu młodego bydła i krów rzeźnych.

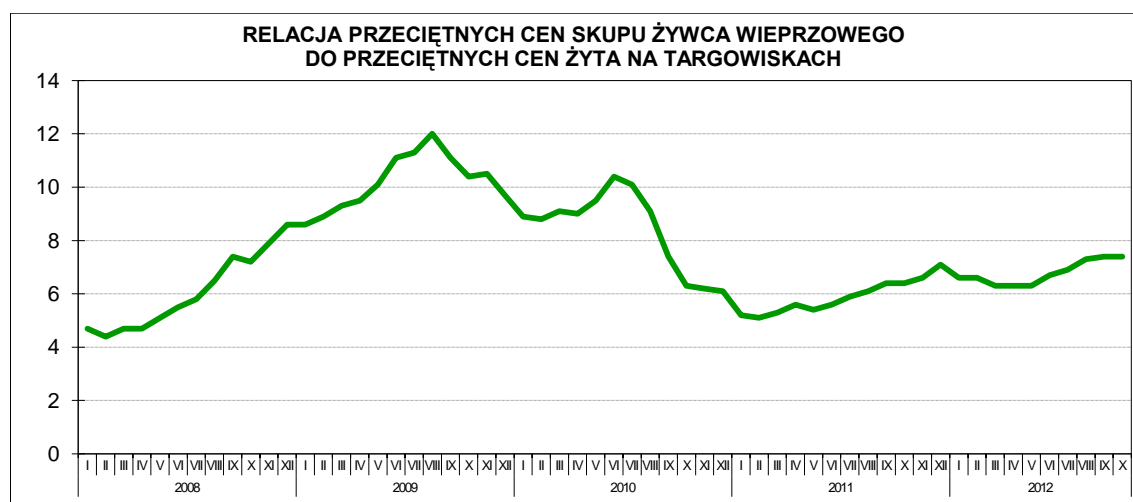
W październiku br., przy niższej niż we wrześniu br. podaży, **cenę pszenicy** w skupie (92,51 zł/dt) i na targowiskach (96,34 zł/dt) nieznacznie wzrosły w skali miesiąca (odpowiednio o 1,1% i o 0,4%) oraz były dużo wyższe niż przed rokiem (odpowiednio o 22,8% i o 9,1%). Przeciętne **cenę żyta** w październiku br. na obu rynkach kształtowały się na poziomie zbliżonym do notowanego przed miesiącem. W skali roku

w skupie obserwowano ich spadek o 12,1%, a w obrocie targowiskowym – nieznaczny wzrost (o 0,8%).

W październiku br. na obu rynkach przeciętne **ceny ziemniaków** były zbliżone do notowanych przed miesiącem. W skupie, przy zwiększonej podaży, ceny ziemniaków były wyższe niż przed rokiem o 9,9%, a na targowiskach – niższe o 6,6%.

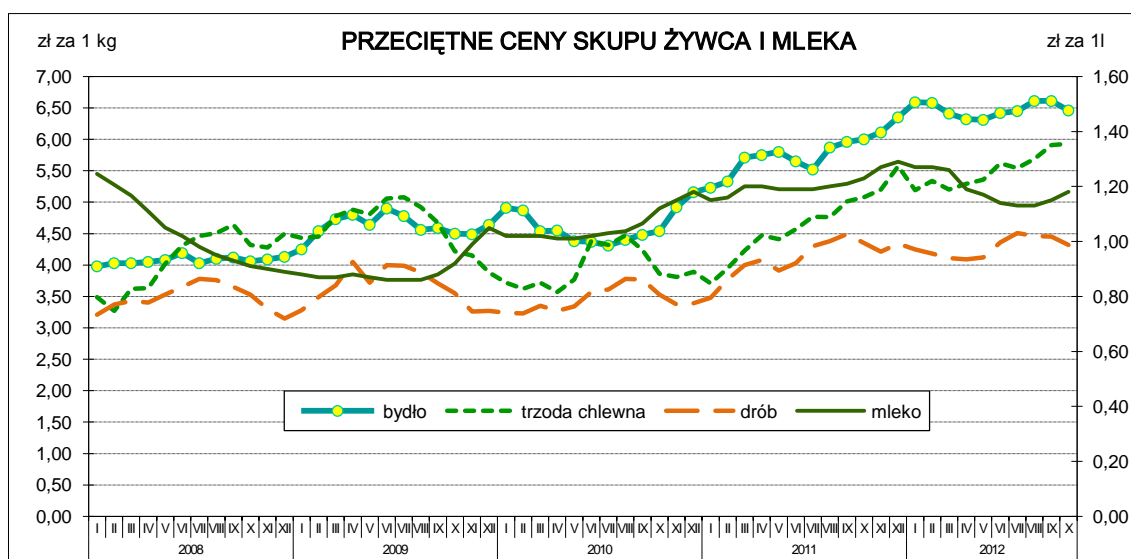

W październiku br. średnie ceny **żywca wieprzowego** w skupie (5,93 zł/kg) i na targowiskach (5,63 zł/kg) były nieco wyższe niż we wrześniu br. (odpowiednio o 0,3% i o 2,6%). W porównaniu z analogicznym okresem ub. roku ukształtowały się one na poziomie znacznie wyższym, zarówno w skupie jak i na targowiskach (odpowiednio o 16,3% i o 14,0%). W październiku br. relacja cen skupu trzody do cen żyta na targowiskach ukształtowała się na poziomie sprzed miesiąca – 7,4 (wobec 6,4 przed rokiem). Przy obserwowanej od ponad roku wzrostowej tendencji cen prosiąt do dalszego chowu, w październiku br. za 1 prosię na targowiskach płacono ok. 184 zł, tj. o 2,2% więcej niż przed miesiącem i o 37,9% niż przed rokiem.

Przy utrzymującej się wysokiej podaży **żywca drobiowego**, jego ceny w październiku br. ponownie ukształtowały się poniżej poziomu notowanego przed rokiem i przed miesiącem. Za 1 kg drobiu rzeźnego płacono w skupie 4,32 zł/kg, tj. mniej niż we wrześniu br. (o 2,9%) i w październiku ub. roku (o 0,7%).

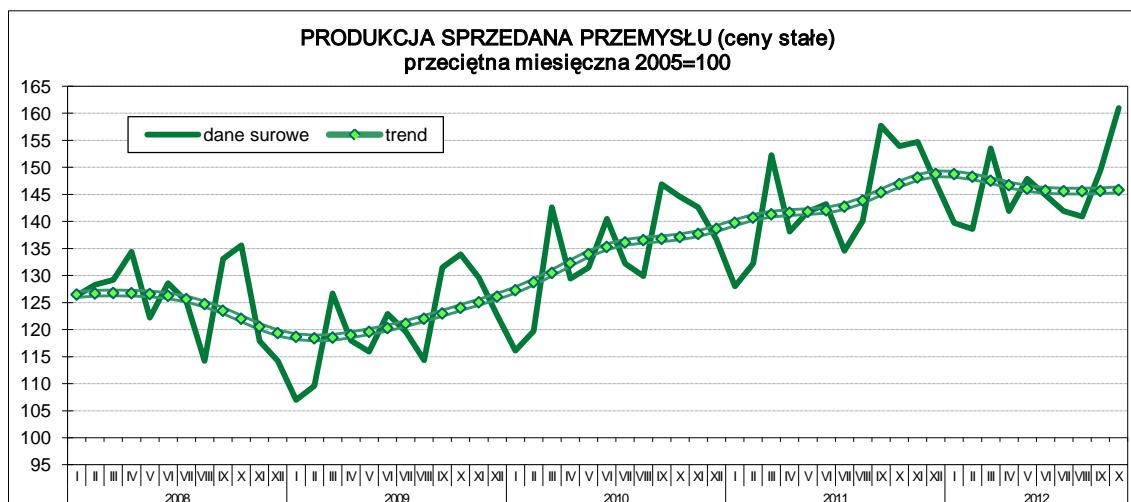
W październiku br. średnie ceny skupu **żywca wołowego** (6,46 zł/kg) i **młodego bydła rzeźnego** (6,82 zł/kg) obniżyły się w porównaniu z poprzednim miesiącem (odpowiednio o 2,3% i o 2,2%), ale były nadal wyższe w skali roku (stosownie o 7,6% i o 6,3%). W obrocie targowiskowym notowany był wzrost cen żywca, zarówno w skali miesiąca, jak i roku. Za 1 kg **żywca wołowego** (6,44 zł/kg) i **młodego bydła rzeźnego** (7,12 zł/kg) płacono więcej niż przed miesiącem (odpowiednio o 2,9% i o 5,2%) i przed rokiem (stosownie o 10,1% i o 13,2%).

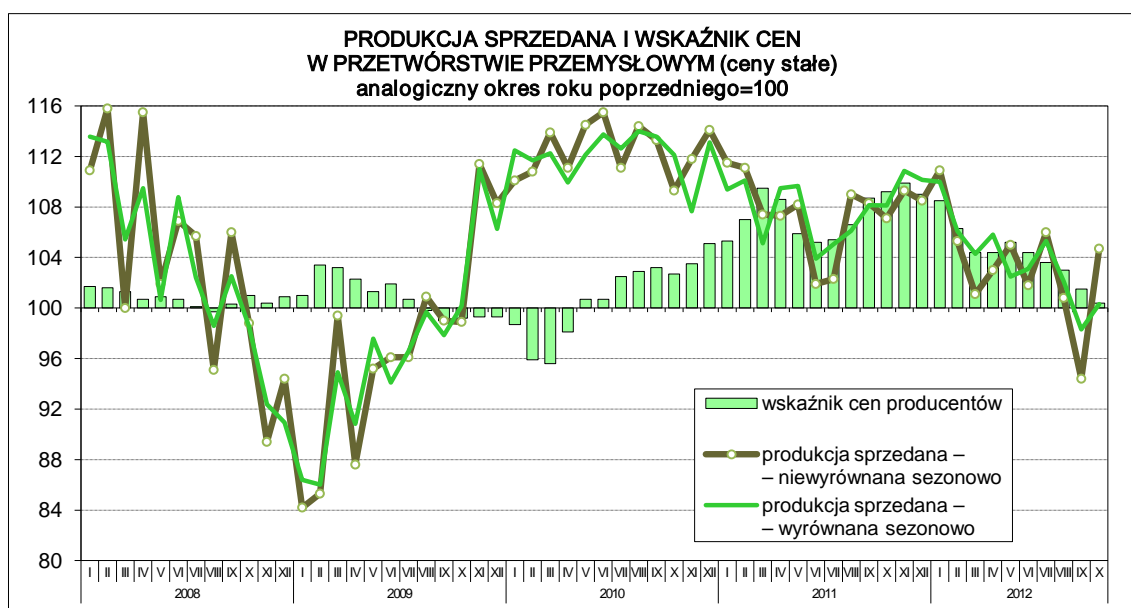
W okresie dziesięciu miesięcy br. skupiono 8075,0 mln l **mleka**, tj. o 7,0% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. W październiku br., przy sezonowym spadku podaży surowca (o 2,5%), za 1 hl mleka płacono ok. 118 zł, tj. o 2,3% więcej niż przed miesiącem, ale o 4,3% mniej niż przed rokiem.

Przemysł

W październiku br., po spadku notowanym przed miesiącem, **produkcja sprzedana przemysłu**⁷ ukształtowała się na poziomie o 4,6% wyższym niż przed rokiem (w porównaniu z poprzednim miesiącem obserwowano wzrost o 7,7%). Po wyeliminowaniu czynników o charakterze sezonowym produkcja sprzedana była wyższa niż w październiku ub. roku o 0,6%, a w odniesieniu do poprzedniego miesiąca zwiększyła się o 1,9%.

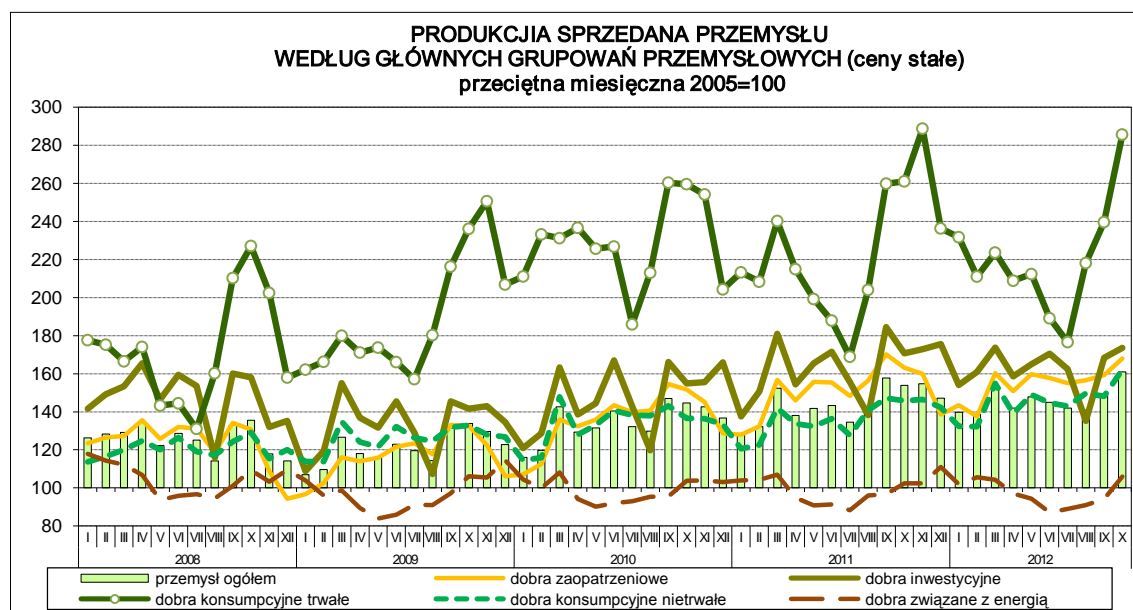
Produkcja sprzedana wzrosła w skali roku we wszystkich sekcjach – najbardziej w górnictwie i wydobywaniu (o 11,3%, po spadkach w poprzednich miesiącach). W przetwórstwie przemysłowym sprzedaż była wyższa o 4,7%, w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji o 4,6%, a w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę o 1,0%.

⁷ W cenach stałych, w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

W okresie styczeń–październik br. produkcja sprzedana przemysłu ukształtowała się na poziomie o 2,5% wyższym niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost odpowiednio o 7,6%).

W większości **głównych grupowań przemysłowych** w okresie styczeń–październik br. obserwowano wzrost produkcji sprzedanej (z wyjątkiem dóbr związanych z energią, gdzie wystąpił spadek o 0,8%). Najbardziej zwiększyła się produkcja w zakresie dóbr konsumpcyjnych nietrwałych – o 7,0%. Sprzedaż dóbr zaopatrzeniowych była wyższa niż przed rokiem o 2,4%, dóbr konsumpcyjnych trwałych – o 1,9%, a inwestycyjnych – o 1,3%.

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego, w okresie styczeń–październik br. była o 3,4% wyższa niż przed rokiem, przy mniejszym o 0,9% przeciętnym zatrudnieniu i wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto – o 4,3%.

W październiku br. wzrost produkcji sprzedanej w ujęciu rocznym notowano w 27 (spośród 34) działach przemysłu, w tym:

- w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego (o 13,9%, po znaczącym spadku przed rokiem)

oraz w przedsiębiorstwach produkujących m.in.:

- urządzenia elektryczne – o 12,2% (m.in. sprzęt gospodarstwa domowego – o 21,1%),
- chemikalia i wyroby chemiczne – o 11,0% (m.in. mydło, detergenty, środki myjące i czyszczące, wyroby kosmetyczne i toaletowe – o 26,5%),
- papier i wyroby z papieru – o 10,2% (w tym wyroby z papieru i tektury – o 13,3%),
- komputery, wyroby elektroniczne i optyczne – o 8,5% (w tym sprzęt telekomunikacyjny – o 41,5%, elektroniczny sprzęt powszechnego użytku – o 15,0%),
- wyroby z drewna, korka, słomy i wikliny – o 7,1% (m.in. wyroby tartaczne – o 19,3%),

- wyroby z metali – o 6,6% (m.in. pozostałe gotowe wyroby metalowe – o 15,9%, zbiorniki, cysterny i pojemniki metalowe – o 13,5%),
- maszyny i urządzenia – o 4,1% (m.in. pozostałe maszyny specjalnego przeznaczenia – o 29,0%).

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2011		2012		2011	
	X	I-X	X	I-X		
	analogiczny okres roku poprzedniego=100				struktura w %	
Przemysł	106,4	107,6	104,6	102,5	100,0	100,0
górnictwo i wydobywanie	96,4	102,2	111,3	95,0	5,0	5,5
przetwórstwo przemysłowe	107,1	108,2	104,7	103,0	84,4	83,8
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę...	102,7	102,8	101,0	100,6	8,5	8,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	106,8	107,5	104,6	100,8	2,1	2,2
Z przemysłu ogółem – działy:						
wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego	89,9	95,3	113,9	92,8	2,4	2,7
produkcja artykułów spożywczych	108,1	105,3	108,8	105,9	16,0	15,3
produkcja napojów	105,9	102,2	103,9	102,2	1,8	1,8
produkcja odzieży	112,4	109,5	104,4	101,5	0,6	0,6
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	100,1	102,6	107,1	104,1	2,3	2,3
produkcja papieru i wyrobów z papieru	109,3	107,4	110,2	106,3	2,6	2,6
produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	96,8	98,1	102,8	99,3	8,3	7,8
produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	109,5	111,6	111,0	108,9	5,1	4,8
produkcja wyrobów farmaceutycznych	79,5	87,9	114,7	93,7	0,9	1,0
produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych.....	108,8	113,3	102,1	101,8	5,6	5,6
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych.....	104,3	114,9	98,3	97,8	3,9	4,2
produkcja metali	119,4	121,7	91,6	99,5	4,1	4,3
produkcja wyrobów z metali.....	114,4	119,3	106,6	108,0	6,1	5,9
produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych.....	93,7	89,2	108,5	102,6	3,0	3,0
produkcja urządzeń elektrycznych	99,2	110,4	112,2	107,4	3,7	3,7
produkcja maszyn i urządzeń	102,0	97,3	104,1	108,2	3,1	3,0
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	112,1	114,3	95,1	94,6	9,2	9,9
produkcja pozostałego sprzętu transportowego.....	144,6	131,9	123,8	112,4	1,3	1,2
produkcja mebli.....	117,6	119,8	95,5	93,0	2,3	2,6

Produkcja artykułów spożywczych (stanowiąca blisko 17% produkcji sprzedanej przemysłu) w październiku br. była o 8,8% wyższa niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 8,1%). Zwiększyła się sprzedaż we wszystkich grupach, w tym w produkcji olejów i tłuszczów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego – o 29,3%, wyrobów piekarskich i mącznych – o 21,7%, w przetwarzaniu i konserwowaniu ryb, skorupiaków i mięczaków –

o 14,9%, w przetwarzaniu i konserwowaniu mięsa oraz produkcji wyrobów z mięsa – o 14,8%, w przetwarzaniu i konserwowaniu owoców i warzyw – o 11,3%, w produkcji gotowych pasz i karmy dla zwierząt – o 11,0%, pozostałych artykułów spożywczych – o 7,0%, w wytwarzaniu produktów przemiału zbóż, skrobi i wyrobów skrobiowych – o 6,5%, a w wytwarzaniu wyrobów mleczarskich – o 2,9%.

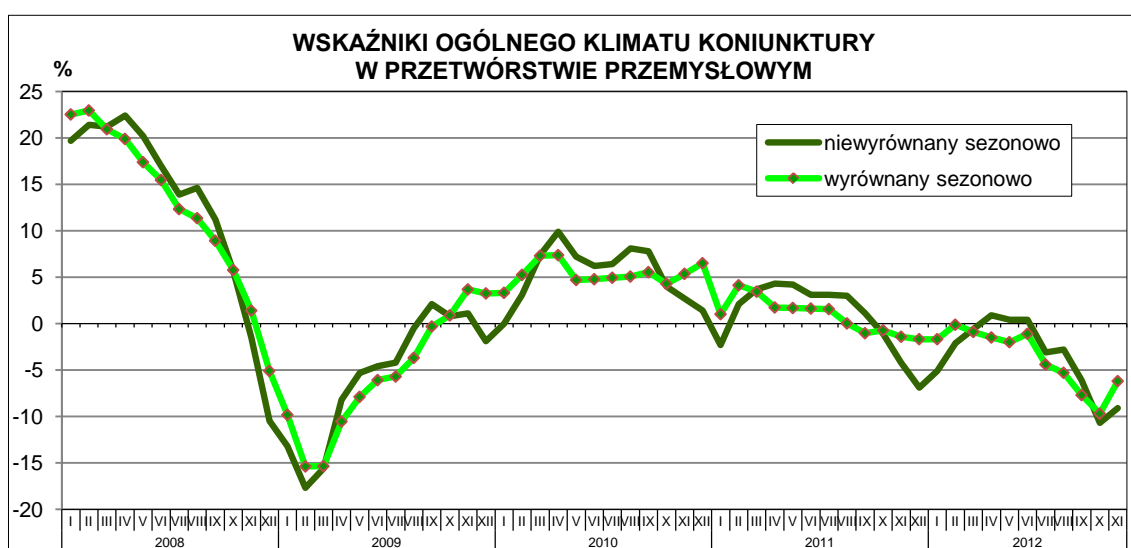
W październiku br. utrzymał się spadek w skali roku sprzedaży m.in. w produkcji metali (o 8,4%), pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 4,9%), mebli (o 4,5%) oraz pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 1,7%).

Z obserwowanych w październiku br. 237 **wyrobów i grup wyrobów przemysłowych** produkcja 125 była wyższa niż przed rokiem, w tym m.in. węgla kamiennego, mięsa drobiowego, margaryny oraz produktów do smarowania, serów podpuszczkowych dojrzewających, serów niedojrzewających i twarogu, cukru, wódki czystej, papierosów, obuwia, tarcicy iglastej, płyt pilśniowych, koksu, benzyny silnikowej, olejów opałowych, nawozów mineralnych lub chemicznych azotowych, opon, komputerów, odbiorników telewizyjnych, akumulatorów kwasowo-ołowiowych, chłodziarek i zamrażarek, pralek automatycznych, kuchni gazowych z piekarnikiem oraz rowerów. Niższa niż przed rokiem była natomiast produkcja 110 wyrobów i grup wyrobów, w tym m.in. węgla brunatnego, gazu ziemnego, produktów uboju bydła i cieląt oraz trzody chlewnej, wędlin, mleka, masła, win owocowych, tarcicy liściastej, olejów napędowych, nawozów mineralnych lub chemicznych fosforowych, cementu, stali surowej, wyrobów walcowanych na gorąco (bez półwyrobów), rur stalowych, zmywarek do naczyń, odkurzaczy, ciągników rolniczych, samochodów osobowych, pojazdów do transportu publicznego, samochodów ciężarowych i ciągników drogowych do ciągnięcia naczep oraz wagonów kolejowych towarowych oraz energii elektrycznej.

W okresie styczeń–wrzesień br. wyniki finansowe przedsiębiorstw przemysłowych⁸ były gorsze od notowanych przed rokiem. **Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów** był o 11,3% niższy niż w okresie trzech kwartałów ub. roku i wyniósł 55902,3 mln zł. Spadek notowano we wszystkich sekcjach, najgłębszy w górnictwie i wydobywaniu – o 28,8%. **Wynik finansowy brutto** dla przemysłu ogółem zmniejszył się o 9,1% (do 59805,1 mln zł), a **netto** – o 9,7% (do 50071,0 mln zł). W przetwórstwie przemysłowym wynik finansowy netto był o 8,7% wyższy niż przed rokiem (przy spadku w pozostałych sekcjach – najgłębszym w górnictwie i wydobywaniu) i wzrósł w większości działów, w tym m.in. w produkcji artykułów spożywczych, wyrobów tytoniowych, koksu i produktów rafinacji ropy naftowej, napojów, komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych oraz maszyn i urządzeń. Niższy niż przed rokiem wynik finansowy netto notowano natomiast m.in. w produkcji metali, wyrobów farmaceutycznych, wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych oraz wyrobów z metali. Wskaźnik poziomu kosztów dla przemysłu ogółem pogorszył się z 92,6% przed rokiem do 93,6%, przy czym w przetwórstwie przemysłowym pozostał na poziomie notowanym przed rokiem (94,9%). Mniej korzystne niż w analogicznym

⁸ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób.

okresie ub. roku dla przemysłu ogółem były również wskaźniki rentowności obrotu brutto (6,4% wobec 7,4%) i netto (5,3% wobec 6,3%). Pogorszenie rentowności obserwowano we wszystkich sekcjach (w przetwórstwie przemysłowym obniżył się wskaźnik rentowności ze sprzedaży, przy nie zmienionym poziomie wskaźnika brutto i netto), przy czym w górnictwie i wydobywaniu rentowność była nadal bardzo wysoka. Obniżył się udział przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw (z 76,4% do 75,9%). Znacznie niższe niż przed rokiem były wskaźniki płynności finansowej I stopnia (30,9% wobec 37,0% przed rokiem) oraz II stopnia (100,9% wobec 107,2%). **Nakłady inwestycyjne**⁹ w przemyśle zwiększyły się o 7,7% w skali roku (wobec wzrostu o 9,4% przed rokiem). Wartość kosztorysowa nowo rozpoczętych inwestycji była nieznacznie wyższa niż w okresie trzech kwartałów ub. roku (o 0,8%).

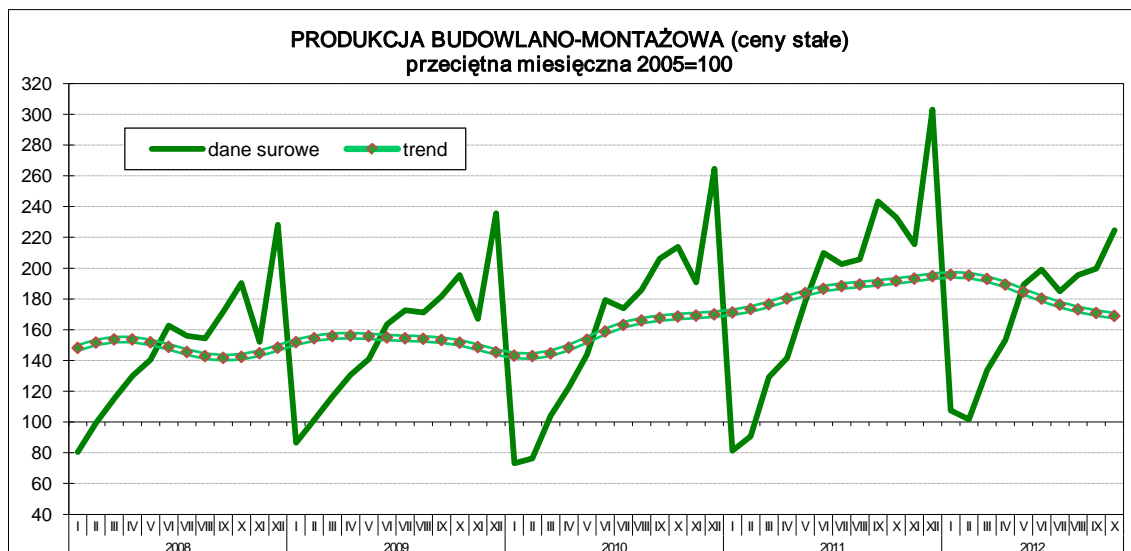
Ogólny klimat koniunktury w przetwórstwie przemysłowym w listopadzie br. oceniany jest negatywnie, ale nieco lepiej niż przed miesiącem. Mniej niekorzystne niż w październiku br. są oceny bieżącej sytuacji gospodarczej, portfela zamówień oraz produkcji. Utrzymują się trudności w regulowaniu bieżących zobowiązań, negatywne przewidywania w tym zakresie są zbliżone do prognoz formułowanych przed miesiącem. Pogarszają się pesymistyczne prognozy zagranicznego portfela zamówień oraz produkcji. Planowane redukcje zatrudnienia mogą kształtować się na poziomie deklarowanym przed miesiącem. Przedsiębiorcy nie przewidują istotnych zmian cen wyrobów przemysłowych.

Stan zapasów wyrobów gotowych w listopadzie br. określany jest przez przedsiębiorców jako nadmierny w stosunku do zapotrzebowania. Wzrost nadwyżek zapasów w ujęciu miesięcznym sygnalizowany jest m.in. przez producentów urządzeń elektrycznych oraz metali. Spadek nadmiernych zapasów zgłaszają natomiast m.in. przedsiębiorstwa produkujące skóry i wyroby skórzanе, wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych oraz pozostały sprzęt transportowy.

⁹ Dane dotyczące nakładów inwestycyjnych oraz wartości kosztorysowej podano w cenach bieżących.

Budownictwo

W październiku br. utrzymał się obserwowany od czerwca br. spadek produkcji budowlano-montażowej w skali roku, choć był on dużo mniejszy niż przed miesiącem.

Produkcja budowlano-montażowa¹⁰ zrealizowana w październiku br. na terenie kraju była niższa niż przed rokiem o 3,6% (wobec spadku o 17,9% przed miesiącem i wzrostu o 8,9% w październiku ub. roku). Zmniejszenie sprzedaży wystąpiło w podmiotach zajmujących się głównie budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej oraz robotami budowlanymi specjalistycznymi (odpowiednio o 9,9% i 8,5%). W podmiotach specjalizujących się w budowie budynków, po trzech miesiącach spadku, odnotowano wzrost – o 7,5% (przed rokiem obserwowano spadek o 10,2%).

Zmniejszyła się sprzedaż robót zarówno o charakterze remontowym, jak i inwestycyjnym (odpowiednio o 6,8% i o 1,8%).

Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym produkcja budowlano-montażowa była niższa niż w październiku ub. roku o 7,0% i większa niż we wrześniu br. o 0,8%.

W okresie styczeń–październik br. produkcja budowlano-montażowa zwiększyła się o 1,8% w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku (przed rokiem wzrost wyniósł 17,2%). Wzrost odnotowano we wszystkich działach budownictwa.

¹⁰ W cenach stałych, w jednostkach budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

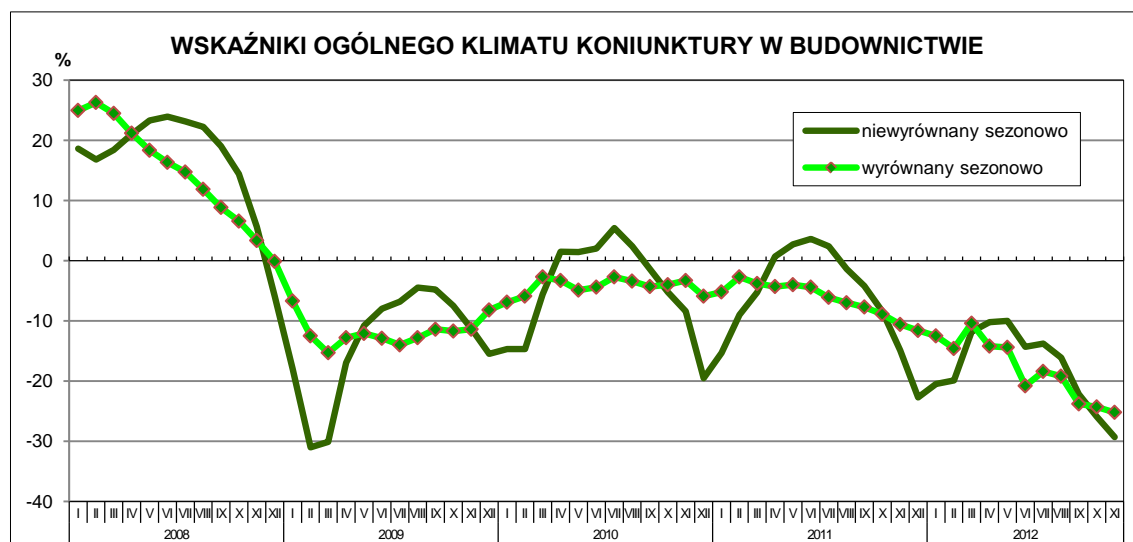
Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji budowlano-montażowej kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2011		2012		2011	
	X	I-X	X	I-X		
	analogiczny okres roku poprzedniego=100				struktura w %	
Ogółem.....	108,9	117,2	96,4	101,8	100,0	100,0
roboty budowlane o charakterze:						
inwestycyjnym	105,9	113,5	98,2	103,5	66,0	64,9
remontowym	114,6	124,7	93,2	98,6	34,0	35,1
Budowa budynków	89,8	102,6	107,5	101,4	38,7	39,0
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	124,9	129,4	90,1	102,4	37,5	37,3
Roboty budowlane specjalistyczne..	118,0	128,0	91,5	101,5	23,8	23,7

W okresie styczeń–wrzesień br. przedsiębiorstwa¹¹ prowadzące działalność w zakresie budownictwa uzyskały ujemne **wyniki finansowe**: brutto (minus 624,3 mln zł wobec dodatniego 2178,4 mln zł przed rokiem) oraz netto (minus 806,0 mln zł wobec odpowiednio 1732,9 mln zł). Najsłabsze wyniki brutto i netto odnotowano w jednostkach zajmujących się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (spadek odpowiednio do minus 981,1 mln zł i do minus 985,7 mln zł). W pozostałych jednostkach wyniki brutto i netto były dodatnie, choć również znacznie słabsze niż przed rokiem. Wskaźnik poziomu kosztów ogółem pogorszył się w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku (z 97,2% do 100,8%). Negatywny był wskaźnik rentowności ze sprzedaży w budownictwie ogółem (minus 0,4% wobec 2,9%). Niekorzystne były również wskaźniki rentowności obrotu brutto (minus 0,8% wobec 2,8%) i netto (minus 1,0% wobec 2,2%). Obniżyły się wskaźniki płynności finansowej I stopnia (do 28,0% z 30,1%) oraz II stopnia (do 91,2% ze 101,3%). Niższy niż przed rokiem był udział przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw (62,0% wobec 64,1%). **Nakłady inwestycyjne**¹² w budownictwie w okresie trzech kwartałów br. były o 16,5% niższe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 16,7% w analogicznym okresie ub. roku). Obniżyła się także wartość kosztorysowa nowo rozpoczętych inwestycji (o 12,7%).

¹¹ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób.

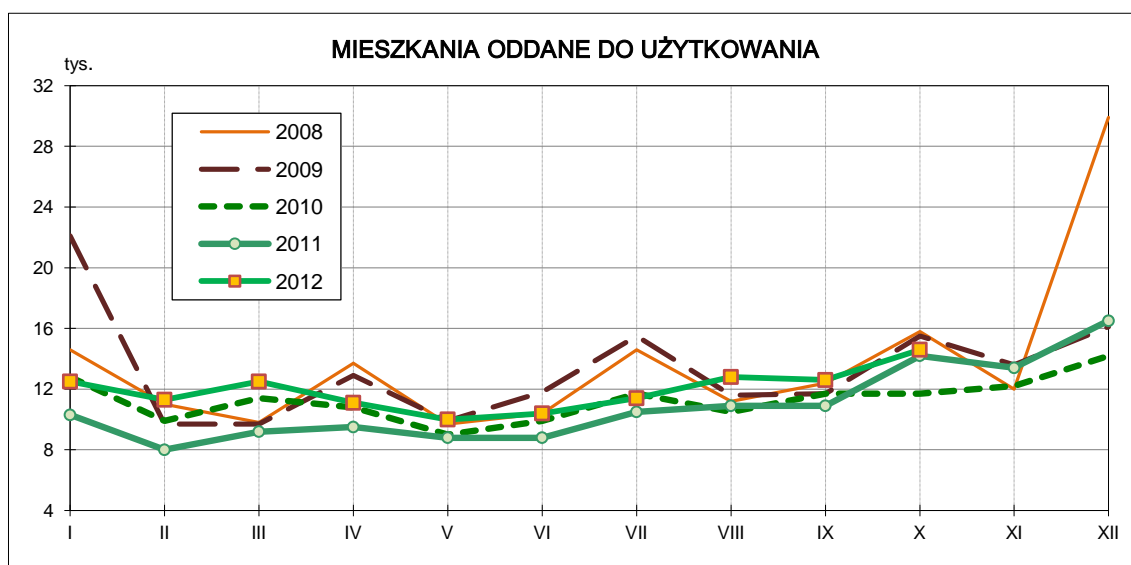
¹² Dane dotyczące nakładów inwestycyjnych oraz wartości kosztorysowej podano w cenach bieżących.

W listopadzie br. wskaźnik **ogólnego klimatu koniunktury** w budownictwie utrzymuje się na poziomie ujemnym, gorszym niż przed miesiącem. Oceny bieżącego portfela zamówień na roboty budowlano-montażowe, produkcji oraz sytuacji finansowej są bardziej niekorzystne niż w październiku. Pogorszyły się również pesymistyczne prognozy w tym zakresie. Zwiększa się skala planowanych redukcji zatrudnienia. Przedsiębiorcy przewidują nieco głębszy niż przed miesiącem spadek cen robót budowlano-montażowych. Jako główne bariery w prowadzeniu działalności budowlanej przedsiębiorcy nadal wskazują koszty zatrudnienia oraz konkurencję na rynku. W skali roku najbardziej wzrosło znaczenie bariery związanej z niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej oraz niedostatecznym popytem, spadło natomiast m.in. znaczenie utrudnień związanych z niedoborem wykwalifikowanych pracowników.

Budownictwo mieszkaniowe

W październiku br. utrzymał się wzrost w skali roku liczby mieszkań oddanych do użytkowania, chociaż był znacznie wolniejszy niż w poprzednich miesiącach. Mniejsza była liczba mieszkań, na które wydano pozwolenia oraz liczba mieszkań rozpoczętych.

Według wstępnych danych¹³ w październiku br. oddano do użytkowania 14,6 tys. mieszkań, tj. o 2,6% więcej niż przed rokiem (w październiku ub. roku odnotowano wzrost o 20,9%). Zwiększyła się liczba mieszkań przekazanych w budownictwie indywidualnym (o 10,2% do 7,6 tys. mieszkań), komunalnym (z 291 do 490 mieszkań), społecznym czynszowym (z 128 do 170 mieszkań) oraz zakładowym (z 3 do 39 mieszkań). W pozostałych formach budownictwa zaobserwowano spadek: przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem – o 9,0% do 6,0 tys. mieszkań oraz spółdzielczym – o 11,8% do 209 mieszkań.

W okresie styczeń-październik br. oddano do użytkowania 119,2 tys. mieszkań, tj. o 18,0% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem notowano spadek o 7,7%). Wzrost obserwowano we wszystkich formach budownictwa, z wyjątkiem społecznego czynszowego.

¹³ Dane meldunkowe – mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.

Liczba mieszkań oddanych do użytkowania kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	I-X 2011				I-X 2012			
	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzedniego =100	przeciętna powierzchnia 1 mieszkania w m ²	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzedniego=100	przeciętna powierzchnia 1 mieszkania w m ²
Ogółem	101027	100,0	92,3	109,0	119171	100,0	118,0	104,5
Indywidualne	58648	58,1	103,5	142,3	64782	54,4	110,5	139,5
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.....	36270	35,9	84,1	64,6	47795	40,1	131,8	64,2
Spółdzielcze	2537	2,5	59,3	59,5	3217	2,7	126,8	58,5
Spółeczne czynszowe.....	1683	1,7	67,0	49,7	1066	0,9	63,3	52,1
Komunalne	1741	1,7	67,8	40,8	2107	1,8	121,0	43,0
Zakładowe	148	0,1	60,4	75,3	204	0,2	137,8	70,0

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w okresie styczeń–październik br. wyniosła 104,5 m² i była o 4,5 m² mniejsza niż przed rokiem.

W październiku br. odnotowano spadek w skali roku liczby mieszkań, na które **wydano pozwolenia** (o 10,8% do 13,3 tys.) oraz liczby **mieszkań rozpoczętych** (o 23,6% do 10,2 tys.).

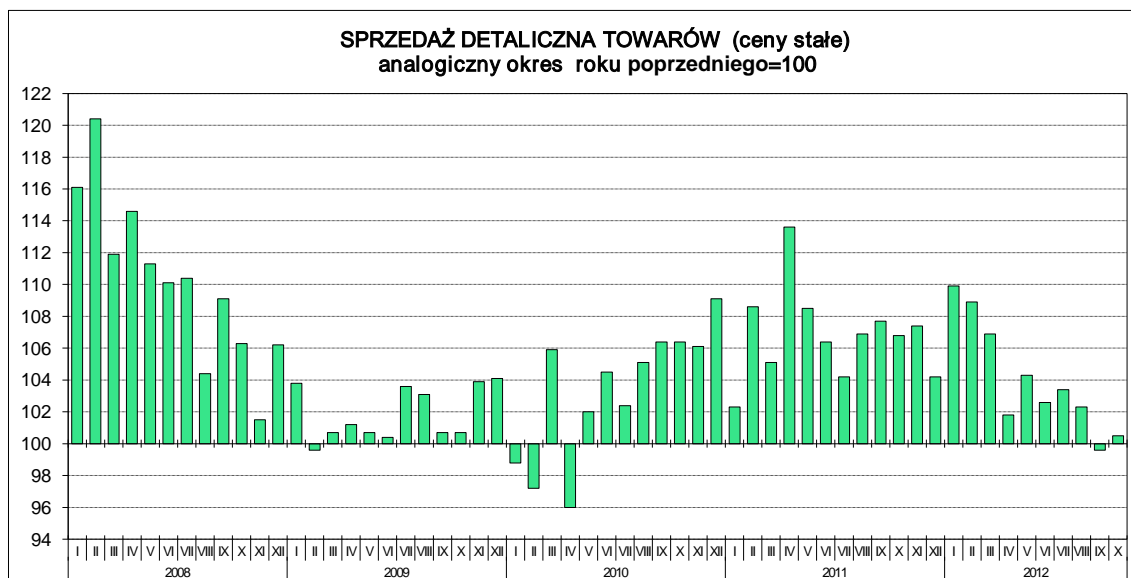
Liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia i których budowę rozpoczęto kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia			Mieszkania, których budowę rozpoczęto		
	I-X 2012					
	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzed- niego=100	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzed- niego=100
Ogółem	141378	100,0	90,5	127002	100,0	89,6
Indywidualne.....	76300	54,0	91,1	72932	57,4	88,3
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.....	60785	43,0	90,3	49963	39,4	94,8
Spółdzielcze.....	1686	1,2	61,6	1825	1,4	95,4
Spółeczne czynszowe	229	0,1	93,1	1239	1,0	45,7
Komunalne.....	2094	1,5	104,4	893	0,7	63,2
Zakładowe	284	0,2	258,2	150	0,1	39,0

W końcu października br. **w budowie** było 731,6 tys. mieszkań, tj. o 0,2% mniej niż przed rokiem. Spadek w skali roku zaobserwowano po raz pierwszy od marca 2010 r.

Rynek wewnętrzny

Po spadku odnotowanym przed miesiącem, w październiku br. **sprzedaż detaliczna**¹⁴ ukształtowała się na poziomie nieco wyższym niż przed rokiem (o 0,5%, wobec wzrostu o 6,8% w październiku ub. roku).

Podobnie jak w poprzednich miesiącach, wysoki wzrost sprzedaży notowano w grupach: „pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach” (o 17,6%) oraz „meble rtv, agd” (o 14,4%). Po dwóch miesiącach spadku, w październiku br. nieznacznie zwiększyła się sprzedaż w grupie „pojazdy samochodowe, motocykle i części” (o 0,6%). Spadek utrzymał się w dwóch największych grupach, tj. w żywności, napojach i wyrobach tytoniowych oraz paliwach stałych ciekłych i gazowych (odpowiednio o 3,0% i o 0,9%).

W okresie styczeń–październik br. sprzedaż detaliczna była o 3,3% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem odnotowano wzrost o 7,9%).

¹⁴ W cenach stałych, zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Dynamika sprzedaży detalicznej kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2011		2012	
	X	I-X	X	I-X
	analogiczny okres roku poprzedniego=100			
O g ół e m ^a	106,8	107,9	100,5	103,3
w tym:				
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	99,0	106,5	100,6	107,4
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	105,5	108,1	99,1	100,9
żywność, napoje i wyroby tytoniowe	99,2	98,3	97,0	100,6
Pozostała sprzedaż detaliczna				
w niewyspecjalizowanych sklepach	124,5	128,4	117,6	113,5
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	110,2	114,8	104,3	104,4
Włókno, odzież, obuwie	116,5	113,9	99,8	109,2
Meble, rtv, agd	108,6	105,8	114,4	117,7
Prasa, książki, pozostała sprzedaż				
w wyspecjalizowanych sklepach	108,8	103,4	82,8	86,8
Pozostałe	111,7	115,3	97,0	99,9

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii wg przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wolumenu sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Sprzedaż hurtowa¹⁵ w przedsiębiorstwach handlowych w październiku br. była wyższa niż przed rokiem o 7,0%, a w przedsiębiorstwach hurtowych o 10,8%. Najwyższy wzrost zaobserwowano w grupie „półprodukty, odpady pochodzenia nierolniczego oraz złom” (14,9%). W okresie styczeń–październik br. sprzedaż hurtowa wzrosła o 5,3%, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych o 8,4%.

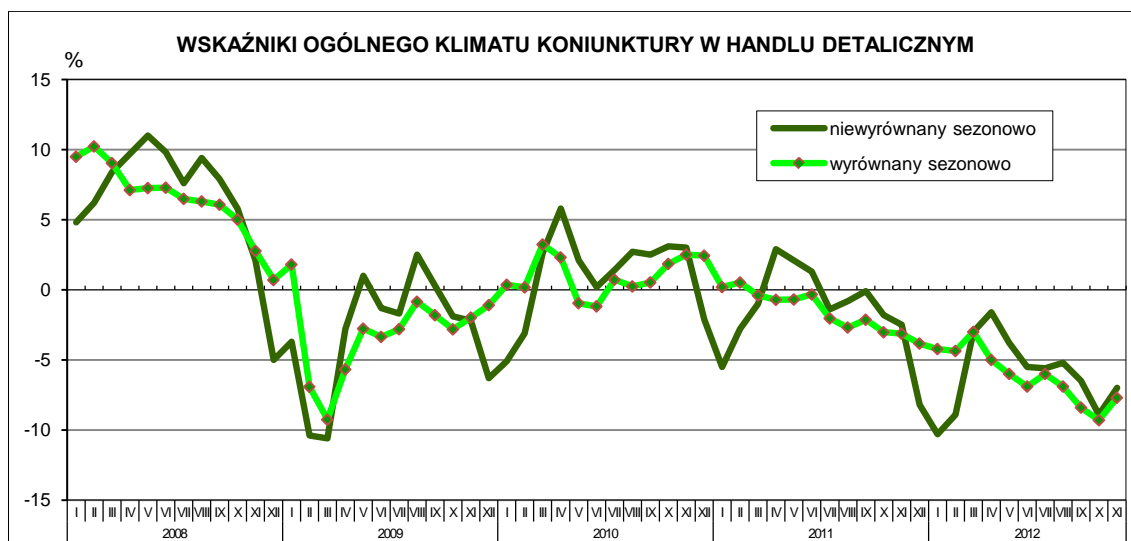
W okresie trzech kwartałów br. przedsiębiorstwa¹⁶ w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych odnotowały słabsze **wyniki finansowe** w stosunku do analogicznego okresu ub. roku. Znacznie niższy niż przed rokiem był wynik finansowy brutto (spadek o 12,9% do 8566,2 mln zł) oraz netto (o 14,6% do 6742,3 mln zł). Wskaźnik poziomu kosztów zwiększył się z 97,9% przed rokiem do 98,3%. Pogorszeniu uległ wskaźnik rentowności ze sprzedaży (o 0,3 p.proc. do 1,8%) oraz wskaźniki obrotu brutto i netto (po 0,4 p.proc. odpowiednio do 1,7% i 1,3%). Obniżyły się wskaźniki płynności finansowej I stopnia (do 19,1% z 19,3% przed rokiem) oraz II stopnia (do 76,0% z 78,6% przed rokiem). Nieznacznie zmniejszył się udział przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw (z 71,2% w okresie trzech kwartałów ub. roku do 69,4%). **Nakłady inwestycyjne**¹⁷ zrealizowane przez jednostki z sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych w okresie styczeń–

¹⁵ W cenach bieżących, w przedsiębiorstwach handlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

¹⁶ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób.

¹⁷ Dane dotyczące nakładów inwestycyjnych oraz wartości kosztorysowej podano w cenach bieżących.

wrzesień br. były wyższe o 12,7% niż w analogicznym okresie ub. roku. Wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych wzrosła o 3,0%.

W listopadzie br. **ogólny klimat koniunktury** w handlu detalicznym jest oceniany nieco mniej negatywnie niż w poprzednim miesiącu. Poprawiły się pesymistyczne oceny przedsiębiorstw mikro, małych oraz średnich, przy nadal korzystnych ocenach jednostek dużych. Lepiej niż przed miesiącem, ale nadal negatywnie oceniają koniunkturę jednostki z branży „pojazdy samochodowe”, „artykuły gospodarstwa domowego” oraz „żywność”. W grupie „włókno, odzież, obuwie” formułowane są niekorzystne oceny ogólnego klimatu koniunktury wobec pozytywnych wskazań w październiku br. Mniej pesymistyczne niż przed miesiącem są oceny oraz prognozy ogółu jednostek handlowych dotyczące zdolności do bieżącego regulowania zobowiązań finansowych. Utrzymuje się nadmierny poziom zapasów towarów, przy mniej negatywnych prognozach dotyczących popytu. Firmy wskazują na możliwość mniejszego niż w październiku ograniczania sprzedaży. Planowane redukcje zatrudnienia mogą być nieznacznie mniejsze od prognozowanych przed miesiącem. Przedsiębiorcy spodziewają się wzrostu cen zbliżonego do przewidywanego w październiku br.

Wśród barier ograniczających działalność przedsiębiorstw handlowych w listopadzie br. nadal największe znacznie ma konkurencja na rynku, koszty zatrudnienia, niedostateczny popyt oraz wysokie obciążenia na rzecz budżetu. W skali roku najbardziej zwiększyły się trudności związane z wysokimi obciążeniami na rzecz budżetu oraz niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej.

Transport

W październiku br. utrzymało się wysokie tempo wzrostu **sprzedaży usług**¹⁸ w transporcie. W jednostkach transportu ogółem¹⁹ sprzedaż była o 9,4% wyższa niż przed rokiem. W okresie styczeń–październik br. wzrost sprzedaży wyniósł 9,5% w skali roku.

W październiku br. wzrost sprzedaży usług w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku notowano w transporcie samochodowym (o 13,6%) oraz w magazynowaniu i działalności usługowej wspomagającej transport (o 8,3%). Spadek utrzymał się natomiast w transporcie kolejowym – o 0,8%.

Przewozy ładunków ogółem w październiku br. wyniosły 42,6 mln ton, tj. o 0,8% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. Wzrost przewozów obserwowano w transporcie samochodowym i kolejowym, natomiast spadek – w ruropięgowym, wodnym śródlądowym i morskim. W okresie styczeń–październik br. przewieziono 384,9 mln ton ładunków (spadek o 1,6% w ujęciu rocznym). Średniodobowe przewozy ładunków transportem ogółem w październiku br. były większe niż przed miesiącem o 1,0%.

W październiku br. **transportem kolejowym** przewieziono 21,7 mln ton ładunków, tj. o 2,3% więcej niż przed rokiem, a w okresie dziesięciu miesięcy br. – 192,1 mln ton ładunków (spadek o 7,3%). W październiku br. średniodobowe przewozy ładunków były większe o 3,5% (wobec spadku o 3,3% przed rokiem).

Transportem samochodowym zarobkowym w październiku br. przewieziono 15,4 mln ton ładunków, tj. o 5,1% więcej niż przed rokiem, natomiast w okresie dziesięciu miesięcy br. – 140,4 mln ton (wzrost o 8,6% w ujęciu rocznym). Potencjał przewozowy transportu samochodowego zarobkowego zwiększył się od początku roku o 5,6%.

Transportem ruropięgowym przetłoczono w październiku br. 4,7 mln ton ropy i produktów naftowych (o 14,5% mniej niż przed rokiem), a od początku roku – 44,1 mln ton (o 2,9% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku).

Przewozy ładunków **transportem morskim** w październiku br. wyniosły 0,6 mln ton (o 11,5% mniej niż w październiku ub. roku). W okresie dziesięciu miesięcy br. transportem morskim przewieziono 6,0 mln ton ładunków (spadek w skali roku o 4,5%).

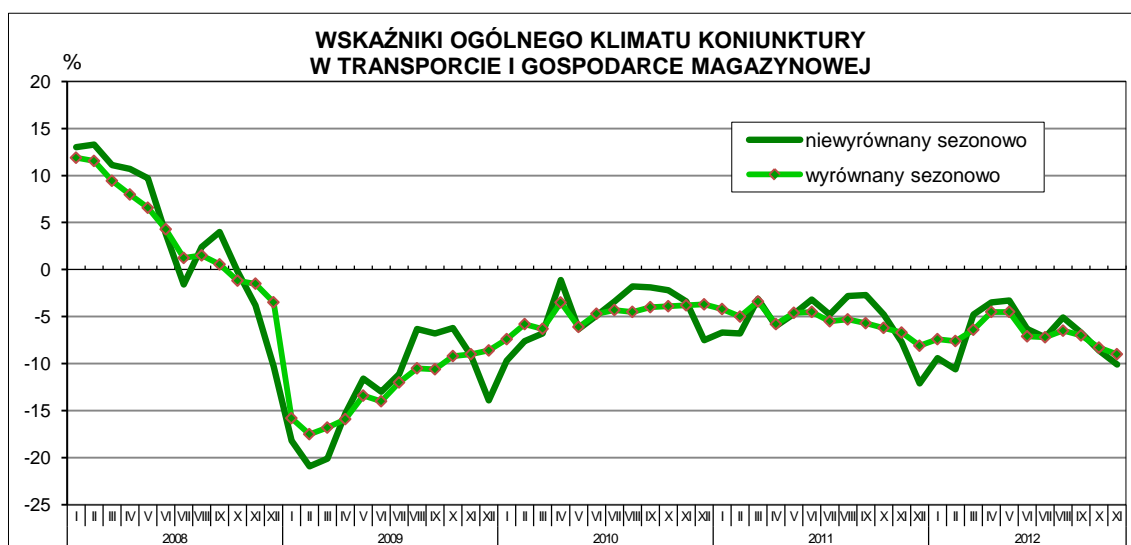
W **portach morskich** w październiku br. przeładowano 5,5 mln ton ładunków, tj. o 0,3% więcej niż przed rokiem. Wyższe były przeładunki w grupie ładunków masowych ciekłych o 15,4% (głównie z powodu znaczącego wzrostu przeładunku ropy naftowej – o 18,3%), kontenerów (o 10,8%) i pozostałych ładunków drobnicowych (o 3,0%). Zmniejszyły się natomiast przeładunki ładunków masowych suchych (o 13,8%) i ładunków tocznych (o 0,4%).

¹⁸ Obejmująca wpływy za przewozy ładunków, pasażerów, bagażu i poczty, przeładunki, spedycję, składowanie i magazynowanie ładunków oraz inne usługi związane z obsługą transportu.

¹⁹ W cenach stałych; w przedsiębiorstwach transportowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Wzrost przeładunków w październiku br. w skali roku obserwowano w portach: Gdynia (o 13,8% do 1,2 mln ton), Gdańsk (o 5,5% do 2,4 mln ton) oraz Szczecin (o 1,3% do 0,7 mln ton). Spadek w skali roku odnotowano natomiast w portach Police (o 46,4% do 0,1 mln ton) i Świnoujście (o 16,8% do 1,0 mln ton). Od początku roku w portach morskich przeładowano 47,6 mln ton ładunków, tj. o 1,9% mniej niż przed rokiem.

W okresie trzech kwartałów br. **sytuacja finansowa przedsiębiorstw**²⁰ w transporcie i gospodarce magazynowej kształtowała się nieco gorzej niż w analogicznym okresie ub. roku, na co m.in. wpływały niekorzystne wyniki w dziale magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport. Wynik finansowy brutto był mniejszy o 2,6%, a netto – o 3,7%. Obniżyły się również wskaźniki rentowności obrotu brutto (do 4,0% z 4,5%) i netto (do 3,2% z 3,6%). Gorszy niż przed rokiem był wskaźnik poziomu kosztów (96,0% wobec 95,5%). Obniżyły się wysokie wskaźniki płynności finansowej (I stopnia z 55,7% do 54,6% oraz II stopnia ze 120,6% do 120,0%). Wzrósł udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw – z 64,2% do 67,0%. W okresie styczeń–wrzesień br. w sekcji transport i gospodarka magazynowa odnotowano wzrost **nakładów inwestycyjnych**²¹ o 12,3% (wobec wzrostu przed rokiem o 46,7%). Znacznie obniżyła się natomiast wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych (o 62,3%).

W listopadzie br. wskaźnik **ogólnego klimatu koniunktury** w sekcji transport i gospodarka magazynowa jest ujemny, zbliżony do notowanego przed miesiącem. Utrzymują się pesymistyczne bieżące oraz przyszłe oceny popytu, sprzedaży i sytuacji finansowej. Skala planowanego ograniczenia zatrudnienia jest zbliżona do zapowiadanej w październiku br. Firmy spodziewają się nieznacznego wzrostu cen usług transportowych.

²⁰ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób.

²¹ Dane dotyczące nakładów inwestycyjnych oraz wartości kosztorysowej podano w cenach bieżących.

Bilans płatniczy

Według wstępnych danych, **saldo rachunku bieżącego bilansu płatniczego**²² we wrześniu br. było ujemne i wyniosło minus 1137 mln EUR, tj. poprawiło się o 402 mln EUR w porównaniu z analogicznym miesiącem ub. roku. Zmniejszenie deficytu salda rachunku bieżącego spowodowane było głównie poprawą **salda obrotów towarowych**, które ukształtowało się na poziomie 84 mln EUR (wobec minus 268 mln EUR przed rokiem). Eksport towarów zmniejszył się nieznacznie w porównaniu z wrześniem ub. roku – o 0,3% do 12578 mln EUR, a import obniżył się o 3,0% do 12494 mln EUR. **Saldo usług** wyniosło 338 mln EUR (wobec 263 mln EUR we wrześniu ub. roku), a na jego wartość wpłynęły dodatnie salda usług transportowych (304 mln EUR), podróży zagranicznych (53 mln EUR) oraz ujemne saldo pozostałych usług (minus 19 mln EUR). Przychody z tytułu eksportu usług ukształtowały się na poziomie 2478 mln EUR (wzrost o 10,1%), a rozchody z tytułu importu usług wyniosły 2140 mln EUR (wzrost o 7,7%). Ujemne **saldo dochodów** pogorszyło się w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku o 68 mln EUR do minus 1542 mln EUR. Na wysokość salda dochodów w znacznym stopniu wpływało ujemne saldo dochodów z inwestycji (minus 1688 mln EUR). Dochody uzyskane przez bezpośrednich inwestorów zagranicznych z tytułu ich zaangażowania kapitałowego w polskich podmiotach ukształtowały się na poziomie 980 mln EUR. **Saldo transferów bieżących** we wrześniu br. było ujemne i wyniosło minus 17 mln EUR (wobec minus 60 mln EUR przed rokiem), przy czym wartość przychodów wzrosła o 135 mln EUR do 420 mln EUR, a rozchodów o 92 mln EUR do 437 mln EUR.

Rachunek kapitałowy zamknął się dodatnim saldem w wysokości 432 mln EUR (wobec 287 mln EUR we wrześniu ub. roku), a kwoty przychodów i rozchodów ukształtowały się odpowiednio na poziomie 451 mln EUR oraz 19 mln EUR (wobec 332 mln EUR oraz 45 mln EUR przed rokiem).

Saldo rachunku finansowego bilansu płatniczego we wrześniu br. wyniosło 1295 mln EUR (wobec 1127 mln EUR w analogicznym okresie ub. roku). **Saldo inwestycji zagranicznych w Polsce** było dodatnie i ukształtowało się na poziomie 3592 mln EUR, przy czym wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych wyniosła 361 mln EUR. **Polskie inwestycje za granicą** wyniosły minus 2602 mln EUR, w tym polskie inwestycje bezpośrednie za granicą ukształtowały się na poziomie minus 653 mln EUR. Na wielkość **salda rachunku finansowego** wpływały również inwestycje portfelowe: aktywa w wysokości minus 151 mln EUR, a pasywa w kwocie 2054 mln EUR oraz pozostałe inwestycje: aktywa wyniosły minus 1798 mln EUR, a pasywa 1177 mln EUR. Saldo pochodnych instrumentów finansowych ukształtowało się na poziomie 305 mln EUR.

²² Opracowano na podstawie materiałów NBP.

Wartość **aktywów rezerwowych** we wrześniu br. wzrosła o 774 mln EUR²³. Stan oficjalnych aktywów rezerwowych na koniec września br. wyniósł 81708 mln EUR.

Bilans płatniczy kształtował się następująco:

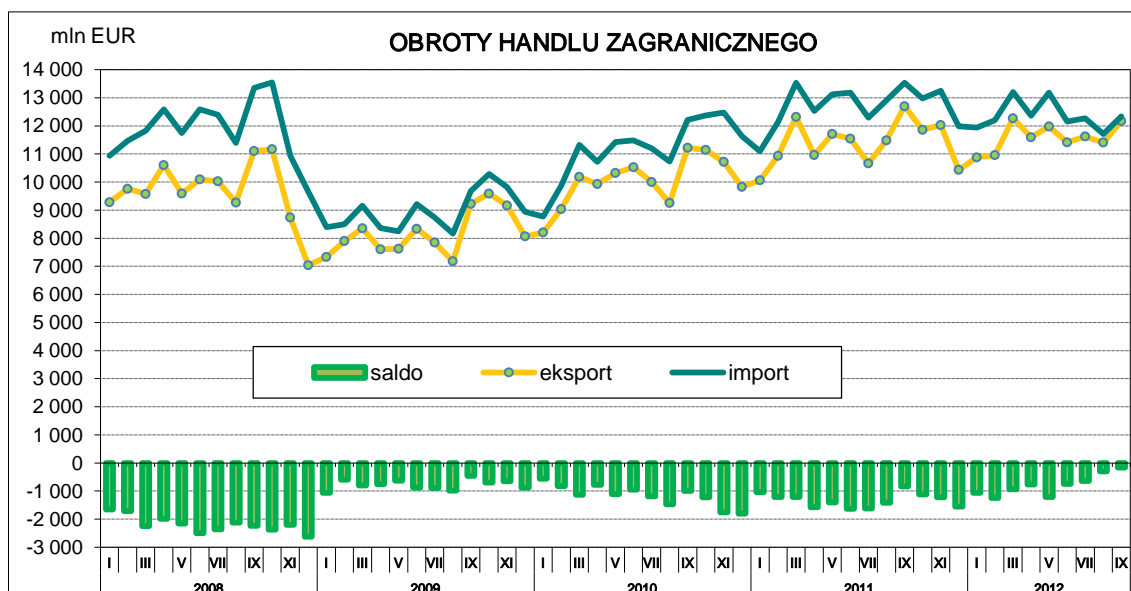
Wyszczególnienie	IX 2011	IX 2012	X 2011–IX 2012 ^a
	w mln EUR		
A. RACHUNEK BIEŻĄCY	-1539	-1137	-14290
Saldo obrotów towarowych	-268	84	-6569
Eksport	12614	12578	143328
Import	12882	12494	149897
Saldo usług	263	338	4808
Przychody	2250	2478	28745
Rozchody	1987	2140	23937
Saldo dochodów	-1474	-1542	-16214
Przychody	511	580	6058
Rozchody	1985	2122	22274
Saldo transferów bieżących	-60	-17	3685
Przychody	285	420	9492
Rozchody	345	437	5807
B. RACHUNEK KAPITAŁOWY	287	432	9706
Przychody	332	451	9975
Rozchody	45	19	269
C. RACHUNEK FINANSOWY	1127	1295	16299
Polskie inwestycje bezpośrednie za granicą	-466	-653	350
Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce	2577	361	4533
Inwestycje portfelowe – aktywa	129	-151	493
Udziałowe papiery wartościowe	231	-113	-79
Dłużne papiery wartościowe	-102	-38	572
Inwestycje portfelowe – pasywa	391	2054	12344
Udziałowe papiery wartościowe	559	-76	2305
Dłużne papiery wartościowe	-168	2130	10039
Pozostałe inwestycje – aktywa	-734	-1798	-1201
NBP	0	-10	-11
Sektor rządowy	-6	-14	-28
Monetarne Instytucje Finansowe	-572	-1368	-476
Pozostałe sektory	-156	-406	-686
Pozostałe inwestycje – pasywa	-634	1177	-1919
NBP	-298	294	730
Sektor rządowy	10	45	1703
Monetarne Instytucje Finansowe	-635	466	-4787
Pozostałe sektory	289	372	435
Pochodne instrumenty finansowe	-136	305	1699
D. SALDO BŁĘDÓW I OPUSZCZEŃ	-856	184	-5220
Razem A-D	-981	774	6495
E. OFICJALNE AKTYWA REZERWOWE	981	-774	-6495

^a Dane skumulowane są prezentowane krocząco w ujęciu 12 miesięcy.

²³ Po uwzględnieniu różnic kursowych i zmian wyceny wartość aktywów rezerwowych spadła o 821 mln EUR.

Handel zagraniczny

W okresie styczeń–wrzesień br. obroty towarowe handlu zagranicznego wyrażone w złotych były wyższe niż przed rokiem, ale w kolejnych kwartałach ich dynamika słabła. Wyższy wzrost eksportu niż importu wpłynął na poprawę ujemnego salda wymiany. W największym stopniu wzrosły obroty z krajami Europy Środkowo-Wschodniej. Znacznie wolniej niż do pozostałych grup krajów rósł eksport do krajów rozwiniętych (w tym krajów UE), natomiast wartość importu z tych państw była niższa niż przed rokiem. W okresie ośmiu miesięcy br. odnotowano wzrost eksportu w cenach stałych, przy spadku importu. Relacje cenowe wymiany były nieco bardziej niekorzystne niż przed rokiem.

Eksport **w cenach bieżących** (liczony w złotych) był wyższy niż przed rokiem o 8,2% i wyniósł 441,6 mld zł, natomiast import wzrósł o 3,6% do 471,8 mld zł, w wyniku czego ujemne saldo obrotów znacznie poprawiło się i wyniosło 30,2 mld zł (wobec minus 47,6 mld zł przed rokiem). Obroty wyrażone w euro zwiększyły się po stronie eksportu o 1,9% do 104,3 mld EUR, a po stronie importu obniżyły się o 2,6% do 111,4 mld EUR. Wymiana zamknęła się ujemnym saldem w wysokości 7,1 mld EUR (przed rokiem minus 12,0 mld EUR). W przypadku obrotów w dolarach USA odnotowano spadek eksportu o 6,5% do 134,1 mld USD oraz importu o 10,5% do 143,4 mld USD. Ujemne saldo ukształtowało się na poziomie 9,3 mld USD (przed rokiem minus 15,6 mld USD).

Eksport **w cenach stałych** w okresie styczeń–sierpień br. był wyższy niż w analogicznym okresie ub. roku o 2,9%, a import – niższy o 3,2%. W obrotach z krajami UE wolumen eksportu zwiększył się o 1,2%, z krajami Europy Środkowo-Wschodniej o 19,4%, a z krajami rozwijającymi się o 18,1%. Wolumen towarów sprowadzanych z krajów UE obniżył się o 4,0%, z krajów Europy Środkowo-Wschodniej zwiększył się o 4,6%, a z krajów rozwijających się – wzrósł o 2,4%.

Ceny transakcyjne (liczone w złotych) towarów eksportowanych i importowanych ogółem w okresie styczeń–sierpień br. były wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku (odpowiednio o 7,3% i 9,1%). **Wskaźnik terms of trade** ogółem wyniósł 98,4 (wobec 98,6 w okresie styczeń–sierpień ub. roku).

W obrotach towarowych z krajami UE wskaźnik terms of trade utrzymał się na poziomie sprzed roku i wyniósł 101,0.

W wymianie handlowej z krajami Europy Środkowo-Wschodniej wskaźnik terms of trade kształtował się na niekorzystnym poziomie 90,5 (wobec 84,1 w okresie styczeń–sierpień ub. roku), co spowodowane było znacznym wzrostem cen towarów importowanych – o 18,7% (w tym zwłaszcza paliw mineralnych, smarów materiałów pochodnych, głównie sprowadzanych z Rosji), przy mniejszym wzroście cen towarów eksportowanych – o 7,4%.

W obrotach z krajami rozwijającymi się w okresie styczeń–sierpień br. wskaźnik terms of trade pogorszył się do 94,2 ze 101,9 w analogicznym okresie ub. roku, na co wpłynął szybszy wzrost cen towarów importowanych (o 11,9%) niż eksportowanych (o 5,4%).

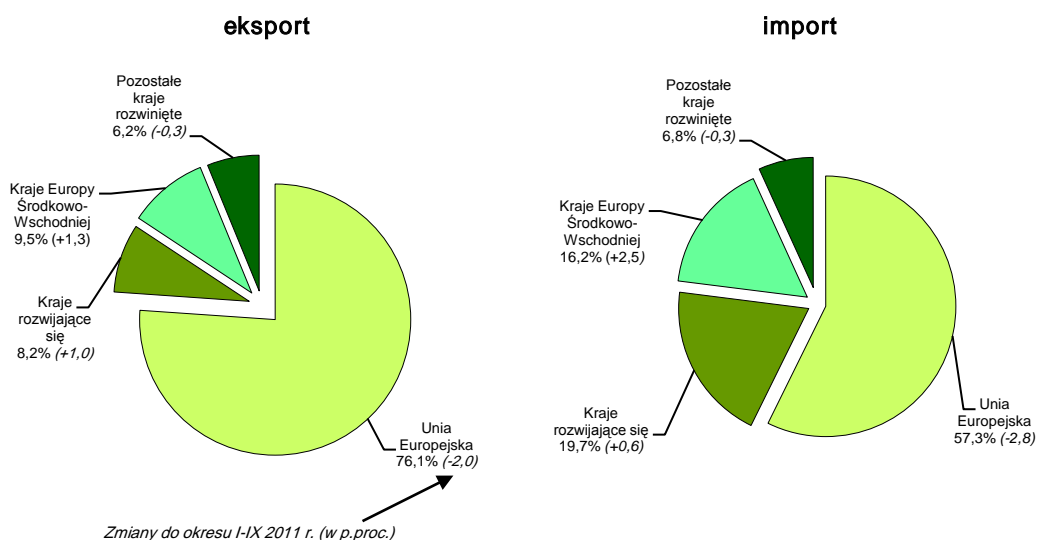
Obroty handlu zagranicznego kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-IX 2012						I-IX 2011	I-IX 2012
	w mln zł	w mln EUR	w mln USD	I-IX 2011=100			struktura w %	
				zł	EUR	USD		
EKSPORT.....	441585,3	104289,5	134067,9	108,2	101,9	93,5	100,0	100,0
Kraje rozwinięte.....	363383,4	85792,2	110291,1	105,3	99,0	90,8	84,6	82,3
w tym Unia								
Europejska.....	335990,6	79323,2	101975,0	105,4	99,2	90,9	78,1	76,1
w tym strefa euro	230470,1	54398,7	69938,2	104,1	97,9	89,8	54,3	52,2
Kraje rozwijające się.....	36118,6	8542,5	10980,7	122,5	115,5	106,2	7,2	8,2
Kraje Europy Śr.-Wsch.....	42083,3	9954,8	12796,1	126,5	119,3	109,6	8,2	9,5
IMPORT ^a	471779,6	111366,2	143372,2	103,6	97,4	89,5	100,0	100,0
Kraje rozwinięte.....	302554,9	71419,4	91876,2	98,8	92,9	85,2	67,2	64,1
w tym Unia								
Europejska.....	270490,6	63846,6	82118,8	98,9	93,0	85,2	60,1	57,3
w tym strefa euro	212294,7	50109,4	64450,1	99,8	93,8	86,0	46,7	45,0
Kraje rozwijające się.....	92870,1	21931,2	28201,6	107,1	100,8	82,8	19,1	19,7
Kraje Europy Śr.-Wsch.....	76354,6	18015,6	23294,4	122,0	114,6	105,8	13,7	16,2
SALDO	-30194,3	-7076,7	-9304,3	x	x	x	x	x
Kraje rozwinięte.....	60828,5	14372,8	18414,9	x	x	x	x	x
w tym Unia								
Europejska.....	65500,0	15476,6	19856,2	x	x	x	x	x
w tym strefa euro	18175,4	4289,3	5488,1	x	x	x	x	x
Kraje rozwijające się.....	-56751,5	-13388,7	-17220,9	x	x	x	x	x
Kraje Europy Śr.-Wsch.....	-34271,3	-8060,8	-10498,3	x	x	x	x	x

^a Dane dot. importu w podziale na grupy krajów prezentowane są **wg kraju pochodzenia**. Dane dot. importu **wg kraju wysyłki** dostępne są w Informacji bieżącej o wynikach wstępnych *Obroty handlu zagranicznego ogółem i wg krajów I-IX 2012 r.* na stronie internetowej GUS: http://www.stat.gov.pl/gus/5840_obroty_handlu_zagr_PLK_HTML.htm

W okresie styczeń–wrzesień br. **w strukturze geograficznej** obrotów towarowych notowano w skali roku spadek udziału krajów rozwiniętych (w tym krajów UE), przy wzroście znaczenia pozostałych grup krajów.

STRUKTURA GEOGRAFICZNA OBROTÓW HANDLU ZAGRANICZNEGO w okresie styczeń–wrzesień 2012 r.

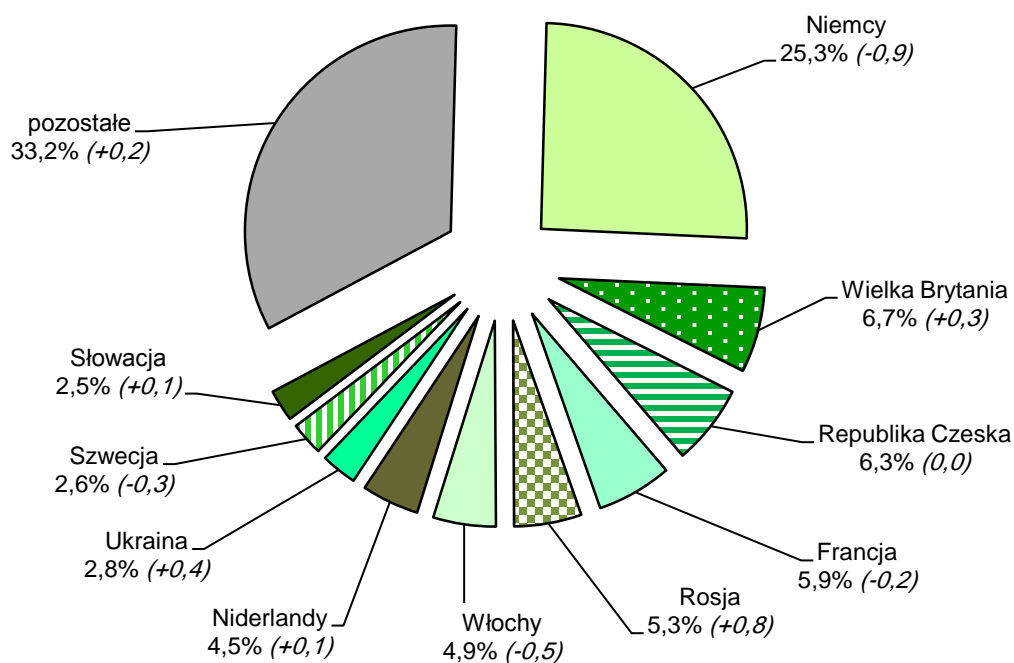
W obrotach z krajami **Unii Europejskiej** eksport wzrósł o 5,4% osiągając poziom 336,0 mld zł, natomiast import obniżył się – o 1,1% do 270,5 mld zł, co spowodowało poprawę dodatniego salda wymiany z 45,2 mld zł przed rokiem do 65,5 mld zł. Obroty wyrażone w euro obniżyły się po stronie eksportu o 0,8% do poziomu 79,3 mld EUR, a po stronie importu – o 7,0% do 63,8 mld EUR. Dodatnie saldo zwiększyło się i wyniosło 15,5 mld EUR (wobec 11,3 mld EUR w okresie styczeń–wrzesień ub. roku). Eksport w dolarach USA był niższy niż przed rokiem o 9,1%, natomiast import – o 14,8%; w rezultacie saldo wyrażone w tej walucie wzrosło do 19,9 mld USD (przed rokiem 15,8 mld USD). Udział krajów UE obniżył się w eksporcie z 78,1% w okresie styczeń–wrzesień ub. roku do 76,1%, a w imporcie – z 60,1% do 57,3%.

Wartość eksportu w obrotach z **Niemcami** wzrosła o 4,9% do poziomu 111,9 mld zł, a importu obniżyła się o 0,7% do 101,0 mld zł. Wymiana zamknęła się dodatnim saldem w wysokości 10,9 mld zł (przed rokiem 4,9 mld zł). Obroty z Niemcami wyrażone w euro obniżyły się w eksporcie o 1,3%, a w imporcie o 6,6%. Dodatnie saldo wyniosło 2,6 mld EUR (przed rokiem 1,2 mld EUR). Udział Niemiec w wymianie ogółem zmniejszył się w eksporcie z 26,2% do 25,3%, a w imporcie – z 22,3% do 21,4%.

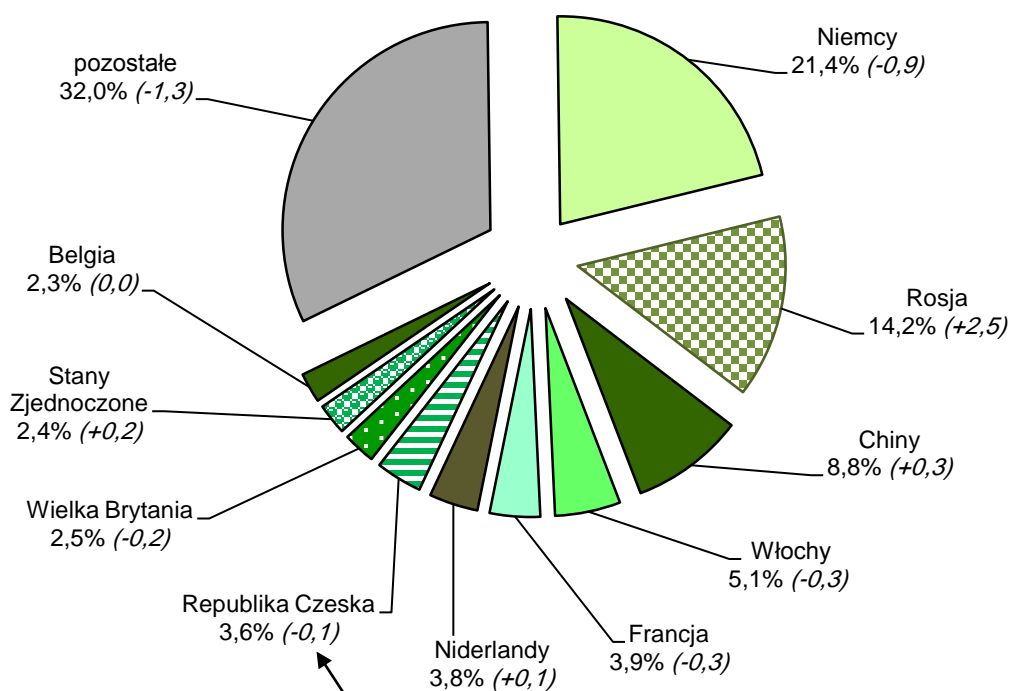
W obrotach z Niemcami wg grup towarowych SITC odnotowano m.in. wzrost eksportu spalinowych silników tłokowych i ich części, części i akcesoriów do pojazdów oraz mebli i ich części, natomiast spadek – m.in. samochodów osobowych. W imporcie m.in. nieznacznie zwiększyła się wartość dostaw wyrobów z metali nieszlachetnych oraz artykułów z tworzyw sztucznych, natomiast obniżyła się – części i akcesoriów do pojazdów oraz samochodów osobowych.

STRUKTURA GEOGRAFICZNA OBROTÓW HANDLU ZAGRANICZNEGO w okresie styczeń–wrzesień 2012 r.

eksport

import

Zmiany do okresu I-IX 2011 r. (w p.p.)

Wśród naszych partnerów handlowych, kolejne pozycje po Niemczech zajmowały w eksporcie – W. Brytania (6,7%), Republika Czeska (6,3%), Francja (5,9%), Rosja (5,3%), Włochy (4,9%), Niderlandy (4,5%), Ukraina (2,8%), Szwecja (2,6%) i Słowacja (2,5%), a w imporcie – Rosja (14,2%), Chiny (8,8%), Włochy (5,1%), Francja (3,9%), Niderlandy (3,8%), Republika Czeska (3,6%), W. Brytania (2,5%), Stany Zjednoczone (2,4%) oraz Belgia (2,3%).

Obroty towarowe z krajami **Europy Środkowo-Wschodniej** w porównaniu z okresem styczeń–wrzesień ub. roku zwiększyły się w eksporcie o 26,5% do poziomu 42,1 mld zł, a w imporcie o 22,0% do 76,4 mld zł. W rezultacie ujemne saldo pogłębiło się z minus 29,3 mld zł przed rokiem do minus 34,3 mld zł. Obroty wyrażone w euro w eksporcie wyniosły 10,0 mld EUR, a w imporcie 18,0 mld EUR i były wyższe niż przed rokiem odpowiednio o 19,3% i o 14,6%, natomiast ujemne saldo wyniosło 8,0 mld EUR (wobec minus 7,4 mld EUR przed rokiem). Eksport i import w dolarach USA wzrosły odpowiednio o 9,6% i o 5,8%, a ujemne saldo ukształtowało się na poziomie 10,5 mld USD (wobec minus 10,3 mld USD w analogicznym okresie ub. roku). W wyniku znacznego wzrostu obrotów udział tej grupy krajów zwiększył się w eksporcie ogółem z 8,2% przed rokiem do 9,5%, a w imporcie ogółem – z 13,7% do 16,2%.

W porównaniu z okresem styczeń–wrzesień ub. roku **Rosja** przesunęła się z szóstego na piąte miejsce wśród naszych partnerów handlowych w eksporcie, natomiast w imporcie pozostała na drugiej pozycji. Eksport do Rosji zwiększył się o 29,0% i wyniósł 23,5 mld zł, natomiast import wzrósł o 26,2% do poziomu 67,0 mld zł. Ujemne saldo obrotów wyniosło 43,5 mld zł (wobec minus 34,9 mld zł przed rokiem). Obroty z Rosją wyrażone w euro zwiększyły się o 21,5% w eksporcie i o 18,6% w imporcie, a ujemne saldo wyniosło 10,3 mld EUR (minus 8,8 mld EUR przed rokiem). Wartość wymiany liczonej w dolarach USA zwiększyła się w eksporcie o 11,7%, a w imporcie o 9,5%. Ujemne saldo ukształtowało się na poziomie 13,3 mld USD (12,3 mld USD w analogicznym okresie ub. roku). Udział Rosji wzrósł w eksporcie ogółem z 4,5% w okresie styczeń–wrzesień ub. roku do 5,3%, a w imporcie – z 11,7% do 14,2%.

W obrotach z Rosją wg grup towarowych SITC wyższy niż przed rokiem był m.in. eksport owoców i orzechów świeżych lub suszonych, sprzętu telekomunikacyjnego oraz części i akcesoriów do pojazdów. W imporcie, poza ropą naftową, odnotowano wzrost wartości dostaw kauczuku syntetycznego oraz propanu i butanu skroplonego, natomiast spadek – węgla.

W obrotach ogółem **wg nomenklatury SITC** odnotowano wzrost wartości dostaw we wszystkich sekcjach towarowych, z wyjątkiem importu towarów przemysłowych sklasyfikowanych wg surowca oraz różnych wyrobów przemysłowych. W strukturze towarowej obrotów, w wyniku wysokiej dynamiki obrotów, zwiększył się m.in. udział żywności i zwierząt żywych oraz paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych, natomiast obniżył się – maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego oraz towarów sklasyfikowanych głównie wg surowca.

Dynamika i struktura obrotów ogółem wg sekcji SITC kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-IX 2012		I-IX 2011	
	w mln zł	I-IX 2011=100	struktura w %	
EKSPORT	441585,3	108,2	100,0	100,0
w tym:				
Żywność i zwierzęta żywe	43936,9	119,9	9,9	9,0
Napoje i tytoń.....	5921,7	116,6	1,3	1,3
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw.....	10629,1	109,0	2,4	2,4
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne	21964,0	109,4	5,0	4,9
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne	786,8	106,5	0,2	0,2
Chemikalia i produkty pokrewne	40304,1	110,0	9,1	9,0
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca	95004,4	107,9	21,5	21,6
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy	165393,5	104,0	37,5	39,0
Różne wyroby przemysłowe	55959,3	108,6	12,7	12,6
IMPORT	471779,6	103,6	100,0	100,0
w tym:				
Żywność i zwierzęta żywe	32140,4	109,1	6,8	6,5
Napoje i tytoń.....	2892,2	107,4	0,6	0,6
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw.....	16818,0	109,1	3,6	3,4
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne	62374,9	110,8	13,2	12,4
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne	2119,0	108,3	0,5	0,4
Chemikalia i produkty pokrewne	66746,7	100,9	14,2	14,5
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca	83578,4	98,7	17,7	18,6
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy	148484,0	102,9	31,5	31,7
Różne wyroby przemysłowe	42925,0	97,4	9,1	9,7

Eksport **produktów rolno-spożywczych** w porównaniu z okresem styczeń-wrzesień ub. roku był wyższy o 18,8% i wyniósł 52357,5 mln zł (12374,5 mln EUR), a import wzrósł o 9,3% do poziomu 40877,1 mln zł (9654,3 mln EUR). Obroty zamknęły się większym niż przed rokiem dodatnim saldem w wysokości 11480,4 mln zł (2720,2 mln EUR) wobec 6650,9 mln zł (1662,1 mln EUR) po trzech kwartałach ub. roku. W wyniku wysokiej dynamiki obrotów towarami rolno-spożywczymi zwiększył się w skali roku ich udział w wymianie ogółem – w eksporcie z 10,8% do 11,9% w okresie styczeń-wrzesień br., a w imporcie z 8,2% do 8,7%. Odnotowano wzrost wymiany ze wszystkimi grupami krajów, szczególnie wysoki z krajami Europy Środkowo-Wschodniej. Eksport do krajów rozwiniętych zwiększył się o 15,8% (w tym do krajów UE o 15,1%), do krajów rozwijających się – o 25,6%, a do krajów Europy Środkowo-Wschodniej – o 38,0%. Import z krajów rozwiniętych wzrósł o 6,4% (w tym z krajów UE również o 6,4%), z krajów rozwijających się – o 13,0%, a z krajów Europy Środkowo-Wschodniej – o 52,6%.

Obroty towarowe produktami rolno-spożywczymi (**wg CN**) przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	I-IX 2012							
	eksport				import			
	w mln zł	w mln EUR	I-IX 2011= =100	struktura w %	w mln zł	w mln EUR	I-IX 2011= =100	struktura w %
Produkty rolno-spożywcze.....	52357,5	12374,5	118,8	100,0	40877,1	9654,3	109,3	100,0
Przetwory spożywcze.....	24283,8	5737,2	118,6	46,4	16638,3	3931,2	111,5	40,7
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego.....	17258,9	4077,8	115,4	32,9	10550,3	2492,6	110,8	25,8
Produkty pochodzenia roślinnego.....	9786,2	2316,2	129,2	18,7	11140,0	2628,6	103,9	27,3
Oleje i tłuszcze.....	1028,6	243,3	99,0	2,0	2548,5	601,9	114,1	6,2

Eksport **zbóż** w porównaniu z okresem trzech kwartałów ub. roku zwiększył się o 71,1% i wyniósł 1295,1 tys. ton o wartości 1237,5 mln zł (296,3 mln EUR). Na rynki zagraniczne dostarczano głównie pszenicę i kukurydzę, a największym ich odbiorcą byli Niemcy. Import zbóż był o 3,6% niższy niż przed rokiem i wyniósł 1322,8 tys. ton o wartości 1420,0 mln zł (334,7 mln EUR), z czego prawie połowę stanowiła pszenica, a jedną trzecią – kukurydza. Sprowadzano także m.in. jęczmień, ryż i żyto. Dostawy pochodziły głównie z Republiki Czeskiej, Węgier, Niemiec i Słowacji.

W strukturze **rozdysponowania importu według głównych kategorii ekonomicznych** w porównaniu z okresem styczeń–wrzesień ub. roku obniżył się udział importu dóbr inwestycyjnych z 14,9% do 14,5% oraz towarów przeznaczonych na cele konsumpcyjne z 19,6% do 19,4%, wzrósł natomiast udział importu towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie z 65,1% do 66,1%. Odnotowano wzrost importu we wszystkich grupach towarowych, w tym towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie o 4,6%, towarów konsumpcyjnych o 2,3% oraz dóbr inwestycyjnych o 0,6%.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych

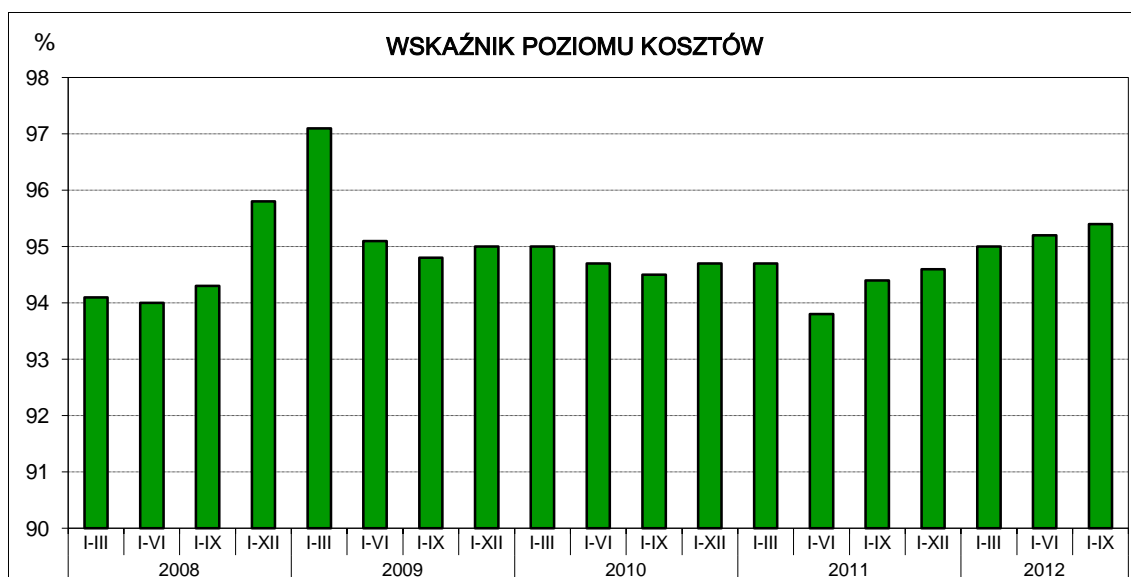
Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw²⁴ w okresie styczeń–wrzesień br. były mniej korzystne od uzyskanych rok wcześniej. Osłabieniu uległy podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe. Wzrost przychodów z całokształtu działalności był wolniejszy niż kosztów ich uzyskania, co wpłynęło na pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów.

W okresie styczeń–wrzesień br. odnotowano wyższy niż przed rokiem poziom przychodów ze sprzedaży na eksport, zwiększył się także ich udział w przychodach netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółu podmiotów. Podstawowe relacje ekonomiczno-finansowe osiągnięte przez eksporterów uległy pogorszeniu w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, ale były lepsze niż dla badanych przedsiębiorstw ogółem.

Przychody z całokształtu działalności w okresie styczeń–wrzesień br. były o 6,5% wyższe od osiągniętych w analogicznym okresie ub. roku, natomiast **koszty ich uzyskania** zwiększyły się o 7,6%, co znalazło odzwierciedlenie w pogorszeniu **wskaźnika poziomu kosztów** z 94,4% do 95,4%. W największym stopniu pogorszył się wskaźnik poziomu kosztów w górnictwie i wydobywaniu (z 72,4% do 82,9%), przy czym nadal kształtował się on na poziomie korzystniejszym niż w pozostałych sekcjach. Słabszy niż przed rokiem był również wskaźnik poziomu kosztów w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (98,9% wobec 94,0%), informacji i komunikacji (90,3% wobec 88,5%), budownictwie (100,8% wobec 97,2%). Wskaźnik poziomu kosztów w przetwórstwie przemysłowym nie uległ zmianie i wyniósł 94,9%.

Wzrost przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów notowano we wszystkich sekcjach z wyjątkiem górnictwa i wydobywania oraz działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją. Największą poprawę (w ujęciu wartościowym) odnotowano m. in. w przetwórstwie przemysłowym, handlu; naprawie pojazdów samochodowych, wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, transporcie i gospodarce magazynowej, informacji i komunikacji, administrowaniu i działalności wspierającej, działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej oraz obsłudze rynku nieruchomości.

²⁴ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, działalności finansowej i ubezpieczeniowej oraz szkół wyższych.

Przychody, koszty oraz wyniki finansowe podmiotów objętych badaniem kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie a – ogółem w mln zł b – udział sektora prywatnego w %	I-IX 2011	I-IX 2012
Przychody z całokształtu działalności.....a	1652839,5	1760310,2
b	87,5	88,2
w tym przychód netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałówa	1597444,5	1699803,9
b	87,9	88,4
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności.....a	1560099,4	1679033,6
b	88,0	88,5
w tym koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałówa	1510254,5	1625723,4
b	88,2	88,5
Wynik na działalności gospodarczeja	92740,1	81276,6
b	79,1	82,5
Wynik finansowy brutto.....a	92767,2	81237,9
b	79,1	82,5
Wynik finansowy netto.....a	77391,7	67229,6
b	79,3	83,1
Zysk netto.....a	90492,5	84822,1
b	81,1	84,8
Strata netto.....a	13100,7	17592,5
b	91,5	91,1

Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów był o 15,0% niższy niż przed rokiem i wyniósł 74080,4 mln zł. Pogorszył się wynik na pozostałej działalności operacyjnej (o 18,8%, do 5139,9 mln zł) oraz na działalności nadzwyczajnej (z 27,1 mln zł do minus 38,7 mln zł). Zanotowano poprawę wyniku na operacjach finansowych (do 2056,3 mln zł z minus 783,6 mln zł przed rokiem), na co wpływ miało korzystne saldo różnic kursowych.

W rezultacie, **wynik na działalności gospodarczej** ukształtował się na poziomie 81276,6 mln zł i był niższy niż przed rokiem o 12,4%. Najbardziej znaczące jego pogorszenie odnotowano w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 81,4% do 272,9 mln zł), górnictwie i wydobywaniu (o 40,0% do 7615,8 mln zł), budownictwie (z 2218,7 mln zł do minus 626,1 mln zł), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 21,3% do 13347,2 mln zł), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 13,1% do 8544,6 mln zł) oraz informacji i komunikacji (o 10,0% do 6493,7 mln zł). Poprawę wyniku na działalności gospodarczej zaobserwowano m.in. w przetwórstwie przemysłowym (o 8,0% do 37725,6 mln zł) oraz zakwaterowaniu i gastronomii (o 18,8% do 664,9 mln zł).

Wynik finansowy brutto wyniósł 81237,9 mln zł (zysk brutto – 99123,8 mln zł, strata brutto – 17885,9 mln zł) i był niższy o 11529,3 mln zł (tj. o 12,4%) w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku. Obciążenia wyniku finansowego brutto zmniejszyły się w skali roku o 8,9%, do 14008,2 mln zł.

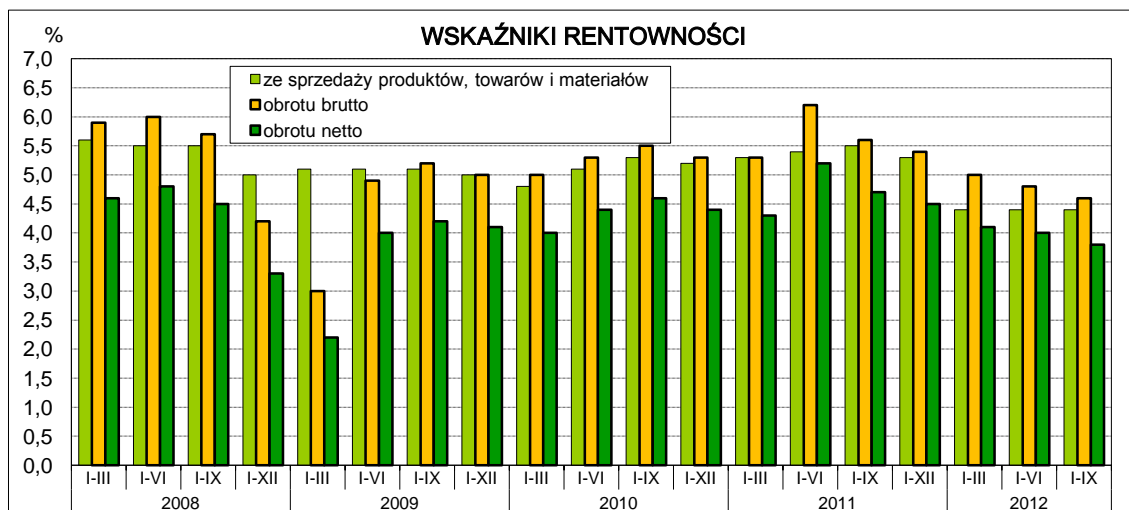
Wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 67229,6 mln zł (zysk netto – 84822,1 mln zł, strata netto – 17592,5 mln zł), tj. niższym o 10162,1 mln zł (o 13,1%) w porównaniu z osiągniętym w okresie styczeń–wrzesień ub. roku. Pogorszenie wyniku finansowego netto odnotowano m.in. w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 98,7% do 15,2 mln zł), górnictwie i wydobywaniu (o 44,3% do 5753,5 mln zł), budownictwie (z 1732,9 mln zł do minus 806,0 mln zł), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 22,9% do 11304,3 mln zł), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 14,6% do 6742,3 mln zł) oraz informacji i komunikacji (o 6,2% do 5771,4 mln zł). Poprawę wyniku finansowego netto obserwowano m. in. w przetwórstwie przemysłowym (o 8,7% do 32077,6 mln zł), oraz zakwaterowaniu i gastronomii (o 19,4% do 574,1 mln zł).

Mniej przedsiębiorstw niż przed rokiem wykazało zysk netto (72,1% badanych przedsiębiorstw wobec 72,8%), a uzyskane przez nie przychody stanowiły 83,0% przychodów z całokształtu działalności badanych przedsiębiorstw (wobec 84,9% w analogicznym okresie ub. roku). W przetwórstwie przemysłowym zysk netto osiągnęło 76,1% przedsiębiorstw (wobec 76,0%), a uzyskane przez nie przychody stanowiły 85,5% przychodów z całokształtu działalności badanych przedsiębiorstw z tej sekcji (wobec 87,6% przed rokiem).

Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe podmiotów objętych badaniem kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie a – ogółem b – sektor publiczny c – sektor prywatny	w %	
	I-IX 2011	I-IX 2012
Wskaźnik poziomu kosztów.....a	94,4	95,4
b	90,6	93,1
c	94,9	95,7
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.....a	5,5	4,4
b	7,7	5,2
c	5,1	4,2
Wskaźnik rentowności obrotu brutto.....a	5,6	4,6
b	9,4	6,8
c	5,1	4,3
Wskaźnik rentowności obrotu netto.....a	4,7	3,8
b	7,8	5,5
c	4,2	3,6
Wskaźnik płynności I stopnia.....a	36,7	31,3
b	72,8	60,6
c	32,2	27,8

Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów obniżył się z 5,5% w okresie trzech kwartałów ub. roku do 4,4%, wskaźnik rentowności obrotu brutto – z 5,6% do 4,6%, a rentowności obrotu netto – z 4,7% do 3,8%. Zmniejszył się udział jednostek rentownych (wykazujących wskaźnik rentowności obrotu netto równy lub większy od 0,0) w ogólnej liczbie badanych podmiotów z 73,2% do 72,4%, a ich udział w przychodach z całokształtu działalności obniżył się z 84,9% do 83,1%. Największe osłabienie wskaźnika rentowności obrotu netto odnotowano m.in. w górnictwie i wydobywaniu (z 22,4% do 12,9%), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (z 4,9% do 0,1%), budownictwie (z 2,2% do minus 1,0%) oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (z 11,2% do 8,3%). Poprawę wskaźnika rentowności obrotu netto odnotowano w zakwaterowaniu i gastronomii.

Obniżyły się wskaźniki płynności finansowej: **I stopnia** z 36,7% do 31,3% oraz **II stopnia** ze 104,5% do 97,4%. Wskaźnik płynności I stopnia powyżej 20% uzyskało 42,4% badanych przedsiębiorstw (wobec 43,0% rok wcześniej), a wskaźnik płynności II stopnia w przedziale od 100% do 130% odnotowało 11,7% badanych przedsiębiorstw (wobec odpowiednio 12,3%).

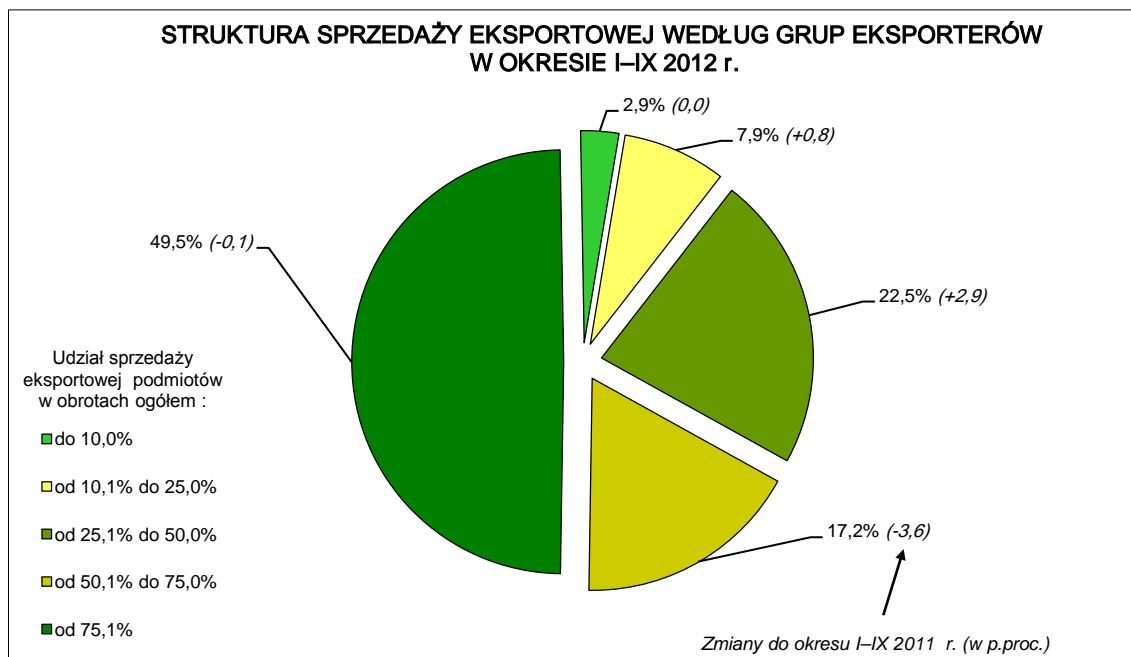
Relacja zobowiązań do należności (z tytułu dostaw i usług) ukształtowała się na poziomie niższym niż rok wcześniej (94,1% wobec 94,4%). Wyższą wartość zobowiązań z tytułu dostaw i usług od wartości należności z tego tytułu odnotowano w handlu; naprawie pojazdów samochodowych; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją oraz w zakwaterowaniu i usługach gastronomicznych.

Poziom i struktura rodzajowa kosztów kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-IX 2011				I-IX 2012			
	w mld zł	struktura w %			w mld zł	struktura w %		
		ogółem	sektor publiczny	sektor prywatny		ogółem	sektor publiczny	sektor prywatny
Koszty ogółem.....	1015,7	100,0	100,0	100,0	1090,5	100,0	100,0	100,0
amortyzacja.....	53,0	5,2	7,7	4,8	56,7	5,2	7,8	4,8
zużycie materiałów i energii.....	484,6	47,7	39,8	49,1	522,5	47,9	41,2	49,1
w tym energia..	28,4	2,8	3,5	2,7	29,6	2,7	3,1	2,6
usługi obce.....	220,2	21,7	19,6	22,0	237,2	21,8	18,8	22,2
podatki i opłaty.....	57,8	5,7	7,9	5,3	61,4	5,6	7,6	5,3
wynagrodzenia brutto	138,7	13,6	17,5	13,0	146,2	13,4	16,9	12,8
ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	31,3	3,1	4,6	2,8	35,4	3,2	4,8	3,0
w tym składki z tytułu ubezpieczeń społecznych.....	22,5	2,2	2,9	2,1	26,0	2,4	3,1	2,2
pozostałe koszty	30,2	3,0	2,9	3,0	31,1	2,9	2,9	2,8

Koszty bieżącej działalności poniesione przez badane podmioty ogółem w okresie styczeń–wrzesień br. były o 7,4% wyższe niż przed rokiem. W strukturze rodzajowej tych kosztów zwiększył się udział kosztów zużycia materiałów, ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń oraz nieznacznie – koszt usług obcych. Na niezmiennym poziomie pozostał udział kosztów amortyzacji, a zmniejszył się udział pozostałych grup kosztów.

Większy niż w okresie trzech kwartałów ub. roku był udział jednostek wykazujących **sprzedaż na eksport** w grupie badanych przedsiębiorstw (48,1% wobec 46,6%). Poziom sprzedaży eksportowej był o 9,4% wyższy niż przed rokiem, a jej udział w przychodach netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółu podmiotów zwiększył się z 21,6% do 22,2%. W okresie styczeń–wrzesień br. 66,7% sprzedaży eksportowej przypadało na przedsiębiorstwa, w których sprzedaż na eksport stanowi więcej niż 50% obrotu ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów – wobec 70,4% rok wcześniej.

W grupie podmiotów eksportujących zmniejszył się udział jednostek wykazujących zysk netto – do 76,3% z 77,2% przed rokiem (w tym w przetwórstwie przemysłowym – zwiększył się – do 77,9% z 77,5%). Podstawowe relacje ekonomiczno-finansowe osiągnięte przez eksporterów uległy pogorszeniu w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, ale były lepsze niż dla badanych przedsiębiorstw ogółem. Wartość wskaźnika płynności finansowej I stopnia była niższa od odnotowanej przez ogół przedsiębiorstw.

Spośród badanych przedsiębiorstw 89,0% (tj. 15536) jednostek prowadziło działalność gospodarczą zarówno w 2011 r., jak i w 2012 r. (wobec 90,5% odpowiednio przed rokiem). Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów tych podmiotów stanowiły 95,6% przychodów netto ze sprzedaży ogółu podmiotów (wobec 97,2% rok wcześniej). Udział tej grupy przedsiębiorstw w wyniku finansowym netto ogółu podmiotów objętych badaniem wyniósł 97,4% (wobec 98,7% przed rokiem). Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe odnotowane przez tę zbiorowość były gorsze od uzyskanych w okresie styczeń–wrzesień ub. roku i ukształtowały się na nieznacznie wyższym poziomie niż dla ogółu badanych podmiotów.

Wartość **aktywów obrotowych** badanych przedsiębiorstw na koniec września br. wyniosła 725017,0 mln zł i była o 0,2% niższa niż przed rokiem. Wzrosła wartość zapasów (o 5,2%), należności krótkoterminowych (o 1,6%) oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych (o 12,8%), a obniżyła się wartość inwestycji krótkoterminowych (o 11,3%). W rzeczowej strukturze aktywów obrotowych zwiększył się udział zapasów (z 27,1% do 28,6%), należności krótkoterminowych (z 45,1% do 45,9%) oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych (z 3,3% do 3,7%),

a obniżył się udział inwestycji krótkoterminowych (z 24,5% do 21,8%). W strukturze zapasów ogółem zwiększył się udział produktów gotowych (z 15,3% do 17,0%), przy niezmienionym udziale półproduktów i produktów w toku (15,2%). Obniżył się natomiast udział towarów (z 35,2% do 34,6%) oraz materiałów (z 32,7% do 31,6%).

Aktywa obrotowe finansowane były głównie zobowiązaniami krótkoterminowymi – udział w pokryciu finansowym aktywów obrotowych stanowił 69,5% (wobec 66,6% przed rokiem).

W porównaniu z okresem styczeń–wrzesień ub. roku nie odnotowano istotnych zmian w zakresie sprawności działania przedsiębiorstw. Cykl spłaty zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz cykl rotacji należności krótkoterminowych uległy skróceniu o 2 dni – odpowiednio do 42 i 45 dni, natomiast cykl rotacji zapasów nie uległ zmianie i wyniósł 33 dni.

Zobowiązania długo- i krótkoterminowe (bez funduszy specjalnych) w końcu września br. wyniosły 745850,9 mln zł i były o 5,3% wyższe niż przed rokiem. Zobowiązania długoterminowe stanowiły 32,4% zobowiązań ogółem (wobec 31,7% przed rokiem).

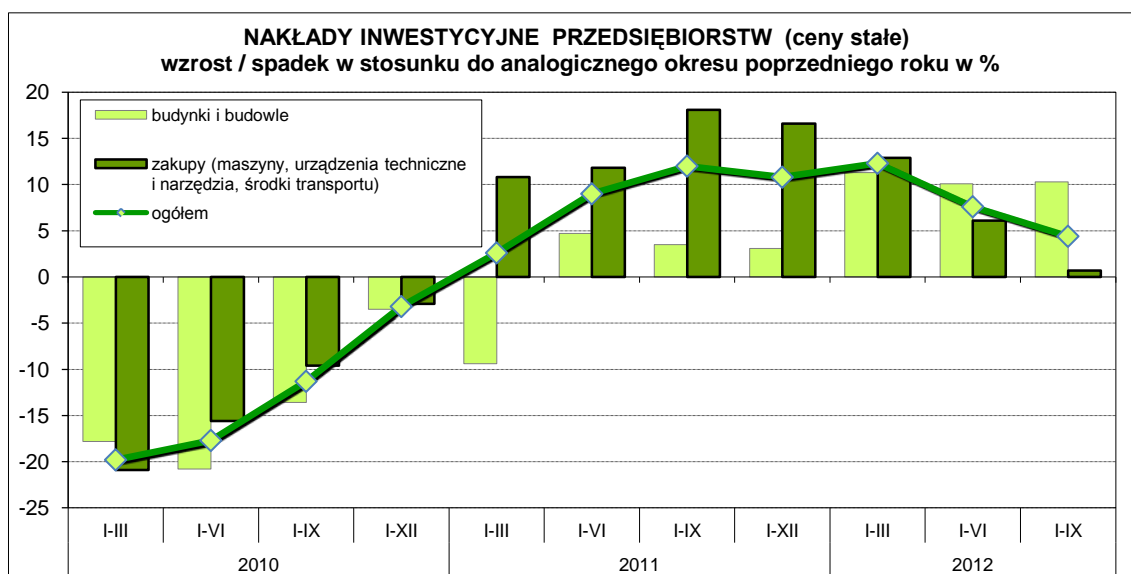
Wartość **zobowiązań krótkoterminowych** badanych przedsiębiorstw ukształtowała się na poziomie 503943,4 mln zł i była o 4,1% wyższa niż w końcu września ub. roku, w tym m.in. wzrosły zobowiązania z tytułu dostaw i usług – o 1,7%, wynagrodzeń – o 11,0% oraz zaliczek otrzymanych na dostawy – o 10,0%. Zmniejszyły się natomiast zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń – o 3,0%. Rozliczenia międzyokresowe wzrosły o 10,9%.

Zobowiązania długoterminowe badanych przedsiębiorstw w końcu września br. wyniosły 241907,5 mln zł i były o 7,7% wyższe niż przed rokiem.

Według informacji NBP, na podstawie danych przekazanych przez 10 banków, zwiększyła się liczba przedsiębiorstw nieposiadających zdolności kredytowej. W końcu września br. 18655 przedsiębiorstw (osób prawnych i fizycznych prowadzących działalność gospodarczą bez względu na liczbę pracujących) nie posiadało **zdolności kredytowej**, tj. więcej niż przed rokiem (kiedy zanotowano 16542 takich jednostek) i niż w końcu czerwca br. (odpowiednio 17652 jednostek). Podmioty nie posiadające zdolności kredytowej stanowiły na koniec września br. 4,6% ogólnej liczby podmiotów kredytowanych przez 10 banków (podobnie jak przed rokiem), wobec 4,4% w końcu czerwca br. Zadłużenie tych podmiotów z tytułu kredytów bankowych wzrosło do 19,7 mld zł w końcu września br. z 18,4 mld zł w końcu czerwca br. Wartość zadłużenia tych podmiotów stanowiła 12,0% zadłużenia wszystkich jednostek kredytowanych przez powyższe banki (wobec 10,1% przed rokiem i 11,3% w końcu czerwca br.).

Nakłady inwestycyjne

W okresie styczeń–wrzesień br. w badanych przedsiębiorstwach notowano wzrost (w cenach stałych) nakładów inwestycyjnych ogółem w skali roku, ale jego tempo było wolniejsze niż w I półroczu br. Wzrosły nakłady na budynki i budowle oraz w niewielkim stopniu – na zakupy. Niższa niż przed rokiem była liczba i wartość kosztorysowa nowych inwestycji.

W okresie styczeń–wrzesień br. **nakłady ogółem** badanych przedsiębiorstw²⁵ wyniosły 66,3 mld zł i były (w cenach stałych) o 4,4% wyższe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 12,0% w analogicznym okresie ub. roku). Nakłady na budynki i budowle zwiększyły się o 10,3%, natomiast na zakupy²⁶ – o 0,7%. Udział zakupów w nakładach ogółem zmniejszył się do 59,5% z 60,7%.

Zwiększyły się (w cenach bieżących) nakłady w większości sekcji, w największym stopniu w górnictwie i wydobywaniu (o 28,7%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 12,7%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (o 12,3%). Obniżyły się natomiast nakłady m.in. w budownictwie (o 16,5%) oraz obsłudze rynku nieruchomości (o 16,1%).

²⁵ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, działalności finansowej i ubezpieczeniowej oraz szkół wyższych.

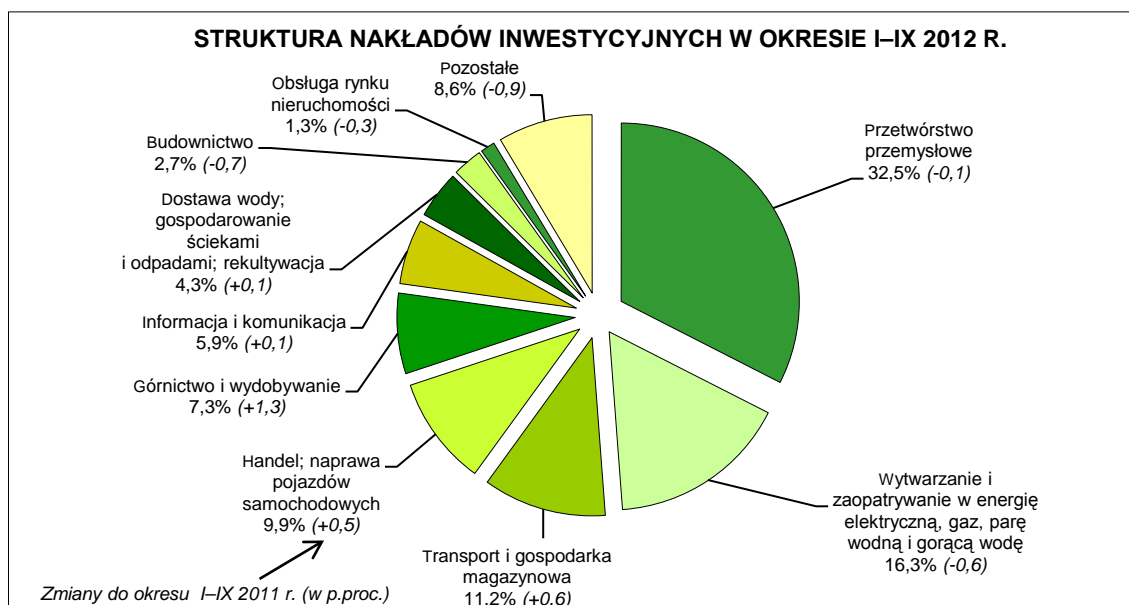
²⁶ Maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu.

Dynamika nakładów ogółem (w cenach bieżących) kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	I-IX 2011	2012		
		I-III	I-VI	I-IX
Ogółem	112,4	115,8	110,8	106,4
Górnictwo i wydobywanie.....	136,6	151,2	145,8	128,7
Przetwórstwo przemysłowe	110,4	112,9	107,4	106,3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę....	124,3	101,0	101,6	102,7
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	60,1	133,2	115,7	108,7
Budownictwo	116,7	79,2	81,7	83,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	97,2	133,7	118,7	112,7
Transport i gospodarka magazynowa	146,7	118,2	127,5	112,3
Zakwaterowanie i gastronomia	110,1	138,1	131,2	109,3
Informacja i komunikacja	105,8	107,8	107,0	107,8
Obsługa rynku nieruchomości.....	92,3	103,7	81,7	83,9

Nakłady w przetwórstwie przemysłowym były wyższe niż przed rokiem o 6,3%. Spośród działów przetwórstwa przemysłowego o największym udziale w nakładach inwestycyjnych, wzrost nakładów ogółem notowano w przedsiębiorstwach zajmujących się m.in. produkcją urządzeń elektrycznych (o 63,3% wobec wzrostu przed rokiem o 5,8%), maszyn i urządzeń (o 28,0% wobec odpowiednio o 6,0%), wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 27,3% wobec 39,7%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 17,8% wobec 38,5%), chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 10,0% wobec 3,0%) oraz artykułów spożywczych (o 7,1% wobec 6,9%). Największy spadek nakładów wystąpił w produkcji metali (o 23,3% wobec wzrostu przed rokiem o 37,2%), papieru i wyrobów z papieru (o 22,4% wobec spadku odpowiednio o 5,2%), koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 11,2% wobec spadku o 58,0%) oraz pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 7,7% wobec wzrostu o 69,0%). Nieznacznie obniżyły się nakłady w produkcji wyrobów z metali (o 0,6%, podczas gdy przed rokiem wzrosły o 29,2%).

W strukturze nakładów ogółem według sekcji w okresie trzech kwartałów br. zwiększył się w skali roku udział nakładów poniesionych m.in. przez jednostki górnictwa i wydobywania (z 6,0% do 7,3%), transportu i gospodarki magazynowej (z 10,6% do 11,2%) oraz handlu; naprawy pojazdów samochodowych (z 9,4% do 9,9%). Obniżył się udział m.in. budownictwa (z 3,4% do 2,7%) oraz wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (z 16,9% do 16,3%).

Wzrost nakładów odnotowano we wszystkich klasach wielkości przedsiębiorstw: w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 1000 osób – o 9,9%, w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących od 250 do 1000 osób – o 0,8%, a w jednostkach o liczbie pracujących od 50 do 249 osób – o 6,2%.

Struktura inwestowania według wybranych sekcji i klas wielkości przedsiębiorstw w okresie styczeń–wrzesień br. kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących					
	50–249 osób		250–1000 osób		powyżej 1000 osób	
	jednostki inwestujące	nakłady ogółem	jednostki inwestujące	nakłady ogółem	jednostki inwestujące	nakłady ogółem
w % ogółem w danej sekcji						
Ogółem	79,7	23,7	17,0	27,2	3,3	49,1
Górnictwo i wydobywanie.....	70,6	3,1	19,9	7,0	9,5	89,9
Przetwórstwo przemysłowe.....	75,9	26,3	20,6	36,1	3,5	37,6
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę.....	74,7	5,7	16,9	21,3	8,4	73,0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja.....	88,6	57,7	10,5	27,3	0,9	15,0
Budownictwo.....	87,2	64,6	10,9	18,9	1,9	16,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych.....	86,2	30,4	11,6	19,6	2,2	50,0
Transport i gospodarka magazynowa.....	76,5	17,7	18,5	18,6	5,0	63,7
Zakwaterowanie i gastronomia.....	83,5	33,5	14,0	18,6	2,5	47,9
Informacja i komunikacja.....	76,9	14,9	16,0	15,7	7,1	69,4
Obsługa rynku nieruchomości.....	90,5	68,3	9,1	23,7	0,4	8,0

Wyższe niż przed rokiem były nakłady poniesione przez podmioty zarówno z sektora prywatnego (o 7,2%), jak i publicznego (o 4,5%). Jednostki sektora prywatnego zrealizowały 70,5% nakładów ogółem badanych przedsiębiorstw (wobec 70,0% przed rokiem), przy czym zakupy stanowiły 67,6% nakładów tych jednostek (wobec odpowiednio 68,8%). Przedsiębiorstwa działające w sektorze publicznym poniosły 29,5% nakładów ogółem (wobec 30,0% przed rokiem), a zakupy stanowiły 40,2% nakładów tych podmiotów (wobec odpowiednio 41,7%).

Z nakładów ogółem jednostek **sektora prywatnego** 44,1% przypadało na podmioty przetwórstwa przemysłowego, natomiast na jednostki prowadzące działalność w zakresie handlu; naprawy pojazdów samochodowych – 14,1% (wobec odpowiednio 44,0% i 13,4% przed rokiem).

Najwyższy udział sektora prywatnego w nakładach ogółem odnotowano w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (99,9%), informacji i komunikacji (97,7%), administrowaniu i działalności wspierającej (96,0%), przetwórstwie przemysłowym (95,6%), budownictwie (94,9%) oraz zakwaterowaniu i gastronomii (94,6%).

Z nakładów **jednostek sektora publicznego** podmioty wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę zrealizowały 34,1% nakładów, transportu i gospodarki magazynowej – 29,5%, górnictwa i wydobywania – 13,1% oraz dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami; rekultywacji – 12,2%.

Najwyższy udział sektora publicznego w nakładach ogółem odnotowano w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (83,2%), transporcie i gospodarce magazynowej (77,9%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (61,7%) oraz górnictwie i wydobywaniu (52,6%).

W okresie styczeń–wrzesień br. **rozpoczęto** 111,6 tys. **inwestycji**, tj. o 5,9% mniej niż przed rokiem (wobec wzrostu o 7,1% w analogicznym okresie ub. roku). Około 59% rozpoczętych inwestycji stanowiły przyłącza energetyczne i gazowe o niewielkiej jednostkowej wartości kosztorysowej. Łączna **wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych** wyniosła 31,0 mld zł i była o 18,9% niższa niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 2,9%). Na modernizację istniejących środków trwałych przypadało 39,5% wartości kosztorysowej inwestycji rozpoczętych (wobec 45,4% przed rokiem). Znacznie zmniejszyła się wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych m.in. w transporcie i gospodarce magazynowej (o 62,3% po wzroście o 95,4% przed rokiem), obsłudze rynku nieruchomości (o 36,2% wobec wzrostu odpowiednio o 53,4%), informacji i komunikacji (o 26,8% po spadku przed rokiem o 29,6%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 22,8% wobec wzrostu o 55,8%) oraz budownictwie (o 12,7% po spadku o 43,9%). Wzrost wartości kosztorysowej inwestycji rozpoczętych notowano w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 10,8% wobec spadku o 23,2%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 3,0% po wzroście o 22,2%) oraz przetwórstwie przemysłowym (o 1,8% wobec wzrostu o 40,7%).

Z ogólnej wartości nakładów zrealizowanych przez przedsiębiorstwa, 35,5% poniosły **podmioty z kapitałem zagranicznym**²⁷ (wobec 35,4% w analogicznym okresie ub. roku). Nakłady tej grupy podmiotów (w cenach stałych) były o 3,3% wyższe niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 18,2%). Jednostki przetwórstwa przemysłowego zrealizowały 44,7% nakładów ogółem podmiotów z kapitałem zagranicznym (wzrost nakładów w cenach bieżących o 5,0% w skali roku), handlu; napraw pojazdów samochodowych – 15,9% (wzrost nakładów o 25,7%), administrowania i działalności wspierającej – 12,1% (spadek nakładów o 10,8%) oraz informacji i komunikacji – 10,9% (wzrost nakładów o 2,1%). Z nakładów poniesionych w przetwórstwie przemysłowym przez podmioty z kapitałem zagranicznym 19,1% przypadało na produkcję pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (spadek nakładów o 14,4% w skali roku), artykułów spożywczych – 12,1% (wzrost nakładów o 17,4%), wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych – 11,5% (wzrost nakładów o 36,8%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych – 9,6% (wzrost nakładów o 35,3%) oraz urządzeń elektrycznych – 7,4% (wzrost nakładów o 77,2%).

²⁷ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych z kapitałem zagranicznym powyżej 1 mln USD (z wyjątkiem instytucji kredytowych i ubezpieczeniowych) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób.

Wyniki finansowe banków

W okresie styczeń–wrzesień br. w sektorze bankowym odnotowano nieznacznie lepsze wyniki finansowe⁵ niż przed rokiem.

Wynik działalności bankowej wzrósł w skali roku o 4,5% do 44,4 mld zł. Wynik z tytułu odsetek był wyższy niż przed rokiem o 5,0% i wyniósł 26,9 mld zł, a wynik z tytułu prowizji wzrósł o 1,5%, osiągając poziom 10,8 mld zł. W strukturze wyniku z działalności bankowej zwiększył się udział wyniku z tytułu odsetek o 0,3 p.proc. do 60,6%, natomiast udział wyniku z tytułu prowizji zmniejszył się o 0,7 p.proc. do 24,2%.

Koszty działania banków w okresie trzech kwartałów br. wyniosły 20,8 mld zł i były o 6,3% wyższe niż przed rokiem. Koszty pracownicze zwiększyły się o 5,5% do 11,4 mld zł, a ich udział w kosztach działania banków zmniejszył się o 0,4 p.proc. do 54,8%.

Wybrane pozycje rachunku zysków i strat kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-IX 2011	I-IX 2012	
	w mln zł		I-IX 2011=100
Wynik działalności bankowej.....	42537,1	44434,9	104,5
w tym:			
z tytułu odsetek.....	25641,5	26914,3	105,0
z tytułu prowizji.....	10598,4	10762,1	101,5
Wynik z pozostałej działalności operacyjnej.....	179,7	628,6	349,8
Koszty działania banków.....	19594,8	20824,9	106,3
w tym:			
koszty pracownicze.....	10811,1	11410,7	105,5
Amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.....	1854,2	1922,3	103,7
Rezerwy.....	530,3	633,5	119,5
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych.....	5355,8	6271,1	117,1
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych.....	84,4	64,0	75,9
Wynik z tytułu poniesionych, ale niewykazanych strat IBNR/Wynik z tytułu rezerwy na ryzyko ogólne (PSR).....	-467,9	-417,0	x
Wynik z działalności operacyjnej.....	14829,5	14930,6	100,7
Wynik finansowy brutto.....	14832,4	14947,5	100,8
Podatek dochodowy.....	2868,6	2904,2	101,2
Wynik netto z działalności zaniechanej	-	-9,8	x
Wynik finansowy netto.....	11963,8	12033,4	100,6

Wynik z działalności operacyjnej w okresie styczeń–wrzesień br. wyniósł 14,9 mld zł (wzrost w skali roku o 0,7%). Na jego poprawę wpłynął wzrost wyników z działalności bankowej oraz z pozostałej działalności operacyjnej, które pokryły wzrost kosztów działania i zwiększenie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów. Na aktywa finansowe utworzono odpisy aktualizujące o wartości 6,3 mld zł (wzrost o 17,1% w stosunku do analogicznego okresu ub. roku).

⁵ Opracowano na podstawie danych Komisji Nadzoru Finansowego (KNF).

Wynik finansowy brutto w okresie trzech kwartałów br. ukształtował się na poziomie 14,9 mld zł (wzrost w skali roku o 0,8%). Obciążenie tego wyniku podatkiem dochodowym wyniosło 2,9 mld zł (tj. o 1,2% więcej niż rok wcześniej), co stanowiło 19,4% wyniku brutto (19,3% przed rokiem). **Wynik finansowy netto** ukształtował się na poziomie 12,0 mld zł, tj. o 0,6% wyższym niż w analogicznym okresie ub. roku.

Suma bilansowa sektora bankowego na koniec września br. wyniosła 1335,3 mld zł i była wyższa niż rok wcześniej o 4,3%. Główną pozycją aktywów były kredyty i inne należności (włączając leasing finansowy), które osiągnęły wartość 967,5 mld zł (wzrost o 5,2%) i stanowiły 72,5% sumy bilansowej (przed rokiem 71,8%).

Wybrane pozycje bilansu i wymogi kapitałowe (wg stanu w końcu okresu) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	IX 2011	IX 2012	
	w mln zł		IX 2011=100
Suma bilansowa	1279983,6	1335340,3	104,3
w tym:			
kasa i operacje z bankami centralnymi	52536,0	42691,7	81,3
aktywa finansowe przeznaczone do obrotu.....	45106,3	41597,9	92,2
aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.....	163302,0	184544,7	113,0
kredyty i inne należności (włączając leasing finansowy).....	919323,9	967504,6	105,2
inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności	33963,0	25709,1	75,7
Zobowiązania ogółem	1154946,6	1192012,9	103,2
Zobowiązania wobec banków centralnych	455,3	94,7	20,8
Zobowiązania finansowe.....	1125430,4	1162763,8	103,3
Rezerwy	2882,0	2876,6	99,8
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego.....	2484,0	2234,7	90,0
Inne	23694,9	24043,3	101,5
Kapitały	125037,1	143327,4	114,6
w tym:			
kapitał podstawowy.....	24182,4	28434,7	117,6
kapitał zapasowy.....	56014,3	64467,7	115,1
kapitały rezerwowe	22840,2	26785,8	117,3
zysk roku bieżącego	11963,8	12033,4	100,6
Wymogi kapitałowe.....	66782,4	72005,2	107,8

Na koniec września br. **zobowiązania ogółem** wyniosły 1192,0 mld zł (o 3,2% więcej niż rok wcześniej), w tym zobowiązania finansowe 1162,8 mld zł (wzrost o 3,3%). Udział zobowiązań w sumie bilansowej obniżył się o 0,9 p.proc. do 89,3% (wobec 90,2% rok wcześniej). Kapitały własne były wyższe niż w końcu września ub. roku o 14,6% i ukształtowały się na poziomie 143,3 mld zł. Wyższa dynamika kapitałów własnych niż wymogów kapitałowych spowodowała wzrost współczynnika wypłacalności banków ogółem do 14,04% (z 13,19% przed rokiem).

Kredyty i depozyty sektora niefinansowego oraz instytucji rządowych i samorządowych (wg stanu w końcu okresu) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	IX 2011	IX 2012	
	w mln zł		IX 2011=100
Kredyty ogółem	855904,4	902455,5	105,4
Sektor niefinansowy	780656,2	813407,1	104,2
w tym:			
przedsiębiorstwa	250780,7	276180,8	110,1
MSP ^a	152349,8	167214,2	109,8
duże przedsiębiorstwa	98431,0	108966,6	110,7
gospodarstwa domowe	526034,5	532574,2	101,2
w tym:			
mieszkaniowe	311889,1	319061,9	102,3
konsumpcyjne	131897,3	125593,4	95,2
Instytucje rządowe i samorządowe	75248,2	89048,4	118,3
Depozyty ogółem	717416,4	778593,5	108,5
Sektor niefinansowy	650605,4	695713,9	106,9
w tym:			
przedsiębiorstwa	181635,6	179668,3	98,9
gospodarstwa domowe	453142,9	498866,8	110,1
Instytucje rządowe i samorządowe	66811,0	82879,6	124,1

^a Sektor MSP tworzą jednostki o liczbie pracujących mniejszej niż 250 osób oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, o liczbie pracujących powyżej 9 osób, lecz mniejszej niż 250 osób (stan pracujących na koniec ostatniego zakończonego roku obrotowego).

Na koniec września br. **wartość kredytów** udzielonych przez banki dla sektora niefinansowego wyniosła 813,4 mld zł (wzrost o 4,2% w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku), w tym kredyty dla przedsiębiorstw stanowiły 34,0% (tj. o 1,8 p.proc. więcej niż rok wcześniej) i wyniosły 276,2 mld zł (wzrost o 10,1%). Spośród kredytów dla firm większość przypadła na małe i średnie przedsiębiorstwa (60,5% wobec 60,8% przed rokiem). Kredyty dla gospodarstw domowych (532,6 mld zł – wzrost o 1,2%) stanowiły 65,5% kredytów dla sektora niefinansowego (tj. o 1,9 p.proc. mniej niż przed rokiem). Były one przeznaczone głównie na cele mieszkaniowe (59,9% wobec 59,3% rok wcześniej) i konsumpcyjne (23,6% wobec 25,1%).

Wartość depozytów sektora niefinansowego złożonych w bankach ukształtowała się na koniec września br. na poziomie 695,7 mld zł i była o 6,9% większa niż w analogicznym okresie ub. roku. Na gospodarstwa domowe przypadało 71,7% z tej kwoty (wobec 69,6% przed rokiem), a na przedsiębiorstwa 25,8% (wobec 27,9%).

Zadłużenie instytucji rządowych i samorządowych w bankach zwiększyło się do 89,0 mld zł, tj. o 18,3% w porównaniu z końcem września ub. roku. Wartość depozytów tych instytucji ukształtowała się na poziomie 82,9 mld zł, tj. wzrosła w skali roku o 24,1%. Nadwyżka kredytów nad depozytami wyniosła 6,2 mld zł, wobec 8,4 mld zł przed rokiem.

Pieniądz

W końcu października br. **podaż pieniądza M3⁶** wyniosła 902887,0 mln zł, tj. była wyższa o 2,4% niż w końcu ub. roku oraz o 1,1% – niż przed miesiącem.

Komponenty podaży pieniądza M3 oraz aktywa systemu bankowego^a kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2011		2012			
	X	XII	IX	X	zmiana w stosunku do	
					IX 2012	XII 2011
w mln zł						
Podaż pieniądza (M3).....	835655,5	881496,3	892680,0	902887,0	10207,0	21390,7
pieniądz gotówkowy w obiegu	99500,5	101848,6	103178,8	102678,6	-500,3	829,9
depozyty i inne zobowiązania	718084,4	761896,9	771384,4	776293,5	4909,1	14396,6
pozostałe składniki M3.....	18070,6	17750,8	18116,8	23915,0	5798,2	6164,2
Aktywa zagraniczne netto	119913,6	140162,3	161243,9	162074,8	831,0	21912,5
Aktywa krajowe netto	715741,8	741334,0	731436,1	740812,1	9376,0	-521,9
należności.....	857935,9	880786,2	903027,8	904489,6	1461,9	23703,4
zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego.....	98664,1	121624,2	85974,2	87985,0	2010,9	-33639,1
saldo pozostałych pozycji netto	-240858,2	-261076,3	-257565,8	-251662,5	5903,3	9413,8

^a Stan w końcu okresu.

Zasoby pieniądza gotówkowego w obiegu (poza kasami banków) w końcu października br. wyniosły 102678,6 mln zł i zwiększyły się w porównaniu z końcem ub. roku o 0,8%, a w stosunku do września br. zmniejszyły się o 0,5%.

Depozyty i inne zobowiązania, stanowiące główną pozycję w strukturze podaży pieniądza (M3), w końcu października br. wyniosły 776293,5 mln zł i wzrosły o 1,9% w stosunku do końca ub. roku. Zwiększyły się depozyty i inne zobowiązania wobec funduszy ubezpieczeń społecznych – o 23,5%, niemonetarnych instytucji finansowych – o 23,4%, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 15,8%, instytucji samorządowych – o 12,4% oraz gospodarstw domowych – o 4,9%. Obniżył się natomiast stan depozytów i innych zobowiązań wobec przedsiębiorstw – o 11,9%.

W stosunku do poprzedniego miesiąca depozyty i inne zobowiązania zwiększyły się o 0,6%, w tym wobec funduszy ubezpieczeń społecznych – o 7,6%, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 2,6%, przedsiębiorstw – o 1,9% oraz gospodarstw domowych – o 0,5%. Stan depozytów i innych zobowiązań zmniejszył się wobec instytucji samorządowych – o 2,2% oraz niemonetarnych instytucji finansowych – o 1,3%.

⁶ Opracowano na podstawie danych NBP.

Pozostałe składniki M3 na koniec października br. wyniosły 23915,0 mln zł. Wartość tej pozycji zwiększyła się w stosunku do końca ub. roku o 34,7%, a w porównaniu ze stanem na koniec września br. – o 32,0%.

Kolejnym czynnikiem wpływającym na stan zasobów pieniądza były **aktywa zagraniczne netto**, które w końcu października br. wyniosły 162074,8 mln zł. Ich wartość w stosunku do końca ub. roku wzrosła o 15,6%, a w porównaniu z końcem września br. – o 0,5%. **Aktywa krajowe netto** na koniec października br. wyniosły 740812,1 mln zł i były nieznacznie niższe (o 0,1%) w stosunku do końca ub. roku, a w porównaniu ze stanem na koniec września br. zwiększyły się o 1,3%.

Należności, stanowiące największą pozycję w strukturze aktywów krajowych netto, na koniec października br. ukształtowały się na poziomie 904489,6 mln zł i wzrosły w porównaniu z końcem ub. roku o 2,7%. Zwiększyły się należności od niemonetarnych instytucji finansowych – o 30,5%, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 11,1%, przedsiębiorstw – o 4,7%, gospodarstw domowych – o 0,6% oraz instytucji samorządowych – o 0,3%. W październiku br. nie odnotowano należności od funduszy ubezpieczeń społecznych (wobec 843,7 mln zł w końcu ub. roku).

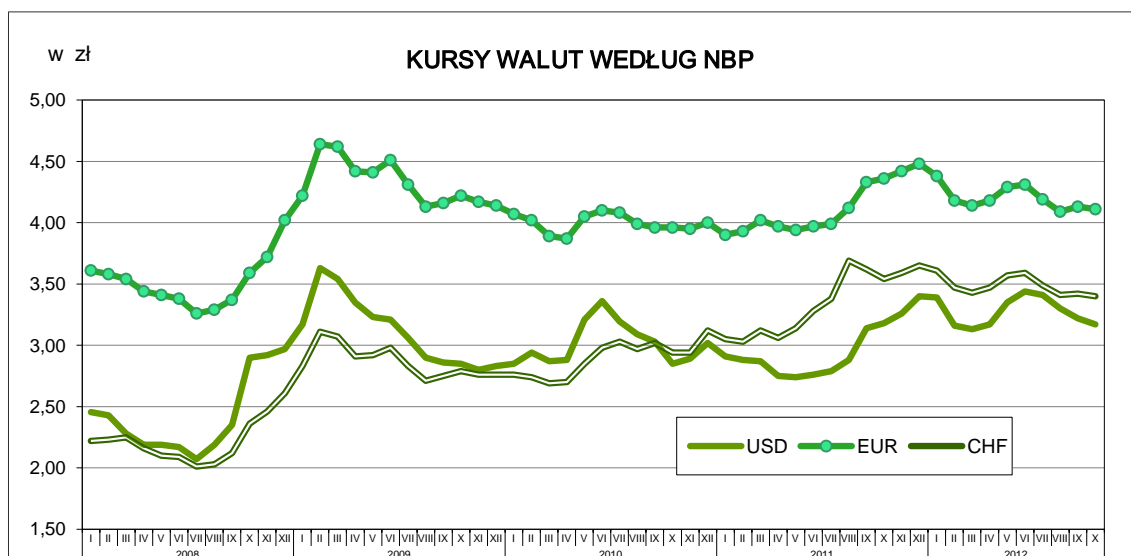
W stosunku do końca września br. należności zwiększyły się o 0,2%, w tym od instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 1,8%, niemonetarnych instytucji finansowych – o 0,6%, gospodarstw domowych – o 0,5% oraz instytucji samorządowych – o 0,3%. Należności od przedsiębiorstw zmniejszyły się w porównaniu do końca września br. o 0,5%. W październiku br. nie odnotowano należności od funduszy ubezpieczeń społecznych (wobec 170,0 mln zł w końcu września br.).

Zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego wyniosło na koniec października br. 87985,0 mln zł. Zadłużenie to zmniejszyło się o 27,7% w porównaniu z końcem ub. roku, a w stosunku do stanu na koniec września br. wzrosło o 2,3%.

Czynnikiem obniżającym stan zasobów pieniądza było ujemne **saldo pozostałych pozycji netto** w kwocie 251662,5 mln zł, które poprawiło się w relacji do stanu na koniec ub. roku o 9413,8 mln zł, a w stosunku do poprzedniego miesiąca – o 5903,3 mln zł.

Podstawowe stopy procentowe Narodowego Banku Polskiego w październiku br. nie uległy zmianie w stosunku do obowiązujących od 10 maja br. i wyniosły odpowiednio: stopa lombardowa – 6,25%, stopa redyskonta weksli – 5,00%, stopa referencyjna – 4,75%, stopa depozytowa – 3,25%.

Z dniem 8 listopada br. weszła w życie decyzja Rady Polityki Pieniężnej o obniżce stóp procentowych o 0,25 p.proc. W rezultacie stopa lombardowa została obniżona do 6,00%, stopa redyskonta weksli – do 4,75%, stopa referencyjna – do 4,50%, stopa depozytowa – do 3,00%.

Średni miesięczny **kurs dolara amerykańskiego** w Narodowym Banku Polskim wyniósł w październiku br. 316,72 zł/100 USD i obniżył się w stosunku do analogicznego miesiąca ub. roku o 0,3%, w porównaniu ze średnim kursem z grudnia ub. roku – o 6,7%, a wobec notowanego we wrześniu br. – o 1,5%.

Średni miesięczny **kurs euro** w Narodowym Banku Polskim w październiku br. ukształtował się na poziomie 410,91 zł/100 EUR, tj. był niższy w stosunku do analogicznego miesiąca ub. roku o 5,7%, w porównaniu ze średnim kursem z grudnia ub. roku – o 8,2%, a wobec średniego kursu z września br. – o 0,5%.

Średni miesięczny **kurs franka szwajcarskiego** w Narodowym Banku Polskim w październiku br. wyniósł 339,65 zł/100 CHF i obniżył się w stosunku do analogicznego miesiąca ub. roku o 4,2%, w porównaniu ze średnim kursem z grudnia ub. roku – o 6,9%, a wobec września br. – o 0,6%.

Budżet państwa

W okresie styczeń–październik br. **dochody** budżetu państwa⁷ wyniosły 238101,9 mln zł (tj. 81,1% kwoty założonej w ustawie budżetowej na 2012 r.), a **wydatki** 272239,0 mln zł (odpowiednio 82,8%). **Deficyt** ukształtował się na poziomie 34137,1 mln zł, (co stanowiło 97,5% planu). Na poziom zrealizowanego deficytu wpływały przede wszystkim przesunięcia przez część dysponentów realizacji wydatków z poprzednich miesięcy na październik oraz poniesienie w październiku znacznych kosztów związanych z obsługą długu krajowego.

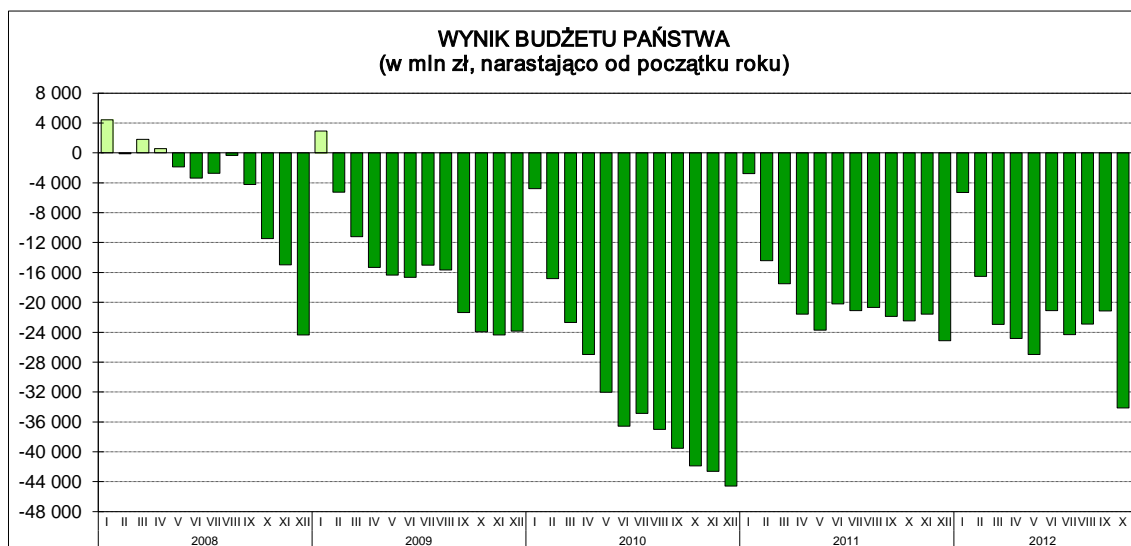
Dochody i wydatki budżetu państwa kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa na 2012 r.	I-X 2012		
		wykonanie	realizacja ustawy budżetowej	struktura
	w mln zł		w %	
Dochody ogółem	293766,1	238101,9	81,1	100,0
dochody podatkowe.....	264803,0	205428,0	77,6	86,3
w tym:				
podatki pośrednie	196118,0	151480,7	77,2	63,6
w tym podatek akcyzowy	62600,0	50288,1	80,3	21,1
podatek dochodowy od osób prawnych	26635,0	20824,9	78,2	8,7
podatek dochodowy od osób fizycznych	40250,0	32097,8	79,7	13,5
dochody niepodatkowe	27125,2	31707,2	116,9	13,3
w tym wpływy z cła	1830,0	1671,3	91,3	0,7
środki z Unii Europejskiej i z innych źródeł niepodlegające zwrotowi	1837,9	966,7	52,6	0,4
Wspólna Polityka Rolna i Rybacka	230,1	133,9	58,2	0,1
fundusze strukturalne i inne	1607,8	832,8	51,8	0,3
Wydatki ogółem	328765,7	272239,0	82,8	100,0
w tym:				
obsługa długu krajowego	32226,0	30258,9	93,9	11,1
obsługa zadłużenia zagranicznego	10770,0	9846,8	91,4	3,6
rozliczenia z budżetem ogólnym UE z tytułu środków własnych	16332,3	15530,8	95,1	5,7
dotacje dla:				
Funduszu Emerytalno-Rentowego	15244,9	12850,0	84,3	4,7
Funduszu Ubezpieczeń Społecznych	39939,3	37808,5	94,7	13,9
subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego ...	50667,8	45088,5	89,0	16,6
Deficyt (-) / Nadwyżka (+)	-34999,6	-34137,1	97,5	x
Finansowanie deficytu ^a				
źródła krajowe	21948,4	18866,0	86,0	x
źródła zagraniczne	17585,1	16772,8	95,4	x

^a Obejmuje finansowanie deficytu budżetu państwa i budżetu środków europejskich.

⁷ Opracowano na podstawie informacji Ministerstwa Finansów: „Szacunkowe dane o wykonaniu budżetu państwa za okres styczeń–październik 2012 r.”

Dochody zrealizowane w okresie styczeń–październik br. były wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku o 2,7%, a realizacja ustawy budżetowej w ich zakresie była o 3,8 p.proc. niższa niż przed rokiem. Wpływy z podatków pośrednich wyniosły 151480,7 mln zł (tj. o 0,6% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku), w tym z podatku akcyzowego 50288,1 mln zł (o 5,2% więcej niż przed rokiem). Ich udział w łącznej kwocie dochodów wyniósł odpowiednio 63,6% i 21,1%.

Wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych ukształtowały się na poziomie 20824,9 mln zł (o 8,1% więcej niż przed rokiem), a od osób fizycznych – 32097,8 mln zł (o 5,8% więcej niż przed rokiem). Ich udział w dochodach ogółem wyniósł odpowiednio 8,7% i 13,5%. Dochody budżetu państwa z tytułu napływu środków z Unii Europejskiej i z innych źródeł niepodlegających zwrotowi stanowiły 52,6% planu i były niższe o 6,9% od dochodów z tego tytułu uzyskanych w analogicznym okresie ub. roku.

Wydatki poniesione w okresie styczeń–październik br. były o 7,0% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku, a realizacja ustawy budżetowej w ich zakresie była o 1,6 p.proc. wyższa. Wpłaty subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego były o 3,9% wyższe niż przed rokiem i wyniosły 45088,5 mln zł, tj. 16,6% wydatków ogółem. Wydatki na obsługę długu krajowego i zagranicznego stanowiły 14,7% wydatków ogółem (przed rokiem 12,7%). Wypłacone do końca października br. dotacje dla Funduszu Emerytalno-Rentowego wyniosły 12850,0 mln zł (o 1,7% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku), a dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – 37808,5 mln zł (o 1,8% więcej), co odpowiednio stanowiło 4,7% i 13,9% wydatków ogółem.

Wydatki bieżące jednostek budżetowych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-IX 2012			I-IX 2011
	wykonanie w mln zł	realizacja ustawy budżetowej	struktura	
			w %	
Ogółem wydatki bieżące jednostek budżetowych	39733,3	65,5	100,0	100,0
w tym:				
Transport i łączność	1712,6	52,6	4,3	4,2
Nauka	104,2	53,5	0,3	1,1
Oświata i wychowanie	1123,2	73,6	2,8	2,7
Szkolnictwo wyższe	19,9	63,3	0,1	0,1
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	147,6	66,3	0,4	0,3
Ochrona zdrowia	1804,9	72,0	4,5	4,3
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	183,2	74,9	0,5	0,5
Administracja publiczna	7573,8	73,1	19,1	18,7
Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1241,2	69,9	3,1	3,2
Wymiar sprawiedliwości	6799,1	73,7	17,1	17,2
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	7428,8	73,5	18,7	18,8
Obrona narodowa	8149,6	62,2	20,5	20,0

W okresie styczeń–wrzesień br. **wydatki bieżące jednostek budżetowych** były o 3,1% wyższe niż przed rokiem, a ich udział w ogólnej kwocie wydatków budżetu państwa wyniósł 16,9% (wobec 17,0% w analogicznym okresie ub. roku).

Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju

Wyszczególnienie a – 2011 b – 2012		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ¹ w tys. osób		5501	5513	5509	5514	5514	5527	5528	5520	5515	5512	5515	5503
a		5551	5543	5539	5531	5530	5531	5529	5522	5514	5510	5515	5503
Bezrobotni zarejestrowani (w tys. osób; stan w końcu okresu)		2105	2150	2134	2044	1963	1883	1863	1855	1862	1868	1915	1983
a		2122	2168	2142	2073	2014	1964	1953	1965	1979	1995	1915	1983
b													
Stopa bezrobocia (w %; stan w końcu okresu)		13,1	13,4	13,3	12,8	12,4	11,9	11,8	11,8	11,8	11,8	12,1	12,5
a		13,2	13,4	13,3	12,9	12,6	12,3	12,3	12,4	12,4	12,5	12,1	12,5
b													
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw ¹ (w zł)		3391,59	3422,14	3633,54	3597,84	3483,99	3600,47	3611,56	3591,23	3581,94	3617,16	3682,19	4015,37
a		3666,41	3568,32	3770,66	3719,81	3617,98	3754,48	3700,01	3686,45	3640,84	3718,19	3682,19	4015,37
b		88,1	100,9	106,2	99,0	96,8	103,3	100,3	99,4	99,7	101,0	101,8	109,0
poprzedni miesiąc=100		91,3	97,3	105,7	98,7	97,3	103,8	98,5	99,6	98,8	102,1	101,8	109,0
a		105,0	104,1	104,0	105,9	104,1	105,8	105,2	105,4	105,2	105,1	104,4	104,4
b		108,1	104,3	103,8	103,4	103,8	104,3	102,4	102,7	101,6	102,8	104,4	104,4
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie realne brutto w sektorze przedsiębiorstw ¹		101,5	100,7	99,9	101,5	99,3	101,6	101,3	101,2	101,3	100,9	99,8	99,9
a		103,9	100,1	100,0	99,5	100,3	100,2	98,7	99,0	98,0	99,5	99,8	99,9
b													
Przeciętna miesięczna emerytura i renta realna brutto: z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych		102,2	102,3	100,1	100,0	99,3	100,2	100,4	100,1	100,6	100,2	99,6	99,8
a		100,4	100,0	101,4	101,2	101,8	100,8	101,1	101,3	101,2	101,7	101,7	99,8
b													
rolników indywidualnych		100,5	100,4	98,1	98,2	97,4	98,3	98,7	98,4	98,8	98,5	97,9	97,9
a		98,8	98,5	103,4	103,4	103,6	102,8	103,2	103,3	103,3	103,9	97,9	97,9
b													
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych: poprzedni miesiąc=100		101,2	100,2	100,9	100,5	100,6	99,6	99,7	100,0	100,1	100,7	100,7	100,4
a		100,7	100,4	100,5	100,6	100,2	100,2	99,5	99,7	100,1	100,4	100,4	100,4
b		103,6	103,6	104,3	104,5	105,0	104,2	104,1	104,3	103,9	104,3	104,8	104,6
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100		104,1	104,3	103,9	104,0	103,6	104,3	104,0	103,8	103,8	103,4	104,8	104,6
b		101,2	101,4	102,3	102,9	103,5	103,1	102,8	102,7	102,8	103,5	104,2	104,6
grudzień poprzedniego roku=100		100,7	101,1	101,7	102,2	102,4	102,6	102,1	101,8	101,9	102,3	104,2	104,6
a													
b													
Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu: poprzedni miesiąc=100		100,4	101,2	101,6	100,7	99,7	100,3	100,4	100,6	101,7	100,1	100,9	100,4
a		100,1	99,5	100,1	100,7	100,4	99,5	99,6	100,0	100,5	99,3	100,9	100,4
b		106,2	107,5	109,5	108,8	106,3	105,6	105,9	106,8	108,4	108,5	109,1	108,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100		107,9	106,0	104,4	104,4	105,2	104,4	103,6	103,0	101,8	101,0	109,1	108,2
b													
Wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej: poprzedni miesiąc=100		100,1	100,1	100,2	100,2	100,2	100,3	100,2	100,3	100,1	100,1	100,0	100,0
a		99,9	99,9	100,0	100,0	99,9	99,9	99,8	99,8	99,8	99,9	100,0	100,0
b		100,3	100,4	100,6	100,6	100,7	100,8	101,1	101,4	101,6	101,6	101,7	101,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100		101,5	101,4	101,3	101,1	100,9	100,5	100,1	99,7	99,3	99,1	101,7	101,8
b													

¹ Dotyczy podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Wyszczególnienie a – 2011 b – 2012												(dok.)
Produkcja sprzedana przemysłu ¹ (ceny stałe ²):												
poprzedni miesiąc=100 a	93,7	103,3	115,2	90,7	102,7	101,0	94,0	104,1	112,6	97,6	100,5	95,1
..... b	95,0	99,2	110,7	92,4	104,2	98,0	97,9	99,3	106,1	107,7		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 a	110,3	110,5	106,8	106,7	107,8	102,0	101,8	107,9	107,4	106,4	108,5	107,7
..... b	109,1	104,8	100,8	102,8	104,3	101,2	105,4	100,6	94,8	104,6		
Produkcja budowlano-montażowa ¹ (ceny stałe ²):												
poprzedni miesiąc=100 a	30,7	111,5	142,4	109,7	125,9	117,6	96,6	101,5	118,3	95,7	92,5	140,6
..... b	35,5	94,5	131,6	114,6	123,7	105,0	92,9	105,7	102,2	112,4		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 a	111,0	118,7	124,2	115,6	123,9	117,0	116,5	110,8	118,1	108,9	113,0	114,6
..... b	132,2	112,0	103,5	108,1	106,2	94,8	91,3	95,0	82,1	96,4		
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku) a	10289	18329	27500	36973	45726	54568	65064	75965	86839	101027	114443	130954
..... b	12468	23783	36292	47379	57411	67845	79220	92021	104621	119171		
Sprzedaż detaliczna towarów ¹ (ceny stałe ³):												
poprzedni miesiąc=100 a	70,8	101,8	117,4	101,7	98,3	101,9	101,3	101,5	101,3	102,8	93,5	120,3
..... b	74,9	101,0	115,0	97,0	100,8	100,2	102,2	100,5	98,4	103,7		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 a	102,3	108,6	105,1	113,6	108,5	106,4	104,2	106,9	107,7	106,8	107,4	104,2
..... b	109,9	108,9	106,9	101,8	104,3	102,6	103,4	102,3	99,6	100,5		
Wynik budżetu państwa – od początku roku (w mln zł) a	-27 62,0	-14 409,2	-17 499,7	-21 585,5	-23 728,3	-20 222,2	-21 083,6	-20 680,7	-21 888,5	-22 470,4	-21 573,4	-25 124,4
..... b	-53 018	-16 515,6	-22 968,6	-24 819,9	-26 981,0	-21 085,6	-24 338,8	-22 911,8	-21 128,9	-34 137,1		
Średnie kursy walut w zł – NBP:												
100 dolarów USA a	291,48	287,87	286,88	274,67	274,19	275,86	279,11	287,70	314,29	317,69	326,09	339,59
..... b	338,84	316,08	313,20	317,27	334,72	343,99	340,61	330,21	321,54	316,72		
100 euro a	389,69	392,86	401,74	397,06	393,95	396,95	399,07	412,32	433,32	435,62	442,39	447,66
..... b	437,75	418,40	413,70	417,56	428,84	430,72	418,96	409,12	413,14	410,91		
100 franków szwajcarskich a	305,03	303,12	311,88	305,92	314,00	327,99	338,24	368,94	361,93	354,41	359,34	364,68
..... b	361,35	346,60	343,00	347,36	357,00	358,65	348,84	340,64	341,68	339,65		
Handel zagraniczny ⁴ w mln zł												
eksport a	401 533,3	424 833,4	481 879,9	442 259,9	464 153,3	452 598,8	424 869,9	459 459,9	528 129,9	520 713,3	521 266,2	465 702,2
..... b	483 161,1	476 533,5	513 594,4	479 506,6	500 227,7	497 726,9	493 988,8	475 801,1	495 772,2			
import a	443 000,5	472 101,9	529 353,3	505 535,5	520 211,9	516 664,4	489 566,6	516 261,1	562 690,0	569 289,9	574 444,7	534 589,9
..... b	530 322,2	530 718,8	552 775,5	511 237,7	550 673,3	529 988,1	521 406,6	488 242,2	502 542,2			
saldo a	-41 472,2	-47 277,5	-47 474,4	-63 276,6	-56 066,6	-64 066,6	-64 697,7	-56 802,2	-34 561,1	-48 576,6	-53 185,5	-68 887,7
..... b	-47 161,1	-54 183,3	-39 181,1	-31 731,1	-50 446,6	-32 612,2	-27 418,8	-12 441,1	-677,0			

¹ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Średnie ceny bieżące z 2005 r. ³ Ceny bieżące z okresu poprzedzającego okres badany. ⁴ Od stycznia 2012 r. – dane wstępne.

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

A. Unia Europejska

Wyszczególnienie	PKB			Handel zagraniczny			Zharmonizowana stopa bezrobocia ^a			Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych			Produkcja przemysłowa ^b			Produkcja w budownictwie ^b					
	2011	2012		eksport	import	saldo	I-VIII 2012	I-VIII 2011	w mld euro	w %	X 2011	2012		IX 2011	2012		IX 2011	2012			
		II kw. ^a	III kw. ^a									IX	X		VIII	IX		VIII	IX		
	zmiana w % w ujęciu rocznym			w mld euro			zmiana w % w ujęciu rocznym					zmiana w % w ujęciu rocznym			zmiana w % w ujęciu rocznym			zmiana w % w ujęciu rocznym			
UE - 27	1,5	-0,3	-0,4	9,8	10,6	10,6	10,6	3,4	2,7	2,6	2,0	-0,9	-2,7	1,2	-4,3	-5,8
Strefa euro - 17	1,4	-0,4	-0,6	10,3	11,5	11,6	11,6	3,0	2,6	2,5	2,1	-1,3	-2,3	1,0	-1,4	-2,6
Austria.....	2,7	0,4	0,4	2,5	1,7	-6,0	4,0	4,5	4,4	4,4	4,4	4,4	3,8	2,8	2,9	4,5	2,9	.	2,3	3,2	.
Belgia.....	1,8	-0,3	-0,3	2,3	0,7	8,6	7,3	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	3,4	2,6	2,6	2,8	-2,6	.	3,5	4,0	.
Bulgaria.....	1,7	0,5	0,5	2,3	13,1	-3,3	11,2	12,4	12,4	12,4	12,4	12,4	3,0	3,4	3,0	3,6	2,6	-1,3	-11,1	0,7	-2,8
Cypr.....	0,5	-2,5	-2,3	4,7	-8,3	-2,9	8,5	11,8	12,2	12,2	12,2	12,2	3,2	3,6	2,6	-11,6	0,8	.	-3,0 ^c	-17,6 ^d	-25,9 ^e
Dania.....	1,1	-0,6	.	3,5	6,1	7,1	7,6	8,1	8,3	8,3	8,3	8,3	2,7	2,5	2,3	-3,3	2,2	-0,3	-1,6 ^c	-0,6 ^d	-4,7 ^e
Estonia.....	8,3	2,9	3,4	4,5	7,9	-0,8	11,5	10,0	4,7	4,1	4,2	6,7	-3,0	8,3	11,4 ^c	27,9 ^d	30,0 ^e
Finlandia.....	2,7	0,1	-0,8	0,9	-0,8	-1,4	7,7	7,8	7,7	7,7	7,7	7,7	3,2	3,4	3,5	-0,5	-1,7	-1,6	5,6	0,0	.
Francja.....	1,7	0,1	0,1	4,6	3,2	-56,5	9,6	10,7	10,8	10,8	10,8	10,8	2,5	2,2	2,1	0,5	0,6	-2,4	1,6	-1,0	-1,4
Grecja.....	-7,1	-6,3 ^f	-7,2 ^f	11,6	-13,1	-10,2	18,9	25,4	2,9	0,3	0,9	-0,9	2,9	-7,5	-34,9 ^c	-10,6 ^d	-28,6 ^e
Hiszpania.....	0,4	-1,4	-1,6	3,2	-1,9	-23,8	22,4	25,5	25,8	25,8	25,8	25,8	3,0	3,5	3,5	-1,4	-2,5	-7,0	1,3	3,0	-2,2
Irlandia.....	1,4	-0,5	.	2,7	0,9	29,3	14,6	15,0	15,1	15,0	15,1	15,1	1,5	2,4	2,1	0,2	-0,4	-12,8	-21,8 ^c	-10,1 ^d	-9,0 ^e
Litwa.....	5,9	3,2	3,3	10,1	6,9	-1,5	14,7	13,0	12,9	13,0	12,9	12,9	4,2	3,3	3,2	9,5	10,6	8,0	16,6 ^c	12,8 ^d	3,2 ^e
Luksemburg.....	1,7	0,8	.	-3,6	0,8	-3,8	4,9	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2	3,8	3,2	3,2	-5,0	-9,6	-3,7	-3,9	5,9	.
Łotwa.....	5,5	4,8	5,3	14,1	15,1	-1,7	17,0 ^c	15,4 ^d	15,9 ^e	15,9 ^e	15,9 ^e	15,9 ^e	4,3	1,9	1,6	9,6	9,4	3,1	-0,9 ^c	28,5 ^d	26,9 ^e
Malta.....	1,9	0,9	.	8,2	15,7	-1,3	6,3	6,6	6,4	6,4	6,4	6,4	2,5	2,9	3,2	1,3	7,1	3,2	0,2 ^c	-0,4 ^d	-0,4 ^e
Niderlandy.....	1,0	-0,6	-1,4	6,8	7,6	31,0	4,5	5,3	5,4	5,4	5,4	5,4	2,8	2,5	3,3	2,0	-1,5	-1,0	5,3	-8,1	-6,2
Niemcy.....	3,0	1,0	0,9	5,2	1,9	125,3	5,8	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4	2,9	2,1	2,1	5,5	-1,5	-1,6	5,2	0,8	4,0
Polska	4,3	2,5	.	4,2	-0,4	-7,0	9,8	10,1	10,1	10,1	10,1	10,1	3,8	3,8	3,4	7,5	1,7	-2,2	16,9	-6,3	-16,7
Portugalia	-1,7	-3,2	-3,4	9,7	-4,6	-6,6	-11,1	13,1	15,8	15,7	15,7	15,7	4,0	2,9	2,1	-0,7	-3,0	-8,8	-10,7	-17,4	-18,2
Republika Czeska	1,9	-1,0	-1,5	5,4	0,7	8,2	6,5	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	2,6	3,5	3,6	1,1	-3,1	-2,4	-6,2	-4,7	-8,2
Rumunia.....	2,5	1,1	-0,8	0,5	1,1	-6,3	7,7	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	3,6	5,4	5,0	5,8	-1,2	0,1	4,2	5,0	-4,2
Słowacja.....	3,2	2,6	2,5	10,6	5,5	1,5	13,6	14,1	13,9	13,9	13,9	13,9	4,6	3,8	3,9	7,1	17,0	13,0	2,1	-11,9	-14,9
Słowenia	0,6	-2,2	.	1,6	-0,3	0,0	8,3	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	2,9	3,7	3,2	2,7	4,3	-0,2	-17,4	-14,4	-3,9
Szwecja.....	3,9	1,3	.	1,5	0,6	5,9	7,2	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	1,1	1,0	1,2	5,0	3,2	-4,1	7,5	0,7	4,5
Węgry.....	1,6	-1,4	-1,6	1,5	1,8	4,6	4,7	11,1	10,6	.	.	.	3,8	6,4	6,0	3,1	1,9	0,7	-11,3	-4,6	6,7
Wielka Brytania.....	0,9	-0,5	0,0	4,9	10,2	-101,2	8,3	7,8	5,0	2,2	2,7	-1,0	-0,4	-2,6	-1,0	-10,9	-13,1
Włochy.....	0,4	-2,4	-2,4	4,5	-5,6	3,8	8,8	10,6	10,8	10,8	10,8	10,8	3,8	3,4	2,8	-2,6	-5,2	-4,8	-6,0	-8,8	-17,8

^a Dane wyrównane sezonowo. ^b Dane wyrównane dniami roboczymi. ^c II kw. 2012 r. ^d I kw. 2012 r. ^e II kw. 2012 r. ^f Dane niewyrównane sezonowo.

B. OECD i wybrane kraje świata

Wyszczególnienie	PKB ^a			Handel zagraniczny			Zharmonizowana stopa bezrobocia ^a			Wskaźnik cen konsumpcyjnych (CPI)			Produkcja przemysłowa ^a				Produkcja w budownictwie ^a						
	2011	2012		I-VIII 2012	I-VIII 2011	saldo	IX 2011	2012		X 2011	IX 2011	2012		IX 2011	2012		IX 2011	2012					
		II kw.	III kw.					VIII	IX			VIII	IX		VIII	IX							
																		zmiana w % w ujęciu rocznym					
	zmiana w % w ujęciu rocznym						w mld USD						w %						zmiana w % w ujęciu rocznym				
OECD	1,8	1,6	1,1	.	.	.	8,0	8,0	7,9	3,1	2,2	.	2,7	0,0					
w tym:																							
Australia	2,3	3,7	.	-2,1	8,1	7,1	5,2	5,1	5,4	3,5 ^b	1,6 ^c	1,2 ^d	-1,4 ^b	3,9 ^c	0,5 ^d	4,0 ^b	3,1 ^c	3,1 ^d					
Chile	6,0	5,5	.	-5,4	5,0	-1,1	7,1	6,2	.	3,7	2,8	2,9	4,7	8,4	2,1	22,2	11,5	-23,6					
Islandia	2,6	1,4	.	-4,5	2,0	0,2	7,0	6,3	6,3	5,3	4,3	4,2	6,1 ^b	12,9 ^c	4,0 ^d	-3,9 ^b	-2,0 ^c	5,1 ^d					
Izrael	4,6	3,2	3,1	-8,0	1,5	-13,7	.	6,8	6,8	2,8	2,1	1,8	7,8	10,0	.	11,2 ^b	.	.					
Japonia	-0,8	3,4	0,2	0,6	6,5	-47,3	4,2	4,2	4,2	-0,2	-0,3	.	-1,1	-4,2	-6,7	.	.	.					
Kanada	2,5	2,9	.	1,8	2,4	-4,3	7,2	7,3	7,4	2,9	1,2	.	4,1	0,7	.	3,5	2,8	.					
Meksyk	3,9	4,4	3,3	6,6	6,0	0,3	5,3	5,0	4,7	3,2	4,8	4,6	4,0	3,8	.	6,8	3,1	.					
Norwegia	1,4	4,8	.	1,5	-6,7	51,3	3,3 ^b	3,2 ^c	3,0 ^d	1,4	0,5	1,1	4,3	1,4					
Nowa Zelandia	1,3	2,6	.	-0,7	3,7	-0,7	6,6 ^b	6,7 ^c	6,8 ^d	5,3 ^b	1,6 ^c	1,0 ^d	-1,6 ^b	0,6 ^c	1,7 ^d	-10,6 ^b	-3,7 ^c	2,6 ^d					
Republika Korei	3,6	2,3	1,6	-1,3	-0,5	17,8	3,3	3,1	3,1	3,6	2,0	2,1	5,9	-0,1	-0,5	.	.	.					
Stany Zjednoczone	1,8	2,1	2,3	5,6	4,3	-497,3	9,0	8,1	7,8	3,5	2,0	2,2	3,2	2,6	2,8	2,3	19,4	20,9					
Szwajcaria	1,9	0,6	3,6 ^b	4,3 ^c	3,7 ^d	-0,1	-0,4	-0,2	1,8 ^b	.	.	3,9 ^b	-4,1 ^c	-1,2 ^d					
Turcja	8,5	3,2	.	11,8	-2,7	-56,4	9,1 ^b	8,1 ^c	7,9 ^d	7,7	9,2	7,8	11,8	-3,1					
Brazylia	2,7	0,5	.	-3,6	0,1	11,7	6,1 ^{ef}	5,7 ^{ef}	.	7,0	5,3	5,4	-1,5	-1,7	-1,4	5,3	4,6	-0,7					
Chiny	9,4	7,6	7,4	6,5	5,2	137,4	.	.	.	5,5	1,9	1,7					
Indie	7,0	4,2	.	-26,4	-20,6	-94,3	.	.	.	9,4	9,1	.	2,7	2,7					
Rep. Pd. Afryki	3,1	2,7	25,4 ^{bg}	24,9 ^{cg}	24,7 ^{dg}	6,2	5,6	5,6	.	.	.	17,3	26,7	.					
Rosja	4,3	4,1	6,8 ^{bf}	5,9 ^{cf}	5,7 ^{df}	7,2	6,6	.	4,7	1,6	3,1	2,7 ^b	2,1 ^c	6,1 ^d					

a Dane wyrównane sezonowo. b II kw. 2012 r. c I kw. 2012 r. d II kw. 2012 r. e I kw. 2011 r. f Osoby w wieku 15 lat i więcej. g Osoby w wieku 15-64 lata.

Uwaga do części B: przeliczeń danych dotyczących handlu zagranicznego w oparciu o dane zawarte w bazie OECD dokonano w Departamencie Analiz i Opracowań Zbiorczych GUS.

Źródło: EUROSTAT, OECD, GUS — dane pobrano w dn. 22.11.2012 r.